

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Korupce ve sportu

Plzeň, 2023

Kateřina Slavíčková

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Katedra trestního práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Korupce ve sportu

Zpracovala:	Kateřina Slavičková
Studijní program:	M6805 Právo a právní věda
Vedoucí diplomové práce:	doc. JUDr. Jan Kocina, Ph.D.
Pracoviště:	Katedra trestního práva

Plzeň, 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kateřina SLAVÍČKOVÁ**
Osobní číslo: **R18M0375P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Korupce ve sportu**
Zadávací katedra: **Katedra trestního práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Vymezení pojmu sportu a korupce
3. Provázanost a úprava sportovního práva
4. Právní úprava korupce
5. Formy korupce
6. Stadia korupce
7. Problém korupce na české sportovní scéně
8. Problém korupce ve světě
9. Závěr
10. Seznam použitých pramenů

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

Monografie

- CHMELÍK, Jan a TOMICA, Zdeněk. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. 281 s. ISBN 978-80-7201-853-6.
- CONN, David. *Pád FIFA: milionová korupce v srdci světového fotbalu*. Přeložil Lukáš PEČENĚ. Brno: Host, 2018. ISBN 978-80-7577-469-9.
- ČORBA, Jozef. *Otázky sportovního práva*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2008. ISBN 9788090402416.
- FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce: historie uplácení v českém fotbale od první republiky po současnost*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8.
- KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2001. xxii, 278 s. Populárně odborné příručky. ISBN 80-7179-532-1.
- ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Vydání první. [Praha]: C.H. Beck, [2020], ©2020. 2 svazky (xxx, 1-1642; ix, 1643-3331 stran). Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.
- TAUCHEN, Jaromír a Karel SCHELLE, ed. *Korupce –včera a dnes: (sborník z kolokvia pořádaného katedrou dějin státu a práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity a The European Society for History of Law)*. Ostrava: Key Publishing, 2013. ISBN 978-80-7418-177-1

Právní předpisy

- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník,
- zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád,
- zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu,

Vedoucí diplomové práce: **Doc. JUDr. Jan Kocina, Ph.D.**
Katedra trestního práva

Datum zadání diplomové práce: **22. listopadu 2021**

Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2023**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. František Vavera, Ph.D., LL.M.
vedoucí katedry

V Plzni dne 8. srpna 2022

Čestné prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce doc. JUDr. Jana Kociny, PhD., a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

V Plzni dne 31. 3. 2023

.....

Kateřina Slavíčková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala doc. JUDr. Janu Kocinovi, Ph.D. za vedení této diplomové práce, cenné a podnětné rady a připomínky, jakož i čas, který mi věnoval. Mé poděkování patří také mé rodině, která mi byla po celou dobu studia velkou oporou.

Obsah

1 ÚVOD	1
2 VYMEZENÍ POJMU SPORTU A KORUPCE.....	2
2.1 KORUPCE.....	2
2.1.1 Vymezení korupce společenskými vědami.....	3
2.1.2 Vymezení korupce dalšími instituty	6
2.2 SPORT.....	8
2.2.1 Legislativní pojetí sportu	9
3 PROVÁZANOST A ÚPRAVA SPORTOVNÍHO PRÁVA.....	11
3.1 PROVÁZANOST.....	11
3.2 PRÁVNÍ ÚPRAVA.....	11
3.3 ZÁSADY A FUNKCE	12
3.3.1 Funkce trestního práva ve vztahu ke sportu	14
4 PRÁVNÍ ÚPRAVA KORUPCE.....	15
5 FORMY KORUPCE	16
5.1 TRESTNÉ ČINY ÚPLATKÁŘSKÉ	16
5.1.1 § 331 Přijetí úplatku	17
5.1.2 § 332 Podplácení	22
5.1.3 § 333 Nepřímé úplatkářství	25
5.2 TRESTNÉ ČINY ÚŘEDNÍCH OSOB	28
5.2.1 § 329 Zneužití pravomoci úřední osoby	28
5.2.2 § 330 maření úkolu úřední osoby z nedbalosti	29
5.3 TRESTNÉ ČINY MAJÍCÍ ZNAKY KORUPČNÍHO CHOVÁNÍ.....	30
6 STADIA KORUPCE	31
6.1 STADIUM NÁHODNÉ KORUPCE.....	31
6.2 STADIUM SPONTÁNNĚ REGULOVANÉ KORUPCE	32
6.3 STADIUM ORGANIZOVANÉ KORUPCE	32
6.4 STADIUM SYSTÉMOVÉ KORUPCE	32
7 PROBLÉM S KORUPCÍ NA ČESKÉ SPORTOVNÍ SCÉNĚ.....	34
7.1 ÚPLATKÁŘSTVÍ A KORUPCE VE FOTBALE.....	34
7.1.1 Největší korupční kauza z roku 2004.....	35
7.1.2 Akce Šváb	43
7.2 JAROSLAV HOLÍK A HRA S ÚPLATKY	45
7.3 PŘEROZDĚLOVÁNÍ SPORTOVNÍCH DOTACÍ	46
7.3.1 Korupční kauza Miroslava Pelty	47

7.3.2 Magistrát hlavního města Prahy a manipulace se sportovními dotacemi	49
8 PROBLÉM KORUPCE VE SVĚTĚ	51
8.1 VYBRANÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA ZAHRANIČNÍCH ZEMÍ.....	51
8.2. FOTBAL	54
8.2.1. FIFA – Mezinárodní federace fotbalových asociací	54
8.3. OLYMPIJSKÉ HRY	64
8.4. BASKETBAL	65
8.5. SNOOKER.....	67
8.6. KRIKET	67
9 ZÁVĚR	69
RESUMÉ.....	71
10 SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ	73
10.1 MONOGRAFIE.....	73
10.2 INTERNETOVÉ ZDROJE.....	74
10.3 PRÁVNÍ PŘEDPISY	79
10.4 ZDROJE KE GRAFŮM	79
SEZNAM GRAFŮ	80

Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
ČUS	Česká unie sportu
EU	Evropská unie
FAČR	Fotbalová asociace České republiky
FBI	Federální úřad pro vyšetřování
FIFA	Mezinárodní federace fotbalových asociací
FO	Fyzická osoba
Komentář	ŠČERBA, Filip. <i>Trestní zákoník: komentář</i> . [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.
MOV	Mezinárodní olympijský výbor
MS	Mistrovství světa
MSA	Mezinárodní sportovní arbitráž
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
NFS	Německý fotbalový svaz
NS	Nejvyšší soud ČR
PČR	Policie České republiky
PO	Právnícká osoba
Sdělení	Sdělení č. 70/2002 Sb. m. s. Ministerstva zahraničních věcí o Trestněprávní úmluvě o korupci
Starý TrZ	zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon (starý)
TČ	trestný čin
Transparency	Transparency International – Česká republika, o.p.s.
TrŘ	zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní Sřád), ve znění pozdějších předpisů

TrZ	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ÚS	Ústavní soud ČR
USA	Spojené státy americké
ZOH	Zimní olympijské hry
ZOP	zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

1 Úvod

Jako téma své diplomové práce jsem si vybrala Korupci ve sportu. Důvodů bylo hned několik. Když jsem hledala téma pro mou diplomovou práci, přemýšlela jsem, co ráda dělám. Vždy jsem byla nadšencem do sportu a od sedmé třídy základní školy jsem chtěla studovat právo. Spojila jsem své dva koníčky a vytvořila jsem si takové téma, které je dle mého názoru velmi specifické a zároveň širokopestré. V právní teorii se bohužel nejedná o ucelené téma, proto bych se chtěla, prostřednictvím této práce, pokusit o sjednocenost a ucelenost tématu.

Korupce je fenomén, který tíží společnost od nepaměti. Je těžko zjištělná, a ještě hůře dokazovatelná. Korupce proniká takřka do všech sfér – od politiky, zdravotnictví, přes veřejnou správu až ke sportu. Vzhledem k tomu, že se sportem jsou spojeni sponzoři, velké peníze, reklamní spoty nebo propagace, laicky lze říci, že korupce ke sportu přilnula natolik, že ji „nejde odlepit“. Společnost si obecně korupci vymezuje jako jednání „špatné“, které si nejvíce pojí s úplatky. Je to jednání, jež vybočuje z běžného chování. Korupce v podstatě narušuje čistotu a rovnováhu sportovního prostředí a tím i celého sportovního odvětví. Ovšem korupci si nelze pojit jen se špatným chováním, které je nezákonné, je třeba si uvědomit, že korupční chování je jakýsi souhrn pravidel chování, který si časem a zvykem vytvoří pravidla, díky nimž se zformuje hierarchická struktura organizovaného zločinu.

Vzhledem k tomu, že se jedná o specifické téma, cílem první kapitoly bude nastínit čtenáři pár vybraných definic korupce i sportu, načež v další kapitole bude pokračováno v jejich provázanosti a zákonné úpravě sportu.

Důležitou částí této práce pak bude právní úprava korupce. Vzhledem k tomu, že korupce má mnoho podob, trestní zákoník (dále jen „TrZ“) ji nezná a nelze ji subsumovat pod jeden trestný čin (dále jen „TČ“). Budou zde rozvedeny jednotlivé TČ – de lege lata, ze kterých korupce vychází. Dílčí skutkové podstaty budou dle závažnosti a významu ve sportu představeny i s přihlédnutím k judikatuře. Další kapitola se bude zabývat jednotlivými stádii korupce, přičemž velká pozornost bude dána největším sportovním korupčním případům, které ovlivnily chování ve sportu nejen v ČR, ale také ve světě.

Na závěr si autor práce klade za cíl shrnout celou práci s úvahou nad možnou změnou právní úpravy korupce ve sportu, jakožto úvahy de lege ferenda.

2 Vymezení pojmu sportu a korupce

Termín korupce ve sportu v sobě obsahuje dva termíny, korupci a sport. Pro účely a souvislosti této práce je považováno za nezbytně nutné si oba termíny vymežit a představit.

2.1 Korupce

Korupce, podplácení nebo úplatkářství. I takto by se dal v širším laickém smyslu označit fenomén, který nemá hranice. Téma, které představuje celosvětový problém. Dnes bychom asi těžko našli někoho, kdo by o korupci neslyšel. O korupci lze říct, že má dlouhou historii. Samotný pojem korupce vychází z latinských slov „rumpere“, které reflektuje přetrhnutí či zlomení a „corruptus“, které doslovně vyjadřuje zkaženost, zvrácenost či podplacenost, jak píše ve své knize Chmelík¹. Na světové úrovni definice pojmu korupce buď zcela absentuje či je vymezena různorodě.

Jak je výše zmíněno, definiční pojetí korupce je různorodé, existuje několik odlišných definic, kdy žádná z nich není „tou jednotnou“. Jednotnou, univerzální definici korupce nenalezneme. Důvodů je hned několik, každý stát nahlíží na problematiku korupce jinak. Může se jednat o jiný pohled, různý stupeň závažnosti či o odlišnou míru rozšíření korupčního jednání. I přesto, že pojem korupce je ve společnosti často skloňovaným termínem, náš český právní řád ho nezná. Výjimku tvoří např. zákon č. 342/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů² nebo zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR³, které s termínem korupce paradoxně pracují.

Obecně si pod tímto pojmem lze představit jednání dvou stran, kterým jedna či druhá strana projevuje vůli, která je v rozporu se zákonem. Korupce spočívá v takovém jednání, které zvyhodňuje jednu, druhou nebo obě strany. Taková výhoda nebo prospěch má typicky formu finančních, mocenských nebo jiných prostředků. Ovšem není to podmínkou. Zvláštní formou korupce je i užití fyzického

¹ CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6. s. 15

² ČESKO. § 40 zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů – znění od 1. 7. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 12. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-341#p40>

³ ČESKO. § 71a zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky – znění od 28. 6. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 12. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273#p71a>

násilí, tzv. užití přímých donucovacích prostředků, kdy je osoba nucena jednat buď proti dobrým mravům, nebo je nucena porušit povinnost vyplývající ze smlouvy, zákona, aj. Další rysy korupce bychom mohli spatřit ve vydírání nebo zpronevěře veřejných prostředků, kdy můžeme mluvit o tzv. klientelismu⁴ či nepotismu⁵, které jsou rysem spíše pro státy západní Evropy.⁶ Avšak v případě sportu to není pravidlem.

2.1.1 Vymezení korupce společenskými vědami

O definici korupce usilovalo mnoho společenských vědců, kteří se snažili o jednotné vymezení korupce a určení jejích hranic. Problémem však bylo, že každý vědec vnímal korupci s odchylkami jinak, proto nešly stanovit jasné hranice a podmínky pro její vymezení. Ale i přesto vědci našli jeden rys, na kterém se shodli všichni, tj. že se „*korupce rozhodně týká výkonu veřejné role nebo autority vyplývající z pozice veřejného činitele.*“⁷

Pavol Frič, vysokoškolský pedagog zabývající se společenskými problémy, ve své publikaci rozeznal čtyři různé směry, ze kterých lze korupci definovat:

a) Korupce jako deviantní chování

Korupci jako deviantní chování nejlépe vyjadřuje definice Josepha Samuela Neye, jenž působí jako americký odborník na mezinárodní vztahy a taktéž jako významný politolog.⁸ J. S. Ney korupci vymezil jako: „...*chování, které se z důvodů dosahování soukromých (osobních, rodinných, úzce skupinových) finančních anebo statusových zisků odchyluje od formálních povinností vyplývajících z veřejné role anebo přestupuje normy proti výkonu určitého typu soukromého vlivu.*“⁹ Zjednodušeně řečeno, jedná se o jednání, kdy subjekt zneužívá svého postavení a svých pravomocí ve veřejné funkci, aby docílil soukromého prospěchu či zisku. Tímto

⁴ Z latinského slova „*cliens*“ = poslušný. Termín, kterým označujeme upřednostňování „svých lidí“ (přátelé, známí aj.)

⁵ Z italského slova „*nepos*“ = vnuk. Termín, kterým označujeme prosazování, upřednostňování příbuzných do vysokých pozic

⁶ CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6. s. 15

⁷ FRIČ, Pavol. *Korupce na český způsob*. Praha: G plus G, 1999. Zde a nyní (G plus G). ISBN 80-86103-26-9. s. 13

⁸ Joseph Nye | Harvard Kennedy School. *Harvard Kennedy School | Harvard Kennedy School* [online]. Copyright © 2023 The President and Fellows of [cit. 31.01.2023]. Dostupné z: <https://www.hks.harvard.edu/faculty/joseph-nye>

⁹ NYE, J. S.: *Corruption and Political Development A Cost-Benefit Analysis*, 1967. In: Heidenheimer A.J., Johnston M., Levine S., *Political Corruption: A Handbook*, New Brunswick, New Jersey, Transition Publishers 1990, s. 966

jednáním se veřejný funkcionář dostává do role, kdy porušuje nejenom vnitřní předpisy, ale také právní řád ČR. S tímto je spojeno tzv. striktně legalistické pojetí korupce, které definuje korupci jako výhradně to, co zákon zakazuje.¹⁰ Porušením zákona se subjekt může dopustit protiprávního činu, *kteřý trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.*¹¹ O takovém trestu bude rozhodovat trestní soud.

Vedle zákona existují i normy stanovené společností, které označujeme jako veřejné mínění. Veřejné mínění reflektuje obyčeje a zvyky, které jsou těžko vynutitelné a trestem za jejich porušení lze považovat trest špatného svědomí nebo vyloučení pachatele ze společnosti.¹² Takové tresty v prostředí sportu jsou mnohdy více účelné než tresty od samotných soudů.

b) Korupce jako patologické chování

Druhým směrem je definiční vymezení korupce jakožto patologického chování. Na začátek je důležité říct, že deviantní a patologické chování není totéž a je třeba je od sebe odlišovat. Na rozdíl od deviantního chování, pro které jsou směrodatné normy, pro patologické chování platí: *„žebříček hodnot a představa přirozeného nebo pravého chování v určité situaci.“*

Frič ve své knize popisuje, že patologické chování vzhledem ke korupci je takové, které vybočuje z přirozeného stavu a narušuje přirozenou a zdravou činnost společnosti.¹³ Definiční korupce, jakožto patologického chování, popsal i Carl Joachim Friedrich, významný americko-německý teoretik v oblasti politologie, který představil korupci jako public interest. Podle něho o korupčním chování jako patologickém: *„můžeme mluvit vždy, když držitel pravomocí, který je pověřený dělat určité věci, resp. je odpovědný za fungování nějakého úřadu, je nelegálně stimulovaný peněžními nebo jinými odměnami k činnosti, která zvýhodňuje poskytovatele odměny a poškozuje veřejnost a její zájmy.“*¹⁴ Zjednodušeně

¹⁰ FRIC, Pavol. *Korupce na český způsob*. Praha: G plus G, 1999. Zde a nyní (G plus G). ISBN 80-86103-26-9. s. 13-15

¹¹ § 13 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb. trestní zákoník

¹² FRIC, Pavol. *Korupce na český způsob*. Praha: G plus G, 1999. Zde a nyní (G plus G). ISBN 80-86103-26-9. s. 14

¹³ FRIC, Pavol. *Korupce na český způsob*. Praha: G plus G, 1999. Zde a nyní (G plus G). ISBN 80-86103-26-9. s. 15

¹⁴ FRIEDRICH, C. J.: *Corruption Concepts in Historical Perspective 1972*. In Heidenheimer A.J., Johnson M., Levine S., *Political Corruption: A Handbook*, New Brunswick, New Jersey, Transition Publishers 1990, s. 15

řečeno, o korupci půjde, pokud subjekt, jenž je oprávněn pravomocí a preferuje soukromý zájem, poškozujícím zájem veřejný. Ovšem vyvstává zde otázka, jak vymezit veřejný zájem, popř. kdo bude rozhodovat a zjišťovat, zda došlo k porušení veřejného zájmu či nikoli.

S dalším vymezením korupčního chování jako patologického přišel anglický politolog Mark Philip, který řekl, že o korupci se bude jednat v tom případě, pokud si daná věc neudrží svou obvyklost, přirozenost a změní se. Jinak řečeno, pokud subjekt (úmyslně) způsobí svým chováním takový stav, kterým zapříčiní změnu přirozeného, normálního stavu, pak se bude jednat o korupční chování. Opět zde vyvstává otázka, co se rozumí pod pojmy „přirozený a normální stav“. Philip vysvětluje, že je nutné vycházet z okolností případu.¹⁵

c) Korupce jako prostředek maximalizující zisk

Když jsme nahlíželi na korupci jako na deviantní chování, zásadní pro nás byl normativní základ. U korupce jako chování patologického byly upřednostněny hodnoty. Jacob van Klaveren se snažil o definici, která by normy normativní a hodnotové neobsahovala. Van Klaveren přišel s tzv. nehodnotící (tržní) definicí korupce, která říká, že o korupci půjde v případě, když: *„veřejný činitel považuje svůj úřad za obchod (byznys), jehož zisk se snaží maximalizovat. Tak se tento úřad stává jednotkou maximalizující zisk. Míra jeho příjmu pak už nezávisí na etickém ohodnocení jeho užitečnosti pro společné dobro, ale na situaci na trhu a jeho talentu nacházet bod maximálního zisku na křivce veřejné poptávky.“*¹⁶

Tato van Klaverenova definice obsahuje zásadní problém, tj. že v sobě nezahrnuje co je a není korupční chování. A naopak z ní vyplývá, že každé jednání veřejného činitele, který spravuje úřad a je zaměřený na maximalizaci zisku, je korupční.

Tato teorie byla a je kritizována dodnes a častokrát je terčem kritiky, protože z takové definice nejsou absolutně jasná kritéria a podmínky chování maximalizující zisk, jenž by se dala nazvat korupčním. Aby tento přístup

¹⁵ FRÍČ, Pavol. *Korupce na český způsob*. Praha: G plus G, 1999. Zde a nyní (G plus G). ISBN 80-86103-26-9. s. 16

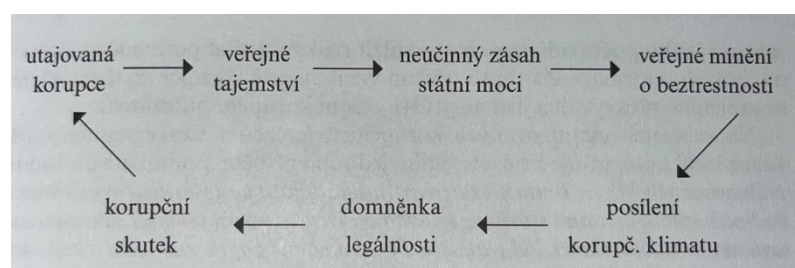
¹⁶ KLAVEREN, J. van: *Corruption as a Historical Phenomenon*, 1957. In Heidenheimer A.J., Johnson M., Levine S., *Political Corruption: A Handbook*, New Brunswick, New Jersey, Transition Publishers 1990, s. 26

mohl být uchopen, je třeba ho chápat v návaznosti jak na normy normativní, tak i na normy hodnotové.¹⁷

d) Korupce jako sociální dezorganizace

Jak již bylo na začátku řečeno, korupce se nejvíce hodnotí z hlediska deviantního chování čili z takového, kde primárně vycházíme z normativních norem. Ovšem je třeba dbát také na sociální stránku věci, která představuje nejen vazby subjektů korupčního jednání, ale také dopady, které má pro daný stát.¹⁸ Korupce, nebo chceme-li korupční jednání, má svůj vlastní systém, vlastní pravidla, disponuje svými vnitřními mechanismy apod. Lze podotknout, že korupce šíří kolem sebe „korupční klima“, viz graf č. 1, na základě, kterého je možné měnit jak názory lidí okolo, tak jejich postoje, přesvědčení či jejich chování. Co je důležité říci, v korupci nesehává systém, ale pouze jednotlivci, kteří buď pokazí „plán“, nebo špatně zvládnou situaci apod. Nejenom systém, ale i korupční jednání, pravidla a normy, jsou tvořeny především korupčním chováním, které je zde opakované. Podle této metody lze konstatovat, že každý činitel ve veřejné funkci je úplatný a lze si ho koupit. Otázka pak zní „za kolik“.

Podle této teorie platí, že je sice dobré poskytnout úplatek, ovšem lepší je znát správné lidi na správném místě“.¹⁹

Graf 1 – Korupční klima. Graf Jan Chmelík

2.1.2 Vymezení korupce dalšími instituty

Pro ucelenost pojetí korupce ve sportu je důležité zmínit pojetí, o které se zasloužila nevládní protikorupční organizace, jenž od roku 1998 bojuje proti korupci, Transparency International – Česká republika, o.p.s. (dále

¹⁷ FRIC, Pavol. *Korupce na český způsob*. Praha: G plus G, 1999. Zde a nyní (G plus G). ISBN 80-86103-26-9. s. 17-18

¹⁸ FRIC, Pavol. *Korupce na český způsob*. Praha: G plus G, 1999. Zde a nyní (G plus G). ISBN 80-86103-26-9. s. 19 a násl.

¹⁹ CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6. s. 20 s násl.

jen „Transparency“). Tato organizace již dlouhodobě bojuje proti korupci v ČR, kdy je zároveň i součástí systému, který navrhuje legislativní změny.

Transparency vymezuje korupci jako: *„zneužití svěřených pravomocí za účelem získání nezaslouženého osobního (soukromého) prospěchu.“* S tím, že se ale taktéž přiklání k vymezení korupce dle Občanskoprávní úmluvy proti korupci ze dne 9. 9. 1999, kterou ČR ratifikovala v roce 2003, pojednávající o korupci jako o: *„přímém či nepřímém vyžádání, nabídnutí, předání nebo přijetí úplatku či jakékoliv jiné nepřípustné výhody nebo vyhlídky na ně, které narušují řádné plnění jakékoliv povinnosti nebo jednání vyžadovaného od příjemce úplatku, nepřípustné výhody nebo vyhlídky na ně.“*²⁰

Pro účely této práce je pokládáno za důležité zmínit sdělení č. 70/2002 Sb. m. s. Ministerstva zahraničních věcí o Trestněprávní úmluvě o korupci (dále jen „Sdělení“) uzavřenou Radou Evropy dne 27. 1. 1999 a ratifikovanou ČR v roce 2000. Korupce v tomto Sdělení není vymezena, ale i přesto vymezuje důsledky korupčního jednání, kdy *„...korupce ohrožuje zákonnost, demokracii a lidská práva, podryvá dobrý způsob vlády, zásady solidnosti a sociální spravedlnosti, zkrsluje konkurenceschopnost, brzdí ekonomický rozvoj a ohrožuje stabilitu demokratických institucí a morální základy společnosti...“*. Sdělení nám představuje jasně vymezený boj proti korupci, vzájemnou pomoc mezi členskými státy Rady Evropy a v neposlední řadě kontrolu nad dodržováním Sdělení.²¹

Kupříkladu dle Policie České republiky (dále jen „PČR“) lze korupci chápat jako zneužití postavení, pravomocí, které je spojeno s cílem zisku, ať jde o finanční či jiný přínos, kterým je pachatel motivován. Jak bude níže rozvedeno, pro takové jednání je typické vychýlení se a porušení zásady nestrannosti rozhodování či „fair play“.²²

²⁰ Co je to korupce? - Transparency International. *Mapujeme stav korupce v ČR a aktivně přispíváme k jejímu omezení* [online]. 28. 07. 2014 [cit. 2023-02-02] Dostupné z: <https://www.transparency.cz/co-je-to-korupce/>

²¹ ČESKO. Zákon č. 70/2002 Sb. m. s. Trestněprávní úmluva o korupci. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 14.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/ms/2002-70>

²² Co je korupce - Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © 2023 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 07.02.2023]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-korupce.aspx>

Vymezení korupce je velmi náročné. Co jedni považují za korupční jednání, to druzí považují za běžné jednání. Vyšetřit a dokázat korupci je ještě náročnější, byť s moderní technologií – odposlechy – se zdá být vyšetřování a trestní řízení o něco jednodušší, opak je pravdou. V některých případech odposlechy nejsou natolik průkazné, aby bylo zřejmé, že se jedná o korupci. V kapitolách níže, kde jsou rozvedeny současné případy, hrají odposlechy hlavní důkazní materiál, ze kterého bohužel není vždy jasné, že se jedná o korupční jednání.

2.2 Sport

Vzhledem k tomu, že se tato práce zabývá korupcí ve sportu z trestněprávního hlediska, nebude zde definici sportu věnováno až tolik pozornosti. Z laického hlediska se zdá být tento pojem poměrně jednoznačný, ve sportovní terminologii není problém říct, co sport pod sebou skrývá, bohužel pro právní teorii vyvstává nemalý oříšek, kdy, jak píše Králík ve své knize, je definice nejasná, až nedefinovatelná.²³

Striktní definici sportu bychom hledali nejspíše dlouho a došli bychom k závěru, že jednotná definice neexistuje. Ovšem pokud se poohlédneme po stránce etymologické, pak nalezneme latinské slovo „disportare“, z čehož dále vzešlo francouzské „désporter“, ze kterého až později vzniklo anglické „disport“, což obecně označuje zábavu či uvolnění, které definuje účel sportu jako takový.²⁴ Sport bychom mohli členit z několika měřítek, ať se jedná o amatérský nebo profesionální, individuální či kolektivní, kontaktní/bezkontaktní anebo s větší či menší částí rizika. Takových a dalších dělení je nespočet, důležité je to, že všechna dělení pojí projev pohybovat se, bavit se.²⁵

Králík v knize odkazuje na F. Korčeka a jeho dílo *Téoria a didaktika športu*, kde pojímá sport jako:

- a) kulturně-spoločenský jev,
- b) specializovanou lidskou činnost,

²³ KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. Praha: C.H. Beck, 2001. Populárně odborné příručky. ISBN 80-7179-532-1. s. 27

²⁴ ČORBA, Jozef. *Otázky sportovního práva*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2008. ISBN 978-80-904024-1-6. s. 10

²⁵ KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. Praha: C.H. Beck, 2001. Populárně odborné příručky. ISBN 80-7179-532-1 s. 28

c) společenské hnutí.

Čímž lze vyvodit šíří tohoto fenoménu 21. století, jenž zasahuje do životů lidí a ovlivňuje tak širokou společnost.

2.2.1 Legislativní pojetí sportu

Definiční pojetí sportu z hlediska práva je poněkud složitější. Pakliže právo do něčeho zasahuje, zasahuje tak, že se snaží o regulaci, ohraničení a vymezení okruhu činností daného institutu v návaznosti na jeho odvětví.²⁶

Již od 1. pol. 20. st. lze najít snahy o vymezení sportu, avšak pro účely této práce je záměrně vybrána definice z roku 1964, kdy byl přijat Sportovní manifest Mezinárodního výboru tělesné výchovy a sportu UNESCO, kde nalezneme určité snahy o legislativní definice. Tento Manifest pod pojmem sportu rozumí: *„Každou pohybovou (tělesnou) činnost herního charakteru, která získává podobu střetnutí se sebou samým nebo soutěžení s jinými. Jestliže tato činnost obsahuje střet s jinými, musí být provozována v duchu čestnosti a rytířskosti. Sport nemůže existovat bez principu fair play.“*²⁷

O pár let později, přesněji r. 1992, pod záštitou Rady Evropy, se objevila definice sportu v Evropské chartě sportu, v čl. 2 odst. a): *„Sportem se rozumí všechny formy tělesné činnosti, které, ať již prostřednictvím účasti či nikoli, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních.“*²⁸

Vnitrostátní úprava na sebe nedala dlouho čekat, a česká legislativa přišla se zákonem o podpoře sportu č. 115/2001 Sb., (dále jen „ZOP“) § 2 odst. 1: *„Sportem je pro účely tohoto zákona každá forma tělesné činnosti, která si prostřednictvím organizované i neorganizované účasti klade za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů rekreačně nebo v soutěžích všech úrovní, a to individuálně nebo společně.“*²⁹

²⁶ Tamtéž s. 33

²⁷ Tamtéž, s. 35

²⁸ Evropská charta sportu.PDF, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 14.02.2023]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/38361>

²⁹ § 2 odst. 1 zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

V dnešní moderní době nalezneme několik definic sportu i korupce, avšak žádnou, která by byla jednotná, univerzální a ta „správná“. Každý stát, země či organizace, pokud má nějakou úpravu, pak upravuje korupční jednání ve sportu s většími či menšími odchylkami. Právní úpravě korupčních jednání ve světě je věnována samostatná kapitola.

3 Provázanost a úprava sportovního práva

3.1 Provázanost

Korupční jednání ve sportu v České republice není nikterak upraveno a ZOP má v podstatě nevypovídající hodnotu vzhledem k trestněprávním výstupům ke korupci. Na základě toho, že sport má u nás takřka nulovou zákonnou úpravu, mimo úpravy samotných organizací, zde nastupuje jako *lex generalis* trestní zákoník.

Korupce a sport se doprovázejí a spojují v případech, kdy dochází k naplnění skutkových podstat TČ, které subsumují korupční jednání, a navíc ve sportovním prostředí. Jak je výše zmíněno, český právní řád nezná a nepracuje s termínem korupce jako se samostatným termínem a TČ (na rozdíl např. od Slovenské republiky)³⁰. Trestných činů, které subsumují korupci, je mnoho a jejich bližšímu vysvětlení se věnuje kapitola „5 Formy korupce“.

3.2 Právní úprava

České trestní právo lze vymezit jako právo kodifikované, jehož základ tvoří zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen „TrŘ“). Zatímco sportovní právo je právo nekodifikované a stále relativně nové.

Česká republika (dále jen „ČR“), pokud jde o právní úpravu sportu, je na tom nedostatečně. ČR je zařazena mezi státy s nezávislým sportovním odvětvím, kdy sportovní politika je řízena Českým olympijským výborem nebo samotnými sportovními federacemi, tj. disciplinárními komisemi.³¹

Jak je v předchozí kapitole zmíněno, ČR disponuje pouze jedním zákonem, který se sportu dotýká ZOP. Tento zákon bohužel nepojednává o sportu jako o ucelené oblasti, jenž by obsahoval výchozí instituty a pojmy (např. působnost zákona, trestněprávní odpovědnost, sankce, kriminální delikty a další, kde by ZOP působil jako zákon zvláštní). Zákon pojednává pouze o podpoře sportu, jak z názvu vyplývá. I přesto, že byl v roce 2017, 2019 a 2022 novelizován,³² tak je ZOP stále

³⁰ CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6. s. 100

³¹ JURKA, Helena. *Právní úprava profesionálního sportu v České republice a zahraničí*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-883-4. s. 3

³² Zákon č. 115/2001 Sb. o podpoře sportu

absolutně nedostačující. Proto zůstává nutností a taktéž apelací na české zákonodárce přijmout takový obecně závazný předpis, který bude sport nejen kompletně regulovat, ale také upravovat jeho jednotlivé dílčí instituty. Vzniká zde potřeba přijmout takový zákon, který by speciálně upravoval kriminální delikty ve sportovním prostředí.

3.3 Zásady a funkce

K tomu, abychom uchopili téma celistvě, je třeba jej vyložit v souvislosti se základními zásadami a funkcemi. Zásadami se rozumí určité právní principy, vůdčí ideje, jimiž jsou ovládána jednotlivá odvětví práva. Zásady jsou základem, které stanovují jednotlivé zákony, na nichž je založen demokratický právní stát. Jejich hlavním významem je umožnění pochopit smysl a funkci, které slouží jako vodítko pro výklad a interpretaci.

Co se týče samotných zásad, bez kterých by trestní právo efektivně nefungovalo, je třeba uvést „*nullum crimen sine lege*“ a „*nulla poena sine lege*“. Ty představují základní stavební kámen v oblasti trestání ve sportu. *Nullum crimen sine lege*, jinak také, že není TČ bez zákona a *nulla poena sine lege*, že není trestu bez zákona. Tyto zásady v podstatě jsou klíčové pro to, aby bylo možné postihnout jak korupční jednání ve sportu, tak i další protiprávní jednání.

Pro trestní právo ve vztahu ke sportu je typická zásada subsidiarity trestní represe, jenž řadíme mezi zásady tzv. specifické. Dle § 12 odst. 2 TrZ je TČ společensky škodlivý, ačkoli společenská škodlivost není materiálním znakem. Přesto TČ jako čin společensky škodlivý úzce souvisí s námi zmiňovanou zásadou, která vyžaduje, aby stát uplatňoval prostředky trestního práva zdrženlivě, a to znamená především tam, kde jiné právní prostředky selhávají nebo nejsou efektivní. Jinak řečeno, v případě, že se stane TČ, stát by měl nejdříve užít občanskoprávní prostředky, pokud takové prostředky selžou (např. exekuce či insolvence), pak nastupuje princip *ultima ratio*, jakožto krajní prostředek. Případný trest pak obecně působí preventivně, výchovně a především tak, aby zatěžoval společnost co nejméně.³³

³³ CHMELÍK, Jan, František NOVOTNÝ a Simona STOČESOVÁ. *Trestní právo hmotné: obecná část*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. Právnícké učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-583-8.

Ve sportu existuje celá řada škodlivých jednání mající korupční charakter. Paragraf 12 odst. 2 TrZ nám říká, že pokud je formálně naplněna skutková podstata TČ, pak trestní právo nemusí být za určitých okolností aplikováno, jinak také, že některé případy postačí řešit v disciplinárním řízení. Lze říci, že pachatele, který naplnil znaky skutkové podstaty TČ a zároveň jeho jednání lze označit za společensky méně škodlivé, postačí vyřešit „jen“ v disciplinárním řízení. K otázce disciplinárních řízení se dále vyjadřují samotné korupční kauzy, kde vedle sebe probíhalo jak disciplinární řízení, tak i trestní řízení.

Od zásad obecných, které platí pro celé trestní právo³⁴, nalezneme i takové zásady, které jsou svou zvláštní povahou typické jen pro určitou oblast právních vztahů. V užší oblasti, tj. korupci ve sportu, jsou tyto zásady důležité nejen z důvodu zachování nezávislosti a samostatnosti sportu, ale také kvůli regulaci sportovní činnosti. Mezi takové zásady patří zásada autonomie sportu, zásada nejistoty sportovního výsledku, zásada čistoty sportu a fair play.

Zásada autonomie sportu představuje nezávislost sportu na státní správě. Jak je výše zmíněno, zákonodárce doposud nevytvořil takové zákonné zastřešení sportu, které by konkrétně řešilo jednotlivé otázky jako např.: kompetence, příslušnost, spory, protiprávní jednání apod. Jediná oblast, kde stát zasahuje je v oblasti přerozdělování financí. Tomuto tématu bude více věnována pozornost v kapitole „7 Problém korupce v České republice“.

Zásada nejistoty sportovního výsledku, čistoty sportu a fair play³⁵, jsou zásady, jenž mají udržovat sport bez zásahu třetích osob. Jednotlivci, týmy apod. mají mezi sebou soupeřit tak, aby byla zachována čistota sportu, nebylo do zápasu či utkání zasahováno jinou osobou či orgány, které jsou k tomu kompetentní. Tyto tři zásady představují klíčové principy, na nichž je sportovní činnost založena. Bohužel i tyto zásady bývají častokrát prolomeny právě zásahem třetích osob, které mají soukromý zájem na výsledku zápasu, zpravidla se jedná o finance.

V neposlední řadě dvě zásady, jenž nesmí být opomenuty a mají důraz v oblasti sportu, jsou tzv. regulérnost a zásada řádného průběhu. Je třeba

³⁴ Srov. Z. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 1 – § 12 TrZ,

³⁵ KUBÍČEK, Jiří. *Specifika a zásady sportu* [online]. In: <https://www.jirikubicek.cz>. [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: https://www.jirikubicek.cz/data/sportovni_pravo/1.%20Sportovni%20pravo%20-%20prednasky/1.3%20Specifika%20a%20zasady%20sportu.pdf s. 1-3

se vyvarovat vědomému ovlivňování a manipulaci utkání, jenž se týká především soutěží na vyšší úrovni. V soutěžích na nižších úrovních se s tímto také můžeme setkat, ale v mnohem menší míře vzhledem k nižším financím.³⁶

K zásadám ve fotbalu se vyjádřil i NS ve svém usnesení sp. zn. 3 Tdo 510/2007 ze dne, kde říká: „, že *smyslem existence sportu, v tomto případě fotbalu, je to, že se jedná o zábavu, hru ve stylu "fair play", tedy o jeho poctivé provozování, při němž sportovní výkony hráčů dodržujících přesně daná pravidla, jsou tím, co chtějí vidět jeho diváci (fanoušci).*³⁷

3.3.1 Funkce trestního práva ve vztahu ke sportu

Účelem trestního práva ve sportu je obecně chránit zájmy a hodnoty společnosti před protiprávním jednáním a trestnou činností. Je na místě zmínit i funkce v trestním právu:

- Funkce ochranná, ve vztahu ke sportovnímu prostředí, jejíž role, která je dominantní, chrání určité zájmy, hodnoty a právní statky. Účelem je ochrana sportovního prostředí, jakož i zájmů fyzických či právnických osob před protiprávním jednáním.
- Funkce preventivní, jejíž účelem je předcházet a zamezovat trestní činnosti ve sportovním prostředí.
- Funkce represivní, jejíž účelem je zabránit pachateli TČ v páchání další trestné činnosti.

³⁶ Nejvyšší státní zastupitelství. *Metodický návod k postupu státních zástupců ve věcech trestných činů souvisejících s korupcí. SL 52/2006* [online]. Brno, 9. září 2010 [cit. 01. března 2023], s. 20. Dostupné na <portal.justice.cz/nsz/soubor.aspx?id=85487>.

³⁷ Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 17.10.2007 sp. zn. 3 Tdo 510/2007 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-21]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

4 Právní úprava korupce

Speciální právní úprava, která by přímo upravovala vztah korupce ve sportu v České republice neexistuje. Stejně tak neexistuje sportovní zákon, který by upravoval kriminalizující korupční jednání.³⁸ Je třeba dbát faktu, že korupční jednání český právní řád upravuje pouze obecně, a to ve dvou rovinách. V rovině soukromoprávní a veřejnoprávní. Rovinu soukromoprávní upravuje primárně obchodní zákoník, zatímco druhou rovinu veřejnoprávní představuje úprava, jež tvoří trestněprávní normy, které jsou pro tuto práci stěžejní.³⁹

Klíčovým trestněprávním předpisem postihující korupci ve sportu je zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. „*Obecná úprava v trestních zákonících, pokud je správně interpretována a aplikována, může mít za následek efektivní postih korupce také sportu.*“ Jak bylo výše zmíněno, TrZ *neobsahuje přímo postihující jednání* ve sportu, avšak upravuje obecná ustanovení, týkající se korupčních trestných činů aplikovatelná i pro oblast sportu.⁴⁰ Blíže trestné činy subsumující korupční jednání upravuje kapitola „5 Formy korupce“.

³⁸ COUFALOVÁ, Bronislava, Jan PINKAVA a Veronika POCHYLÁ. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014. Teoretik. ISBN 978-80-87576-88-5. s. 94

³⁹ CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6. s. 100

⁴⁰ COUFALOVÁ, Bronislava, Jan PINKAVA a Veronika POCHYLÁ. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014. Teoretik. ISBN 978-80-87576-88-5 s. 94-95

5 Formy korupce

V rovině veřejnoprávní, co se týče forem korupce, je nám po ruce TrZ. Byť korupce jako skutková podstata neexistuje, lze korupční jednání subsumovat hned pod několik TČ v TrZ, které nalezneme především v hlavě desáté „Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných“, dle dílu třetího „Úplatkářství“: § 331 TrZ přijetí úplatku, § 332 TrZ podplácení, § 333 TrZ nepřímé úplatkářství. Dále se korupční jednání ve vztahu ke sportu objevuje i ve sféře veřejné správy jakožto TČ související v dílu druhém „Trestné činy úředních osob“, kdy se jedná o § 329 TrZ zneužití pravomoci úřední osoby a § 330 TrZ maření úkolů úřední osoby z nedbalosti. A v neposlední řadě k TČ, které mají znaky korupčního jednání, lze zařadit § 180 neoprávněné nakládání s osobními údaji, § 255 TrZ zneužití informace a postavení v obchodním styku, § 256 TrZ zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě a § 257 TrZ pletichy při veřejné dražbě.

Je možné najít i další skutkové podstaty, jež by charakterizovaly korupční jednání. Avšak ty nejsou pro sport natolik významné a dominantní. Pro účely této práce bude upřena pozornost pouze na ty, které souvisejí se sportovním prostředím nejvíce.⁴¹

5.1 Trestné činy úplatkářské

Díl třetí desáté hlavy zvláštní části TrZ, jenž nese název „Úplatkářství“, upravuje TČ úplatkářské. Činy, jejichž skupinovým objektem je *zájem na ochraně věcí obecného zájmu před rizikem ovlivnění osob, které je obstarávají neoprávněnými výhodami*.⁴² Mezi základní korupční TČ, dle platného TrZ řadíme § 331 „přijetí úplatku“, § 332 „podplácení“ a § 333 „nepřímé úplatkářství“.⁴³

⁴¹ TAUCHEN, Jaromír a Karel SCHELLE, ed. *Korupce – včera a dnes: (sborník z kolokvia pořádaného katedrou dějin státu a práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity a The European Society for History of Law)*. Ostrava: Key Publishing, 2013. ISBN 978-80-7418-177-1. s. 73

⁴² ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8. s. 2607 a násl.

⁴³ TAUCHEN, Jaromír a Karel SCHELLE, ed. *Korupce – včera a dnes: (sborník z kolokvia pořádaného katedrou dějin státu a práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity a The European Society for History of Law)*. Ostrava: Key Publishing, 2013. ISBN 978-80-7418-177-1. s. 112 a násl.

Pachatelem TČ úplatkářských může být kdokoli, a od 1.1. 2012 i právnická osoba, dle § 7 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.⁴⁴

Právě zmíněná ustanovení § 331–333 TrZ byla do velké míry převzata ze starého trestního zákona č. 140/1961 Sb. (dále jen „starý TrZ“) do naší aktuální podoby, avšak s menšími odchylkami.⁴⁵

Před samotným vymezením TČ úplatkářských jsou pro účely této práce podstatné termíny úplatek a úřední osoba, které jsou třeba si vysvětlit.

Úplatkem se dle § 334 odst. 1 TrZ rozumí: „*neoprávněná výhoda spočívající v přímém majetkovém obohacení nebo jiném zvýhodnění, které se dostává nebo má dostat uplácené osobě nebo s jejím souhlasem jiné osobě, a na kterou není nárok.*“ Jedná se o legální definici, která je poměrně rozsáhlá. Znakem úplatku je zvýhodňující povaha a to, že uplácená osoba na něj nemá nárok čili je zde zjevná absence právního nároku adresáta. Ovšem důležitá je i jeho neoprávněnost, která je tzv. definiční znakem.

O úřední osobě (dříve jako veřejný činitel) pojednávají § 331 – § 333 TrZ, kdy jej konkrétně vymezuje § 127 TrZ. Jedná se např. o soudce, státní zástupce, prezidenta České republiky, poslance, senátory, členy zastupitelstva aj.⁴⁶ Paragraf 334 odst. 2 TrZ jej dále rozšiřuje, a mezi úřední osoby dále spadají i osoby, jenž např. *zastávají funkci v zákonodárném orgánu, soudním orgánu nebo v jiném orgánu veřejné moci cizího státu.*⁴⁷

5.1.1 § 331 Přijetí úplatku

Přijetí úplatku je TČ, který nalezneme v § 331 TrZ. Jedná se o jeden ze tří trestných činů, který řadíme mezi TČ „úplatkářské“.

Paragraf 331 TrZ obsahuje dvě skutkové podstaty, ve dvou odstavcích. U prvního odstavce je důležité, aby zde figurovalo jak přijetí úplatku, tak i přijetí

⁴⁴ ČESKO. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 11. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-418>

⁴⁵ Korupce z pohledu českého trestního práva | Všehrd – Spolek Českých Právníků. *Všehrd – Spolek Českých Právníků* [online]. [cit. 2023-02-11] Dostupné z: https://www.vsehrd.cz/clanek/korupce-z-pohledu-ceskeho-trestniho-prava_5d29763a-97d9-4ff1-86e3-7658fef3b2b8

⁴⁶ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8. s. 1172

⁴⁷ Tamtéž s. 2635-2637

slibu jiné osoby poskytující úplatek. U druhého odstavce, který je k prvnímu speciální, postačí žádost o úplatek.

Takové jednání vyžaduje jednu z forem přijetí úplatku, a to, že buď pachatel úplatek přijme přímo (nehledě na to, zda úplatek přijímá, či jej slíbí) anebo nepřímo, jinak také, že si pachatel o úplatek žádá skrze jinou osobu, zprostředkovaně. Čili se bude jednat o dokonáný TČ, nehledě na to, zda byl úplatek skutečně poskytnut či jen přislíben.

Věcně lze takový TČ kvalifikovat i jako TČ *předčasně dokonáný, neboť se nevyžaduje, aby se přijetí úplatku jakkoli poruchově projevilo v ochráněné sféře.*

Úplatek lze tedy přijmout jak přímo, tak nepřímo. Jak říká komentář k TrZ (dále jen „Komentář“), nejtypičtější situace nastává v případě, kdy osoba, která je jednak uplácena a jednak používá z takového úplatku výhody, je ta stejná osoba.⁴⁸ V našem případě se může jednat např. o osobu příslušníka PČR vykonávající ve svém volném čase činnost rozhodčího ve fotbale, kterému byl před zápasem dán úplatek pro zajištění protěžovanému týmu vítězství či prohru.⁴⁹ Pokud se např. při fotbalovém utkání stane, že hráč fauloval protihráče, pak rozhodčí takové jednání nebude hodnotit a posuzovat dle platných pravidel, nýbrž bude rozhodovat dle „síly“ úplatku.

Jak nám znění zákona říká, přijetí úplatku se považuje za jednání protiprávní v takovém případě, kdy byl porušen zájem chráněný TrZ. Zde se bude jednat o obstarávání věcí obecného zájmu a o podnikání.

Obstarávání věcí obecného zájmu je pojem, který lze velmi těžko uchopit, vzhledem k tomu, že samotný TrZ se k termínu nikterak nevyjadřuje a společnost se ve směrech definice rozděluje. Někteří zastávají názor, že jde jen o rovinu veřejnoprávní, jiní zase, že sem spadají i záležitosti soukromoprávní. Se zřetelem k tomu, že zákonodárce přiřadil na stejnou roveň i podnikání, se lze domnívat, že se výklad bude týkat i záležitostí soukromoprávních. Za minulého režimu byl termín obstarávání věcí obecného zájmu vykládán jako: „...*každá činnost, která souvisí s plněním společensky významných úkolů, tedy nejen o rozhodování orgánů státní moci a správy, ale i o uspokojování zájmů občanů a organizací v oblasti*

⁴⁸ Tamtéž s. 2607-2608

⁴⁹ CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6. s. 62

materiálních, zdravotních, sociálních, kulturních a jiných potřeb“ dle rozhodnutí NS č.j.: Tpjf 28/87 a č.j.: Rt 16/1988. I přesto, že tento výklad byl již za socialismu, je aktuální dodnes, kdy jej využíváme. Zkráceně by se dalo říci, že se musí jednat o takové záležitosti obecného zájmu, které musí jevit vysoký význam pro společnost.⁵⁰ Je důležité, aby mezi úplatkem a obstaráváním věcí obecného zájmu existovala příčinná souvislost. Úplatek zde figuruje v souvislosti s činností osoby, která zajišťuje obstarávání věcí obecného zájmu.⁵¹ Komentář, jako příklad obecného zájmu vztahující se k TČ § 331 TrZ uvádí usnesení NS sp. zn. 7 Tdo 1585/2018 ze dne 9.1. 2019.⁵² NS, jako soud dovolací, se zabýval otázkou dovolání obviněných, kteří byli uznáni vinnými z TČ přijetí úplatku dle § 331 odst. 1 TrZ. Obvinění namítali, že bylo porušeno jejich právo na spravedlivý proces a také, že nařízené odposlechy byly získány nezákonným způsobem. Obvinění dále namítali, že žádný úplatek nedostali. NS se k námitkám vyjádřil tak, že: „Skutečnost, že přijetí úplatku nebo slibu úplatku neovlivnilo osobu obstarávající věci obecného zájmu nebo podnikající osobu, je z hlediska právní kvalifikace jejího jednání podle tohoto ustanovení bez významu. Jestliže úplatek nebo slib úplatku měl vliv na jednání pachatele, zvyšuje tato okolnost závažnost trestného činu.“ a zároveň, že: „Pokud obviněný dovozuje, že se trestného činu přijetí úplatku nemohl dopustit právě proto, že žádný úplatek de facto nedostal, je na místě poznamenat, že trestný čin přijetí úplatku může být spáchán nikoliv jen v situaci, kdy se pachateli určité neoprávněné výhody dostalo, ale rovněž tehdy, pokud je takové osobě poskytnut slib úplatku a tato osoba nabídku neodmítne a výslovně nebo konkludentně s ní souhlasí, neboť znak dá si slíbit úplatek, je formou přípravy, která je povýšena na dokonáný trestný čin. Je pak nerozhodné, zda dojde ke splnění slibu.“⁵³ Ve zbytku věci NS odkázal na závěry soudu druhého stupně, se kterými se ztotožnil a dovolání bylo odmítnuto.

Ve vztahu k věcem obecného zájmu a fotbalu, se vyzemil NS konkrétněji, když řekl, že *fotbalové soutěže je nutno vnímat jako záležitost celé společnosti.*

⁵⁰ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8., s. 2607-2610

⁵¹ CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6. s. 104-105

⁵² ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8., s. 2609-2610

⁵³ Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 09.01.2019 sp. zn. 7 Tdo 1585/2018 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-21]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Činnost osob pohybujících se ve fotbalovém prostředí, kteří vědomě ovlivňují výsledky hry, je nutné považovat za „obstarávání věcí obecného zájmu“⁵⁴ ve smyslu ustanovení § 331 TrZ a § 332 TrZ.

Je důležité zmínit, že přijetí úplatku předpokládá tři možnosti přijetí. Jedná se o přijetí úplatku, nechání si slíbit úplatek a žádání úplatku.

Přijetí úplatku znamená v podstatě kteroukoliv formu či prostředek, kterým se poskytne úplatek a s tím vzniklá výhoda. Adresát úplatku se dostává do pozice úplatného a je zodpovědný za své jednání. Způsob přijetí pak závisí na konkrétní situaci (např. sdělení informace, využití služby apod.)⁵⁵ Je třeba mít na pozoru, kdy se jedná o úplatek, a kdy o dar. O dar by se jednalo v momentu, kdy strana poskytující dar neočekává protislužbu a zároveň se jedná o dar, který nepřesahuje „běžný rámec“ poskytování darů.⁵⁶

Pokud nastane situace, že si člověk nechá úplatek slíbit, dojde k dokonání TČ, kdy uplácený člověk nabídku úplatku uzná a bere jej jako závazný slib. Poté postačí forma ústní i souhlas konkludentní. Nerozhoduje, zda je úplatek slíben přímo či prostřednictvím jiné osoby.

V neposlední řadě žádání úplatku, jenž typizuje § 331 odst. 2 TrZ a říká, že osoba pachatele je ta, která o úplatek žádá. Jedná o tzv. kvalifikované skutkové podstaty, pro které platí vyšší stupeň závažnosti a trestní sazby. V našem případě to znamená, že pachatel se o korupční jednání sám a z vlastní iniciativy zasloužil. Postačí situace, aby pachatel sdělil druhému svůj záměr o přijetí úplatku a druhá strana takovou nabídku učinila.

Pro § 331 odst. 1 TrZ platí, že korupčního jednání se dopouští ten, kdo je uplácený, nikoli uplácející. S čímž souvisí, že pokud uplácený přijme nebo si dá slíbit úplatek, bude se stále jednat o první skutkovou podstatu. Rozdíl nastane v případě zažádání o úplatek, kdy platí odst. 2 § 331 TrZ. První dva odstavce § 331 TrZ mají shodné zavinění. Musí se jednat výhradně o úmysl, přičemž postačí úmysl nepřímý. Pachatel tedy věděl a byl srozuměn s tím, že úplatek dostane.

⁵⁴ Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 14.10.2009 sp. zn. 7 Tdo 932/2009 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-1]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

⁵⁵ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8., s. 2616 a násl.

⁵⁶ CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6. s. 105

Paragraf 331 odst. 3 a 4 TrZ jsou kvalifikované skutkové podstaty, které se vztahují k oběma (odst. 1 a 2 § 331 TrZ) základním skutkovým podstatám. Pro účel této práce je stěžejní § 331 odst. 3 písm. b) TrZ, který říká, že: „*nemá-li pachatel postavení úřední osoby, nemůže být ani spolupachatelem této skutkové podstaty.*“ Opět platí, že postačí úmysl. Ustanovení § 331 odst. 4 písm. b) je vymezeno kombinací § 331 odst. 3 písm. a) a b).⁵⁷

Ve srovnání se starým trestním TrZ je nynější právní úprava přijímání úplatku takřka totožná a s minimálními rozdíly. Jeden z rozdílů lze nalézt v souvislosti s podnikáním, se kterým starý TrZ nepočítal. Dále jsou třeba zmínit trestní sankce, které jsou dnes přísnější.⁵⁸

Ve vztahu ke starému TrZ je judikatura bohatá. V souvislosti s přijímáním úplatku lze vyhledat rozhodnutí NS sp. zn. 7 Tdo 1057/2008, ze dne 10. 12. 2008. Obvinění, kteří vykonávali činnosti hlavních rozhodčích fotbalových utkání, si měli úmyslně nechat slíbit peněžitý úplatek, aby svým jednáním ovlivnili fotbalové utkání. Obvinění byli soudem prvního stupně uznáni vinni z TČ přijímání úplatku dle § 160 starého TrZ a také TČ podplácení dle § 161 starého TrZ. Obvinění se odvolali ke Krajskému soudu v Brně, kde jim odvolání bylo zamítnuto. Proti usnesení krajského soudu podali obvinění dovolání. V dovolání namítali vadu zákonnosti a přezkum právní kvalifikace. Obvinění se snažili přesvědčit soud, že k žádným úplatkům nemohlo dojít, avšak soud se těmito skutkovými zjištěními nezabýval, vzhledem k tomu, že se může zabývat pouze právním posouzením věci. Dále byl namítán způsob provedení odposlechů či zpochybnění naplnění znaku obecného zájmu. NS konstatoval, že znak obstarávání věcí obecného zájmu: „*je naplněn i v případě činnosti fotbalových rozhodčích, kteří vědomě ovlivňují výsledky hry, na jejíž řádný průběh mají dohlížet.*“ Nejen k tomuto, ale k celému dovolání se NS vyjádřil tak, že je zjevně neopodstatněné a dovolání odmítl.⁵⁹

Dalším rozhodnutím, které upevnilo rozhodovací praxi korupce ve sportu, bylo usnesení NS ze dne 28. 08. 2008 sp. zn. 6 Tdo 272/2008. Řada obviněných byla uznána vinnými ze spáchání TČ podplácení dle § 161 starého TrZ a jeden

⁵⁷ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.. s. 2617 a násl.

⁵⁸ ČESKO. § 158 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon – znění od 1. 4. 2009. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 28. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140/zneni-20090401#p158>

⁵⁹ Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 10.12.2008 sp. zn. 7 Tdo 1057/2008 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-10]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

obviněný byl uznán vinným ze spáchání TČ přijímá úplatku dle § 160 starého TrZ. Tento obviněný, jakožto hlavní rozhodčí fotbalového utkání, naplnil skutkovou podstatu přijímání úplatku tím způsobem, že přijal několik příslibů úplatku v různých hodnotách od ředitele fotbalového klubu za ovlivnění zápasu. Obviněný se dle zjištění soudu měl takového jednání dopustit opakovaně. Obviněný rozhodčí ve svém dovolání namítal nesprávnost právního posouzení, kdy se dle jeho slov nejednalo o úplatky nýbrž o náhrady. Dále spatřoval nezákonnost v tom bodě, že nenaplnil znak obstarávání věcí obecného zájmu, k čemuž se soud vyjádřil tak, že jde o argumentaci zjevně neopodstatněnou. NS dále konstatoval: „... *fotbalové soutěže je nutné vnímat jako záležitost celé společnosti, a proto, s ohledem na roli, kterou ve vnímání velké části veřejnosti fotbal a fotbalová utkání zaujímají, je potřebné dbát na jejich regulérnost a řádný průběh tak, aby nedocházelo k vědomému ovlivňování a zmanipulování výsledku utkání, zejména vrcholných soutěží, na nichž je ekonomicky zainteresována řada subjektů, pro něž ovlivněné výsledky mohou mít i neblahé finanční dopady. Činnost fotbalových rozhodčích, kteří vědomě ovlivňují výsledky hry, na jejich řádný průběh mají dohlížet, je nutné považovat za ‚obstarávání věcí obecného zájmu‘ ve smyslu ustanovení § 160, § 161 a násl. tr. zák.‘*“ Dovolání obviněných bylo odmítnuto.⁶⁰

V neposlední řadě rozhodnutí NS ČR ze dne 26. 01. 1988 č. j.: Tpjf 28/87, jehož obsahem je *zhodnocení praxe soudů při rozhodování o trestných činech úplatkářství*. Je zde zhodnocena oblast sportu ve vztahu ke korupčnímu jednání § 160 starého TrZ na území tehdejší Slovenské socialistické republiky, kde na počet obyvatel bylo více odsouzení než na území České socialistické republiky. Ze závěru zhodnocení je patrné, že na základě § 160 starého TrZ bylo odsouzeno několik lidí ze spáchání TČ přijímání úplatků, jež „*přijali úplatek od funkcionářů tělovýchovných jednot. Motivem poskytnutí neoprávněných výhod zde byla snaha funkcionářů zajistit lepší sportovní výsledky pro svou organizaci.*“⁶¹

5.1.2 § 332 Podplácení

Párový či zrcadlový trestný čin k § 331 TrZ. I takto by se dal vymezit trestný čin podplácení § 332 TrZ, jenž představuje tzv. aktivní korupci. Aktivní korupce postihuje toho pachatele, který úplatek poskytne, nabídne nebo slíbí v souvislosti

⁶⁰ Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 28.08.2008 sp. zn. 6 Tdo 272/2008 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-10]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

⁶¹ Stanovisko (Rt) Nejvyšší soud ČR – kolegium ze dne 26.01.1988 sp. zn. Tpjf 28/87 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

s obstaráváním věcí obecného zájmu nebo s podnikáním.⁶² Komentářová literatura zařazuje TČ § 332 TrZ do méně společensky škodlivých TČ na rozdíl od § 331 TrZ. Jak je výše zmíněno, jedná se o zrcadlový TČ k § 331, který je založen na tzv. nabídkovém jednání. Nabídkové jednání lze vymezit jako jednání, kterého se pachatel dopouští, pokud jinému ve formě poskytnutí, nabídnutí nebo slibu úplatku, osobně nebo zprostředkovaně, nabídne či slíbí úplatek. Čili pachatelem není ten, kdo úplatek přijímá, ale ten, kdo jej nabídne. Co se týče nabídkového jednání, lze jej učinit kdykoliv. Důležité je, aby mezi takovým jednáním existovala příčinná souvislost.

Stejně tak jako u § 331 TrZ, i zde se bude jednat o tzv. předčasně dokonany TČ, u kterého k poskytnutí nabídky nemusí vůbec dojít, ale postačí pouhá nabídka, která bude míněna vážně.⁶³ Aby se jednalo o dokonany TČ, je zapotřebí, aby druhá strana úplatek přijala, či alespoň přijmula slib úplatku. Pokud adresát úplatek odmítne, je pachatelem ten, kdo nabídku poskytl a bude odpovědný pouze za pokus TČ podplácení.⁶⁴

TČ podplácení předpokládá tři možnosti učinění úplatku. Jedná se o poskytnutí úplatku, nabídnutí úplatku a slíbení úplatku. Poskytnutí úplatku představuje možnost přijmutí takové výhody, která spočívá např. v předání věci, výkonu služeb nebo sdělení informace. Nabídnutí úplatku je způsob, kterým se úplatek nabízí. V podstatě jde o kteroukoli situaci, ve které uplácející vážně projeví svou vůli nabídnout adresátovi úplatek. Zároveň myšlenka a podnět k nabídce úplaty musí plynout z jeho vlastní iniciativy, jinak by se jednalo o TČ dle § 331 přijetí úplatku, kdy by úplatek byl pouze poskytnut či slíben. U možnosti slíbení úplatku postačí, aby pachatel dal jakkoli najevo jeho úmysl úplatek poskytnout. Nemusí se přísně vzato jednat o právně závazný akt, jenž by zavazoval splnění slibu. Obdobně je to u trestnosti pachatele, kdy u trestnosti pachatele je bezvýznamné, zda byl slib splněn, či nikoli. Stejně tak, jako je tomu u TČ přijetí úplatku, tak TČ podplácení lze spáchat také výhradně úmyslně, kdy postačí úmysl

⁶² Korupce z pohledu českého trestního práva | Všehrad – Spolek Českých Právníků. *Všehrad – Spolek Českých Právníků* [online]. [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: https://www.vsehrad.cz/clanek/korupce-z-pohledu-ceskeho-trestniho-prava_5d29763a-97d9-4ff1-86e3-7658fef3b2b8

⁶³ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8., s. 2622 a násl.

⁶⁴ CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6. s. 108

nepřímý. Co se týče § 332 odst. 2 TrZ, jedná se o kvalifikovanou skutkovou podstatu, která je k odst. 1 jakožto k základní skutkové podstatě speciální.⁶⁵

Co se týče srovnání právní úpravy podplacení se starým TrZ⁶⁶, pak je úprava velmi podobná a rozdíly jsou minimální. Nynější právní úprava počítá s formou podplácení „přímo“, tak i „nepřímo/prostřednictvím jiného“. A stejně tak dnešní TrZ počítá i se záležitostmi týkající se podnikání, a nejen s obstaráváním věcí obecného zájmu. Nepatrný rozdíl lze nalézt i v trestní sazbě, kdy dnešní TrZ představuje přísnější tresty.

Podstatný rozdíl mezi starým TrZ a novým TrZ nalezneme v § 163 starého TrZ, který ještě počítal s tzv. účinnou lítostí. Účinná lítost vzhledem k § 161 a § 162 starého TrZ znamenala zánik trestnosti v případě, že pachatel dobrovolně a bez zbytečného odkladu nahlásil státnímu zástupci či policejními orgánům, že byl úplatek poskytnut, slíben nebo bylo o něj požádáno. Avšak to neplatilo, pokud tak bylo učiněno v souvislosti s výkonem pravomoci veřejného činitele nebo pokud šlo o veřejného činitele zastávajícího funkci v podniku, v němž má rozhodující vliv cizí stát.⁶⁷

Stejně jako v předchozí kapitole, i zde je představena judikatura ve světle sportovního prostředí. Příkladem může být usnesení NS ze dne 11. 04. 2007 sp. zn. 8 Tdo 396/2007. Obviněný byl rozsudkem jak okresního soudu, tak i potvrzením krajského soudu uznán vinným z TČ podplácení dle § 161 odst. 1 starého TrZ, jenž se měl dopustit korupčního jednání. Obviněný nabídl adresátovi finanční úplatek, pokud ovlivní fotbalový zápas ve prospěch jednoho z týmů. Adresát úplatku zde figuroval jako asistent rozhodčího, který měl za ovlivnění zápasu získat 70 000 Kč, s nimiž souhlasil a částku následně převzal. Obviněný namítal nepřiměřenost trestu a dále tvrdil, že „*byl nesprávně interpretován znak skutkové podstaty trestného činu podplácení podle § 161 odst. 1 tr. zák. ,obstarání věci obecného zájmu*““. NS potvrdil závěry i právní kvalifikace obou soudů. Dovolání bylo NS odmítnuto.⁶⁸ Načež obviněný podal i ústavní stížnost

⁶⁵ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8., s. 2607-2608 s. 2609-2610. s. 2622 a násl.

⁶⁶ ČESKO. Zákon č. 140/1961 Sb., Trestní zákon. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-12]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

⁶⁷ ČESKO. zákon č. 140/1961 Sb., Trestní zákon In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-27]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

⁶⁸ Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 11.04.2007 sp. zn. 8 Tdo 396/2007 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-12]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

č. j. II. ÚS 1932/07-1 ze dne 16. 12. 2008, ve které namítal porušení práva na spravedlivý proces, když podle něho soud připustil nezákonné důkazy. ÚS stížnost odmítl jako zjevně neopodstatněnou.⁶⁹

S otázkou podplácení souvisí i rozhodnutí senátu NS ze dne 17. 10. 2007, č. j.: 3 Tdo 510/2007, v němž obvinění podali dovolání proti rozsudku městského soudu. Obviněný I. H. byl uznán vinným ze spáchání TČ podplácení dle § 161 odst. 1 starého TrZ, zbylí obvinění (fotbaloví rozhodčí) byli uznáni vinnými ze spáchání TČ přijímání úplatku dle § 160 starého TrZ. Obvinění rozhodčí argumentovali tím, že fotbalová utkání nebyla nikým ovlivněna, dokonce ani nedopadla dle přání obviněného I. H. a na „jeho peněžní nabídky“ nereagovali. Stejně tak, jako v jiných případech, obvinění namítali nenaplnění znaku obstarávání věcí obecného zájmu. NS se k tomu vyjádřil tak, že je: *„nutno souhlasit s názorem soudu odvolacího, že za ‚obstarávání věci obecného zájmu‘ je nutno považovat i činnost při uspokojování zájmů občanů a právnických osob v oblasti materiálních, sociálních, kulturních a jiných potřeb, mezi které lze nepochybně zařadit i sport (a fotbal zvláště).“* K problematice korupce ve sportu NS dodal, že: *„smyslem existence sportu, v tomto případě fotbalu, je to, že se jedná o zábavu, hru ve stylu ‚fair play‘, tedy o jeho poctivé provozování, při němž sportovní výkony hráčů dodržujících přesně daná pravidla, jsou tím, co chtějí vidět jeho diváci (fanoušci).“* Všechna dovolání NS odmítl jako zjevně neopodstatněná.⁷⁰

5.1.3 § 333 Nepřímé úplatkářství

Nepřímé úplatkářství je zakotveno v díle třetím v § 333 TrZ. Jedná se o třetí a také poslední TČ, jenž řadíme mezi trestné činy úplatkářské. U každého TČ byla vymezena oblast, jenž je chráněna TrZ. U nepřímého úplatkářství je chráněná oblast mnohem užší, protože se vztahuje pouze na nepřímé ovlivňování výkonu pravomoci úřední osoby. Nepřímé úplatkářství je složeno ze dvou skutkových podstat, obsažených ve dvou odstavcích.

⁶⁹ Usnesení (ÚS) Ústavní soud – senát ze dne 16.12.2008 sp. zn. II. ÚS 1932/07 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-13]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

⁷⁰ Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 17.10.2007 sp. zn. 3 Tdo 510/2007 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-13]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Paragraf 333 odst. 1 TrZ upravuje tzv. pasivní nepřímé úplatkářství. Je zde evidentní podobnost s § 331 odst. 1 a 2 TrZ, tedy v tom, že pachatel jiného žádá, dá si úplatek slíbit nebo úplatek přijme, ať sám nebo prostřednictvím někoho jiného.

Ustanovení § 333 odst. 2 TrZ oproti tomu upravuje tzv. aktivní nepřímé úplatkářství, které odpovídá § 332 TrZ. Je zde předpoklad poskytnutí, nabídnutí nebo slíbení úplatku, kdy není důležité, zda tak činí pachatel sám nebo prostřednictvím jiné osoby. K dokonání TČ nepřímého úplatkářství postačí nabídnutí úplatku.

Nepřímé úplatkářství lze provést dvěma způsoby, a to jak vlivem vlastním, tak ovlivňováním prostřednictvím jiného.

O vlastní vliv se bude jednat, pokud chce pachatel přimět úřední osobu k nějakému jednání. Pod pojmem vliv si lze představit nejrůznější podoby a formy, kterými lze na osobu „zapůsobit“, např. lichocením, přesvědčováním, přísaháním, naléháním, ale i vydíráním. Pachatel typicky využívá svého vztahu k úřední osobě a je nepodstatné, zda jde o vztah pozitivní (příbuzenský vztah), negativní (strach z pachatele) nebo neutrální (přístup k úřední osobě). Mezi formu vlivu lze řadit i klamání, kdy pachatel předstírá nějaký vztah k úřední osobě, ačkoli žádný nemá, ovšem to nevylučuje jeho trestní odpovědnost.

Druhým vlivem je ovlivňování prostřednictvím jiného. Pachatel jedná skrze prostředníka, avšak jeho jménem. O ovlivnění prostřednictvím jiné osoby půjde i tehdy, pokud bude pachatel vykonávat vliv na třetí osobu, skrze kterou se snaží o ovlivnění úřední osoby. Např. pachatel, který zná asistentku ministra školství, mládeže a tělovýchovy, může využít její vliv na svého nadřízeného a vsugerovat mu své myšlenky.

Co se týče působení na výkon pravomoci úřední, lze odkázat jak na odst. 1, tak na odst. 2 § 333 TrZ, které mají prospektivní (působení směřující do budoucna) i retrospektivní (k již provedenému působení) charakter. Takové působení v otázce trestní odpovědnosti pachatele nemá význam a oba způsoby působení jsou si ekvivalentní.⁷¹ Výkon pravomoci úřední osoby označujeme jako

⁷¹ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8., s. 2607-2608 s. 2628 a násl.

činnost úřední osoby, jež rozhoduje o právech a povinnostech fyzických (dále jen „FO“) nebo právnických osob (dále jen „PO“).⁷²

Pro způsob přijetí úplatku platí stejný výklad, jako pro § 331 odst. 1 TrZ, a pro způsob poskytnutí úplatku platí § 333 odst. 2 TrZ.

Stejně jako u dvou předešlých TČ úplatkářských, i zde platí, že takového jednání se lze dopustit pouze úmyslně, kdy postačuje úmysl nepřímý.⁷³

Ve srovnání se starým TrZ, který také upravoval institut „nepřímého úplatkářství“ a to v § 162 starého TrZ, zde nejsou výrazné rozdíly.

Stejně tak, jako u ustanovení TČ § 161 podplácení, i zde ve spojitosti s § 163 se uplatňovala účinná lítost, jakožto možný zánik trestnosti. Výjimku představoval výkon pravomoci veřejného činitele, jenž bylo obsaženo v § 162a odst. 2 písm. a) až c) nebo v případě, že jde o veřejného činitele zastávajícího funkci v podniku, v němž má rozhodující vliv cizí stát.⁷⁴

Jak je již výše zmíněno, dne 26. 01. 1988 pod č. j. Tpjf 28/87 vydalo kolegium NS tzv. zhodnocení při rozhodování o trestných činech úplatkářských, ve kterém zhodnotilo praxi soudů při TČ úplatkářských. NS se zde vyjádřil i k TČ nepřímého úplatkářství, kde konstatovalo, že za TČ dle § 162 byla ročně odsouzena pouze malá hrstka lidí, což dokazuje i absentující judikatura. Kolegium v tomto dokumentu říká, že platila zásada materiální pravdy, kdy byly skutkové stránky zjištěny bez důvodných pochybností a údajně se nedostatky vyskytovaly minimálně. Kolegium zároveň uvedlo, že v řadě případů nebylo jasně vysvětleno, zda se jedná o TČ přijímání úplatku či podplácení, z čehož lze dovodit, že se v některých případech mohlo stát, že se jednalo i o TČ nepřímého úplatkářství.⁷⁵

⁷² Korupce z pohledu českého trestního práva | Všechno – Spolek Českých Právníků. *Všechno – Spolek Českých Právníků* [online]. [cit. 2023-02-13] Dostupné z: https://www.vsehrd.cz/clanek/korupce-z-pohledu-ceskeho-trestniho-prava_5d29763a-97d9-4ff1-86e3-7658fef3b2b8

⁷³ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8., s. 2628-2635

⁷⁴ ČESKO. § 163 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon – znění od 1. 4. 2009. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 27. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140/zneni-20090401#p163>

⁷⁵ Stanovisko (Rt) Nejvyšší soud ČR – kolegium ze dne 26.01.1988 sp. zn. Tpjf 28/87 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-13]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

5.2 Trestné činy úředních osob

Korupční jednání ve sportu si lze představit leckde a veřejná správa toho není výjimkou, vzhledem k tomu, že *úřední osoby jsou nositeli pravomocí, které jsou předmětem zájmu korupčních jednání*⁷⁶. V současné době jsou TČ úředních osob často skloňovaným termínem s aférami kolem sportovních dotací, kterým je věnována samostatná kapitola.

Trestné činy úředních osob lze zařadit pod hlavu desátou TrZ s názvem „Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných“. Komentářová literatura zařazuje tyto TČ mezi nejméně škodlivější veřejnoprávní delikty. Hlava desátá se skládá z osmi dílů, přičemž pro tuto práci je stěžejní díl druhý „Trestné činy úředních osob“. Díl druhý se skládá z ustanovení § 329 TrZ upravující TČ zneužití pravomoci úřední osoby a § 330 TrZ TČ maření úkolu úřední osoby z nedbalosti.

5.2.1 § 329 Zneužití pravomoci úřední osoby

Úřední osoby jsou nositeli pravomocí některého z orgánu veřejné moci. Ustanovení § 329 TrZ slouží k ochraně a zabránění zneužití těchto pravomocí pro jiné účely než pro ty, které byly úřední osobě svěřeny. Cílem tohoto ustanovení je odrazení *úřední osoby od toho, aby protiprávním výkonem svých pravomocí usilovaly o poškození něčích zájmů či o jejich zvýhodnění*.

O pár stran výše byla vymezena definice úřední osoby. V rámci TČ zneužití pravomoci úřední osoby je na místě vymezit tzv. „pravomoc úřední osoby“. Pravomoc obecně označuje soubor materiálních, finančních, právních aj. mocenských prostředků. Zkráceně se jedná o oprávnění vykonavatele veřejné správy, jehož výkon je svěřen úřední osobě. Významem skutkové podstaty obsažené v § 329 TrZ je zneužití pravomoci úřední osoby, tedy zneužití pravomocí, kterými disponuje. Aby se jednalo o TČ popsany v § 329 odst. 1 TrZ, pak jej nelze spáchat jinak než při výkonu pravomoci úřední osoby.

Co se týče objektivní stránky TČ dle § 329 TrZ, jedná se o *zájem na řádném výkonu pravomoci úřední osoby* při plnění svých úkolů a povinností společnosti. Dle § 329 odst. 1 TrZ se lze takového jednání dopustit při výkonu pravomoci způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu (§ 329 odst. 1 písm. a) TrZ), překročením pravomoci (§ 329 odst. 1 písm. b) TrZ) nebo nesplněním

⁷⁶ CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6. s. 117

povinnosti vyplývající z pravomoci (§ 329 odst. 1 písm. c) TrZ). K tomu, aby pachatel byl odpovědný z takového TČ, postačí naplnění alespoň jedné z těchto variant, avšak některá literatura mluví o naplnění všech tří variant. Společným rysem u těchto možností v odst. 1 je především to, že se musí jednat o úmysl úřední osoby (pachatele) způsobit jinému škodu nebo vážnou újmu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch.⁷⁷ Za neoprávněný prospěch pak lze považovat každé jednání, kterým se pachatel nebo jiná osoba protiprávně obohatí. Pokud se tak stane, lze mluvit o korupci, avšak za předpokladu, že úřední osoba koná v souvislosti s obstaráváním obecného zájmu, kdy úplatek přijme, dá slíbit nebo o něj požádá. V případě jednočinného souběhu jakožto naplnění skutkové podstaty podle § 329 TrZ a § 331 TrZ se jedná o korupční trestný čin.⁷⁸ Pachatelem takového činu může být jen úřední osoba. Ve srovnání se starým TrZ nejsou veliké změny, oproti staré úpravě se opět zpřísnily trestní sankce⁷⁹ a navíc je v platném TrZ příprava trestná (§ 329 odst. 4 TrZ).

5.2.2 § 330 maření úkolu úřední osoby z nedbalosti

TČ, který, byť není dominantním korupčním TČ, se ve sportu vyskytuje velmi ojediněle. TČ maření úkolu úřední osoby z nedbalosti dle § 330 TrZ ve své podstatě doplňuje TČ § 329 zneužití pravomoci úřední osoby. Musí se jednat o případy, kdy úřední osoba při výkonu své pravomoci z nedbalosti zmaří nebo podstatně ztíží splnění některého důležitého úkolu. Obecně se o tomto TČ mluví jako o poruchovém TČ, protože následek zde evidentně míří ke *zhoršení či znemožnění podmínek pro plnění důležitého úkolu*. Úkolem lze pak rozumět každý úkol, který směřuje k naplnění účelu, pro který byla danému orgánu svěřena pravomoc. Důležitý úkol bude ten, který má podstatný význam pro realizaci účelu daného orgánu veřejné moci a zároveň bude mít podstatný význam z hlediska obecného zájmu. Jak již z názvu skutkové podstaty vyplývá, tento TČ lze spáchat pouze z nedbalosti, nehledě na to, zda se jedná o nedbalost vědomou či nevědomou.⁸⁰

⁷⁷ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8., s. 2576 a násl.

⁷⁸ CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6. s. 117–120

⁷⁹ ČESKO. § 158 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon – znění od 1. 4. 2009. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 28. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140/zneni-20090401#p158>

⁸⁰ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8., s. 2598 - 2604

5.3 Trestné činy mající znaky korupčního chování

K trestným činům, které mají znaky korupčního chování, patří § 180 TrZ neoprávněné nakládání s osobními údaji, § 255 TrZ zneužití informace a postavení v obchodním styku, § 256 TrZ zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě, § 257 TrZ pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži a § 258 TrZ pletichy při veřejné dražbě.⁸¹

Ustanovení, jenž se nacházejí ve zvláštní části TrZ, zároveň poskytují ochranu řádnému a zákonnému provedení veřejné zakázky, veřejné soutěže a veřejné dražby. Podstatným rysem je, aby nebyla narušena transparentnost, vše probíhalo dle platných právních předpisů, a co více, aby nedocházelo ke z(ne)výhodňování jedné či druhé strany.⁸²

⁸¹ INTERNÍ PROTIKORUPČNÍ PROGRAM MINISTERSTVA VNITRA. Co je korupce – Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky*[online]. Copyright © 2023 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 01.03.2023]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-korupce.aspx>

⁸² CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6. s. 114-117

6 Stadia korupce

Korupce se stala fenoménem, která nemá hranic. Jak je výše zmíněno, korupce má nespočet definic s tím, že univerzální definice v zásadě neexistuje. Při definičním pojetí korupce je však třeba myslet i na její dělení. Korupci jak obecně, tak i vztahující se ke sportu, lze dělit dle rozsahu a dle vývojových stádií. Dle rozsahu můžeme rozlišit dva typy korupce, tj. korupce malá a korupce velká. V případě korupce malé lze mluvit o úplatkářství v oblastech finanční správy, celní správy nebo zdravotnictví. Malá korupce není pro oblast sportu tak specifická jako korupce velká, která spočívá s korupčním jednáním na úrovni politické a mocenské sféry (např. v rozhodování o přidělení dotací či státních zakázek).⁸³

Co se týče vývojových stádií, pak Pavol Frič ve své knize rozděluje korupci na čtyři stadia podle tzv. *pronikání korupce do struktury společnosti*, kdy rozlišuje 1) stadium náhodné korupce, 2) stadium spontánně regulované korupce, 3) stadium organizované korupce a 4) stadium systémové korupce. V některé literatuře lze najít dělení do pěti stádií, kdy se objevuje navíc stadium systematické korupce. Avšak pro účely této práce se užije dělení dle Friče.

6.1 Stadium náhodné korupce

Pokud se korupce nachází „pouze v tomto stádiu“, nachází se v rovině, kde je pravděpodobnost jejího odhalení vysoká. V této fázi ještě neexistují tzv. korupční normy, které vznikají opakovaným korupčním chováním a zkráceně říkají, že každý je na prodej.

Frič popisuje, že „*symbolická struktura a operativní normativní struktura společnosti jsou tedy v poměrně dobrém souladu.*“ Lze konstatovat, že existují efektivní kontrolní mechanismy, díky kterým je vysoká pravděpodobnost odhalení korupčního jednání, načež navazuje společenský trest (veřejná hanba, zostuzení) nebo trestní stíhání a možné odsouzení.

Stadium náhodné korupce ve sportu bude typicky představovat opatrné „maličkosti“ ve formě nepravidelných drobných úplatků.

⁸³ TAUCHEN, Jaromír a Karel SCHELLE, ed. *Korupce – včera a dnes: (sborník z kolokvia pořádaného katedrou dějin státu a práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity a The European Society for History of Law)*. Ostrava: Key Publishing, 2013. ISBN 978-80-7418-177-1. s. 99

6.2 Stadium spontánně regulované korupce

Ve stadiu spontánně regulovaném dochází již k narušení kontrolních mechanismů. Z náhodných (výjimečných) korupčních jednání se korupce samovolně stává zvyklostí společnosti a mění se ve spontánně regulovaný systém. V důsledku toho vznikají korupční normy, kterými se začíná řídit více lidí. Vzhledem k selhání kontrolních mechanismů pak následně dochází k rozšiřování korupce do extrémních rozměrů.

Ve sportovním sféře se kupříkladu může jednat o začínajícího rozhodčího fotbalu, který se stal známým tím, že píská penaltu za 10 000 Kč. Nejedná se o nic náhodného, ale zároveň se nejedná ani o organizovanou korupční činnost. Jak říká obecné pojetí, bude se jednat o měnící se samovolnou „zvyklost“, kterou se časem začne řídit čím dál více lidí, v důsledku čehož dojde k rozšiřování korupčního systému.

6.3 Stadium organizované korupce

Ze stadia spontánně regulovaného se dostáváme do stadia, které mění svou podobu na organizovaný zločin. Dochází zde k dělbě práce, kdy „každý dělá svůj díl“. Podstatnou roli i hrají sociální vazby, které sahají až k nejvyšším pozicím společnosti. Kontrolní mechanismy v tomto stadiu jsou naprosto nefunkční a lze říct, že jsou zkorumpovány.⁸⁴

Organizovaný zločin, nesoucí korupční jednání, lze spatřit např. ve „sportovní mafii“. Příkladem nám může být případ ze Slovinska, kdy Europol vydal zprávu na základě vyšetřování slovinské policie, která odhalila zločineckou organizaci, jenž manipulovala sportovní utkání a s tím související sázky.⁸⁵

6.4 Stadium systémové korupce

Ve stadiu systémové korupce prakticky vzniká korupční stát, který korupci garantuje a podporuje. Jde o to, že sociální vazby a klientské sítě dosáhly svého

⁸⁴ FRIC, Pavol. *Korupce na český způsob*. Praha: G plus G, 1999. Zde a nyní (G plus G). ISBN 80-86103-26-9. s. 32-34

⁸⁵ BYSTROV, Michal. *Policie rozkryla slovinskou sportovní mafii, která uplácela také český fotbal* Zdroj: https://www.denik.cz/ze_sveta/policie-na-balkane-rozkryla-sportovni-mafii-ktera-uplacula-take-cesky-fotbal-20171219.html. *Deník.cz* [online]. 19. 12. 2017, 2017 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sveta/policie-na-balkane-rozkryla-sportovni-mafii-ktera-uplacula-take-cesky-fotbal-20171219.html

maximálního vrcholu, státní správa a politika bez korupce již nemohou samostatně existovat, protože bez „úplatků“ nic nefunguje.⁸⁶

Co se týká stadia systémové korupce ve sportu, skvělým příkladem lze nalézt v knize „Pád FIFA. Milionová korupce v srdci světového fotbalu“. Kniha obsahuje vyjádření Domenica Scaly, bývalého předsedy výboru pro audit a dodržování předpisů FIFA, který ve spojitosti se systémovou korupcí řekl, že systémová korupce byla „v konfederacích a jednotlivých asociacích, nad kterými FIFA⁸⁷ neměla přímou kontrolu.“⁸⁸

⁸⁶ FRICĚ, Pavol. *Korupce na český způsob*. Praha: G plus G, 1999. Zde a nyní (G plus G). ISBN 80-86103-26-9. s. 34

⁸⁷ Z franc. slova „Fédération Internationale de Football Association“ – v překladu Mezinárodní federace fotbalových asociací

⁸⁸ CONN, David. *Pád FIFA: milionová korupce v srdci světového fotbalu*. Přeložil Lukáš PEČENĚ. Brno: Host, 2018. ISBN 978-80-7577-469-9. s. 249

7 Problém s korupcí na české sportovní scéně

Korupce ve sportu je fenoménem, který hýbe celým světem, včetně České republiky. Potvrzené korupční kauzy, za které padaly tresty odnětí svobody, jsou samotným důkazem.

Jak bylo již výše avizováno, v boji proti korupci u nás existuje nevládní organizace Transparency International ČR, která se korupcí ve sportu věnuje již dlouhodobě. Např. za rok 2022 dokázala upozornit až na tři desítky korupčních kauz. Transparency se angažuje i v legislativním procesu, kdy podávala připomínky až k osmi protikorupčním zákonům. V roce 2017 navíc spustili kampaň s názvem Korupční víceboj za lepší sportovní prostředí. Nejen tímto, ale i další svojí činností se snaží reagovat na nečisté sportovní prostředí a financování sportu v České republice.⁸⁹

7.1 Úplatkářství a korupce ve fotbale

Korupce ve sportu, přesněji ve fotbale, je „plevelem“, který vyrůstal vedle korupce. Tento plevel se na širší úrovni projevoval např. nepředpokládaným průběhem zápasu, hráč hrál nebývale hůře, než je mu obvyklé, či rozhodčí přehlédl věci, které jiní poznali ihned.

Korupce na území Československa propukla již v roce 1945. V této době měla samozřejmě trochu odlišnou podobu, než ji má dnes. Tehdy se korupce jevila např. nezákonným „přilepšováním“ hráčům, protože neexistovalo, aby hráč dostával zapláceno. Až časem přišlo korupční jednání, jak ho známe dnes.⁹⁰

V době socialismu mnoho případů korupce ve sportu nebylo, a pokud ano, pak to nejčastěji vedlo k disciplinárnímu řízení. Úplatkářské kauzy se k soudu dostávaly velmi zřídka. Nejznámější úplatkářská kauza, která se dostala až před soud, je z přelomu sedmdesátých a osmdesátých let, kdy se snažil trenér Zbrojovky Brno Ľudovít Mikloš uplatit obránce Josefa Kodla z týmu Dynamo České Budějovice. Na místě, kde mělo přejít k předání peněz, tehdy dorazila i Veřejná bezpečnost. Tehdejší trenér Mikloš dostal trest odnětí svobody na jeden rok nepodmíněně a předseda Zbrojovky Brno Milan Kos dostal trest odnětí svobody

⁸⁹ Transparency International. *Mapujeme stav korupce v ČR a aktivně přispíváme k jejímu omezení* [online]. [cit. 2023-03-025] Dostupné z: <https://www.transparency.cz>

⁹⁰ FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce: historie uplácení v českém fotbale od první republiky po současnost*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8. s. 5-6

v délce 15 měsíců, protože vše zařizoval. Takové a další kauzy, kterých tehdy bylo poskromnu, začaly pomalu bujit do nepředstavitelných rozměrů.⁹¹

Se vznikem České republiky přišel i vstup soukromých osob do sportovního prostředí a s tím spojených „velkých peněz“⁹². Zhruba ve druhé polovině devadesátých let 20. st. nastal tzv. *hon na čarodějnice s píšťalkou* – rozhodčí. Se vzrůstající mocí a financemi, vzrůstalo i uplácení sudích. Protože *ne vždy muži s píšťalkou ctíli zásadu nestrannosti a nechránili čistotu sportu*. Miroslav Švarc, bývalý majitel FK Švarc Benešov v České televizi prohlásil, že nejednou musel sudímu zaplatit, aby pískal takříkajíc „na rovínu“ spravedlivě. Jeho reakce byla podnětem nejenom pro disciplinární komisi, ale především i pro Krajské státní zastupitelství v Praze. Miroslav Švarc byl později souzen, avšak za jiné TČ.⁹³

V historii ČR nalezneme snad největší korupční kauzy z roku 2004, o kterých psali i zahraniční média. Kauza 1. FC Synot, žižkovská korupce a dalším kauzám bude v této práci věnována pozornost, protože vzhledem k tématu této práce jsou zmíněné kauzy základním kamenem, jež ovlivnily nejenom sportovní a trestněprávní oblast, ale hlavně podnítily ke zvýšení prevence a ochrany před nezákonným korupčním jednáním.

7.1.1 Největší korupční kauza z roku 2004

Český fotbal prošel velkou očišťovnou, když v roce 2004 „vybuchla bomba“ úplatkářství. V tomto roce bylo podezříváno a obviněno několik fotbalových klubů, sudích, či představitelů vrcholných funkcí ve fotbalových klubech. Samotná lavina se začala řídit již o dva roky dříve v Dolních Kounicích. Druholigový klub, kterému se až podivně nedařilo. Spekulace tvrdily, že poslední zápasy ovlivnil sudí Václav Zejda. Proto tehdejší majitel klubu František Klimeš podal na sudího Václava Zejdu trestní oznámení a případ se dostal k brněnskému soudu, kde místopředseda Aleš Dufek povolil odposlechy sudího Václava Zejdy. Odposlechy byly totiž ty, které odhalily největší korupční fotbalové aféry.

Na základě odposlechů byly objeveny indicie, které odkryly další korupční jednání ve fotbalovém prostředí. Jako první se možná korupce odhalila u prvoligového klubu – 1. FC Synot. Dne 30. dubna 2004 policisté našli

⁹¹ FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce: historie uplácení v českém fotbale od první republiky po současnost*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8. s. 13-15

⁹² Tamtéž s. 23-24

⁹³ Tamtéž s. 26-27

u představitele klubu Jaroslava Hastíka hotovost ve výši 175 000 Kč, kterou měl předat jako úplatek rozhodčímu Stanislavovi Hruškovi za zápas 1. FC Synotu se Spartou. Synot vyhrál poměrem 2:0.⁹⁴ I přesto, že oba účastníci vše popřeli a obvinění odmítali, byli podezřelí během několika hodin propuštěni a vyšetřováni na svobodě.⁹⁵ Další úplatek, který měl bývalý představitel Synotu Jaroslav Hastík poskytnout, bylo dne 4. května 2004 dalšímu sudímu Václavovi Zejdovi, jenž přijal úplatek ve výši 120 000 Kč za výhru 3:1 pro Synot v Blšanech.

V souvislosti se synotskou kauzou je známý odposlech z prosince 2013, mezi sudím Zejdou a asistentem Bohuslavem Krátkým:

Bohuslav Krátký: *„Kapřici připluli?“*

Václav Zejda: *„Připluli.“⁹⁶*

V následujícím rozhovoru se bavili sudí Václav Zejda s Jaromírem Hlaváčem o způsobu předání „kapříků“ delegátovi – Pavlu „Dědkovi“ Spišiakovi⁹⁷, který nebyl soudem obviněn pro nedostatek důkazů.

Václav Zejda: *„...heleď, tak já bych tě poprosil, obálky máš jaký?“*

Jaromír Hlaváč: *„Nó.“*

Václav Zejda: *„Tak, prosím tebe, ten Pepík Dvořáčků...“*

Jaromír Hlaváč: *„Nó.“*

Václav Zejda: *„Tak mu dej těch ryb deset.“*

Jaromír Hlaváč: *„Ano.“*

Václav Zejda: *„Pro toho Dědka mu dej ryb dvacet.“*

Jaromír Hlaváč: *„Ano.“*

Václav Zejda: *„Pro Boha.“*

Jaromír Hlaváč: *„Ano.“*

⁹⁴ FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce: historie uplácení v českém fotbale od první republiky po současnost*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8. s. 35-41

⁹⁵ Tamtéž s. 63

⁹⁶ Tamtéž s. 119

⁹⁷ Proti Spišiakovi nešlo zahájit trestní stíhání, dle § 11 odst. 1 písm. e) TŘ, protože byl v této době již mrtev

Václav Zejda: *„Protože on má rozvětvenou rodinu, tak mu vem těch ryb třicet.“⁹⁸*

Olej do ohně, potvrzující korupci ve fotbalovém prostředí, přilil fotbalista Radek Váňa z klubu Libice, který v rozhovoru pro Českou televizi koncem roku 2003 upozornil, že úplatky jsou v tomto sportu běžnou věcí. Byť byl Váňa i jeho klub potrestáni za jeho prohlášení, Odvolací a revizní komise Českomoravského fotbalového svazu trest zrušila a později byl Váňa oceněn českým Klubem fair play.

Jak napsal Karel Felt, jenž mapoval historii korupce: *„Na nejvyšším státním zastupitelství však usoudili, že v českém fotbale bují korupční nádor a dali pokyn k vyšetřování, zda úplatky nejsou přece jenom i v profesionálním fotbale. Orgány činné v trestním řízení šetřily kluby i osoby takřka ve všech krajích republiky a sbíraly důkazy.“* Možné korupční jednání začal vyšetřovat i policejní vyšetřovatel Miroslav Buchta.⁹⁹

Vzhledem k nutnosti a významu celého případu, vyšetřovatelé pracovaly rychle. Po několika hodinách přibývalo zápasů, které nebyly hrány fair play a staly se tak podezřelými. Jak je výše zmiňováno, řada případů skončila u disciplinárních komisí. V případě korupčních kauz, které také řešila disciplinární komise, je důležité zmínit tehdejšího předsedu disciplinární komise JUDr. Alexandra Károlyie, který aktivně spolupracoval s orgány činnými v trestním řízení. Disciplinární komise v korupčních kauzách hrála důležitou roli, protože již v případě podezření zástupce 1. FC Synot Jaroslava Hastíka a rozhodčího Stanislava Hrušky podala podnět PČR k přezkoumání z možného spáchání TČ úplatkářských.

Odposlechy, jakožto hlavní důkazy, hrály v případech vyšetřování korupčních kauz hlavní roli. K odposlechům se vyjádřila i tehdejší nejvyšší státní zástupkyně Marie Benešová: *„Odposlechy nám nesmírně pomohly, ale jejich vyhodnocení je technicky náročné. Jsou to spousty pásek. Navíc to, co policisté nepotřebují, musí podle předpisů zlikvidovat“.*

Korupční kauza 1. FC Synot oficiálně spadala pod Okresní státní zastupitelství v Uherském Hradišti, avšak z důvodu možné podjatosti soudu kauzu

⁹⁸ FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce: historie uplácení v českém fotbale od první republiky po současnost*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8. s. 119-120

⁹⁹ Tamtéž s. 36

převzalo Okresní státní zastupitelství v Kroměříži, konkrétně státní zástupce Mgr. Pavel Pukovec. Tehdejší vyšetřování ukázalo na čtrnáct fotbalových klubů¹⁰⁰, u kterých vzniklo podezření ze spáchání TČ úplatkářských. Odposlouchání byli takřka všichni vysocí funkcionáři a sudí. I přesto, že není dodnes známo, jak se odposlechy dostaly na veřejnost, tak novináři i široká veřejnost obdivovali důmysl a kreativitu zašifrování úplatků – „hrušky, jablka, haléře či kapříci“.

Policie obvinila spolumajitele klubu 1. FC Synot Ivo Valentu, Jaroslava Hastíka a tehdejšího sportovního ředitele klubu Igora Štefanka. V případě Synotu pak obvinila i sudí, mezi kterými figuroval Stanislav Hruška, Bohuslav Krátký, Petr Řehoř, Václav Zejda, Jaromír Hlaváč, Eduard Cichý a Josef Dvořáček, kteří měli ovlivnit až pět fotbalových utkání.¹⁰¹

Vzhledem k tomu, že tato práce je mířena především k trestněprávním výstupům, je zde pouze zmíněno, že všichni, kteří byli obviněni z korupčního jednání policií, byli obviněni i disciplinární komisí. Disciplinární komise vycházela především z důkazů, které jim poskytla policie. Komise tak udělovala tresty ve formě zákazů činností, zákazu výkonu funkce či pokut. Avšak to jsou „sportovní tresty“, podstatné jsou trestněprávní závěry soudů.

Kauzu 1. FC Synot měl na státní zástupce Pavel Pukovec. Ten učinil své první kroky již na začátku října 2004, kdy podal obžalobu¹⁰² k Okresnímu soudu v Kroměříži, jemuž předsedal JUDr. Karel Rašín. V obžalobě byli obviněni: spolumajitel Ivo Valenta, manažer Jaroslav Hastík a sportovní ředitel Igor Štefanko. Obžaloba mířila i na sudí, kdy mezi obviněné patřili Václav Zejda, Stanislav Hruška, Bohuslav Krátký, Petr Řehoř a další. Předseda soudního tribunálu JUDr. Karel Rašín zahájil líčení 5. dubna 2005. Zahájily se výslechy, předvedly se důkazy s tím, že státní zástupce ve své obžalobě navrhoval nejen pokuty, ale i podmíněné tresty. V lednu 2006 soud vynesl rozsudek. Obvinění dostali tresty ve formě finančních pokut a zákazů činností. K podmíněným trestům se sám Rašín vyjádřil tak, že: „Kombinovat podmíněné tresty s peněžitými a se zákazy je zbytečné. Sazby těchto trestných činů jsou navíc velmi nízké.“¹⁰³ Obvinění i státní zástupce se proti

¹⁰⁰ Mezi kluby, u kterých vzniklo podezření z korupce patřily: Viktorie Žižkov, Most, Vítkovice, Slovan Liberec, Teplice, FK Jablonec 97, SFC Opava či Sparta Praha

¹⁰¹ FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce: historie uplácení v českém fotbale od první republiky po současnost*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8. s. 35-41

¹⁰² Dle § 2 odst. 8 TŘ

¹⁰³ FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce: historie uplácení v českém fotbale od první republiky po současnost*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8. s. 72-73

rozsudku Okresního soudu v Kroměříži odvolali ke krajskému soudu. Zlínská pobočka brněnského krajského soudu případ vrátila zpět do Kroměříže. Okresní soud v Kroměříži provedl všechny důkazy znovu s tím, že dne 11. října 2007 vynesl nový rozsudek již s podmíněnými tresty odnětí svobody společně s peněžitými tresty. Tento rozsudek následně potvrdily i soudy vyšší instance, včetně Nejvyššího soudu.¹⁰⁴ Obvinění se nevzdávali, a proto podali i ústavní stížnost, kde namítali zákonnost či vypovídací hodnotu telefonních záznamů. Obvinění napadali i vyjádření, že by *korupce ve fotbale souvisela s věcí obecného zájmu, což je znak skutkové podstaty úplatkářství*. Ústavní soud (dále jen „ÚS“) souhlasil se závěry trestních soudů a konstatoval, že: *„vrcholné fotbalové soutěže již pro svou vysokou sledovanost natolik významným kulturním a ekonomickým fenoménem, že jejich spravedlivý a čestný průběh musí být vnímán jako věc obecného zájmu.“* ÚS byly stížnosti v roce 2013 odmítnuty.¹⁰⁵ V rekapitulaci, v kauze 1. FC Synot soud potrestal obviněné následovně:

- Jaroslav Hastík, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání šesti měsíců podmíněně, pokuta 100 000 Kč a pětiletý zákaz činnosti ve fotbale.
- Ivo Valenta, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání čtyř měsíců podmíněně, pokuta 350 000 Kč.
- Igor Štefanko, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání tři měsíců podmíněně, pokuta 50 000 Kč a dvouletý zákaz činnosti ve fotbale.
- Stanislav Hruška, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání šesti měsíců podmíněně, pokuta 100 000 Kč a tříletý zákaz činnosti.
- Bohuslav Krátký, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání osmi měsíců podmíněně, pokuta 100 000 Kč a tříletý zákaz činnosti.
- Petr Řehoř, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání šesti měsíců podmíněně, pokuta 50 000 Kč a dvouletý zákaz činnosti.
- Václav Zejda, jemuž byl uložen souhrnný trest na deset měsíců podmíněně, pokuta 200 000 Kč a zákaz činnosti ve fotbale.
- Jaromír Hlaváč, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání osmi měsíců podmíněně, pokuta 100 000 Kč a tříletý zákaz činnosti.

¹⁰⁴ FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce: historie uplácení v českém fotbale od první republiky po současnost*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8. s. 72-76

¹⁰⁵ Usnesení, Ústavní soud, 19.12.2012, III. ÚS 666/09, CODEXIS®. CODEXIS® [online]. [cit. 16.03.2023] Dostupné z: <https://next.codexis.cz/judikatura/JD186608?dokumentVyzaz=III.+US+666%2F09&hash=match-0#match-0>

- Eduard Cichý, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání šesti měsíců podmíněně, pokuta 50 000 Kč a dvouletý zákaz činnosti.
- Josef Dvořáček, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání pěti měsíců podmíněně, pokuta 50 000 Kč a dvouletý zákaz činnosti.¹⁰⁶

Další známá korupční kauza, které se přezdívá jako „žičkovská aféra“, propukla ještě před tím, než byla uzavřena kauza s fotbalovým klubem 1. FC Synot. Funkcionáři z fotbalového klubu Viktoria Žižkov patřili k těm, kteří byli již delší dobu monitorováni a odposloucháváni policií. Žičkovská aféra se strhla přesně dne 5. srpna 2004. Policie obvinila sedmnáct lidí, kteří se stali podezřelými z TČ přijetí úplatků, podplácení a nepřímého úplatkářství. Mezi obviněnými figuroval i manažer klubu Ivan Horník. Nad celou kauzou dozoroval státní zástupce pro Prahu 3 JUDr. Petr Cibulka, který při přebírání kauzy šokovaně sdělil, že: *„se s tak rozsáhlou korupcí ještě nesetkal“*. Na rozdíl od synotské korupční kauzy zde nefigurovali jen fotbaloví funkcionáři a rozhodčí, ale do nabízených úplatků byli zatáhnuti i delegáti, kteří měli „krýt rozhodčí“. Jak píše Felt ve své publikaci: *„Policie postupně přišla na sedm zápasů týkajících se Žižkova, v nichž došlo k pokusu nebo i činu ovlivnění v prospěch Viktorie“*.¹⁰⁷ Seznam obviněných byl opravdu dlouhý, kromě Ivana Horníka byli mezi obviněnými i sudí Pavel Poledník, Karel Vidlák, Marcel Hábl, Ladislav Míka, Zbyněk Pustka, Ladislav Talpa či Vladimír Pastyřík a další. Ivan Horník byl obviněn z nejen nabízení úplatků, ale také z podplácení, zbylí obvinění byli obviněni, že úplatek přijali či brali.¹⁰⁸ Opět i v této kauze měly hlavní důkazní roli odposlechy, kdy zajímavý rozhovor mezi sebou vedli Ivan Horník s rozhodčím Milan Šedivým¹⁰⁹:

Ivan Horník: *„Potřeboval bych právě, v*le, aby jim (Plzni) nedal ani deko. Chci ti říct, že na to mám kilo (sto tisíc). Dám třicetník tomu Vlčkovi (delegátovi zápasu) a sedmdesát dám tobě, jo? Aspoň bys měl na kafe na Vánoce.“*

Milan Šedivý: *„Jasný, jasný.“*

¹⁰⁶ FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce: historie uplácení v českém fotbale od první republiky po současnost*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8. s. 83

¹⁰⁷ FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce: historie uplácení v českém fotbale od první republiky po současnost*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8. s. 43–44

¹⁰⁸ Tamtéž s. 43–45

¹⁰⁹ Milan Šedivý figuroval také mezi obviněnými, avšak později policie zrušila stíhání

Poté, co účastníci zavěsili, si Horník vzpomněl, že za fotbalový klub FC Viktoria Plzeň nastoupí mladý útočník Petr Smíšek, který měl již tři žluté karty. V případě, že by dostal čtvrtou žlutou kartu, nemohl by hrát následující zápas s Viktorií Žižkov. Horník opět zavolal Šedivému:

Ivan Horník: *„Milánku, čau, neruším tě? Může ještě na chvilku? Chtěl jsem ještě jednu věc: Smíšek, v*le. Ten útočník.“*

Milan Šedivý: *„To je pacholek.“*

Ivan Horník: *„Tak kdyby zlobil, tak mu ji sekni, v*le. Byla by čtvrtá a na jaře by nenastoupil. Takže by byl vylucenej. On bude zlobit, on je to drzej parchant.“*

Milan Šedivý: *„Jo, vím, o koho jde. Tak jo, Ivánku.“¹¹⁰*

Stejně jako v synotské aféře, i zde všichni obvinění stanuli před disciplinární komisí, kde byly uděleny obdobné tresty, jako v případě 1. FC Synot.

Co se týče roviny trestněprávní, pak policie své vyšetřování ukončila v druhé polovině května roku 2005, načež v srpnu státní žalobce obžaloval třináct lidí.

Zvláštní odstavec si zde zaslouží obviněný Vladimír Pastyřík, jehož řízení se vedlo v tzv. jiném režimu, vzhledem k tomu, že Pastyřík pracoval jako příslušník PČR. Pastyřík byl odsouzen v září 2005 za slíbení úplatku ve výši 30 000 Kč pro ovlivnění utkání mezi Viktorií Žižkov a Brnem¹¹¹. Soud mu uložil trest odnětí svobody v délce osmi měsíců s podmíněným odkladem na dva roky, dále pokutu ve výši 30 000 Kč a tříletý zákaz výkonu funkce fotbalového rozhodčího. Z policejních řad byl propuštěn. Pastyřík se proti rozsudku bránil opravnými prostředky, kdy i jeho dovolání bylo odmítnuto jako zjevně neopodstatněné. Svůj případ dohnal až k Evropskému soudu pro lidská práva ve Štrasburku,

¹¹⁰ FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce: historie uplácení v českém fotbale od první republiky po současnost*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8. s. 48

¹¹¹ ČTK. Nejvyšší soud potvrdil trest za fotbalový "třicetník" - Novinky. [online]. Copyright © 2003 [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-nejvyssi-soud-potvrdil-trest-za-fotbalovy-třicetnik-40129959>

kde tvrdil, že došlo k nezákonným odposlechům jeho telefonických hovorů s tím, že zároveň žádá odškodné.¹¹²

Případ zbylých obviněných řešil Obvodní soud pro Prahu 3, konkrétně samosoudkyně Mgr. Markéta Polanecká. Dne 21. září 2005 byl soudem vydán trestní příkaz pro 12 obviněných, kteří s obstaráváním věcí obecného zájmu si dali slíbit úplatek s tím, že jej někteří i přijali. Výjimku tvořil Ivan Horník, pro kterého nebyly dány podmínky, jež by umožňovaly vydání trestního příkazu i pro něj. Odpor do osmi dnů od doručení trestního příkazu podalo jedenáct obviněných. Samosoudkyně se vyjádřila, že těchto jedenáct lidí bude zařazeno společně s Ivanem Horníkem do hlavního líčení. Hlavní líčení bylo naplánováno na leden 2006. V březnu téhož roku byl vydán rozsudek. Nejprísrnější trest byl uložen Ivanu Horníkovi, kterému byl uložen trest odnětí svobody v délce sedmi měsíců s podmíněným odkladem na pět let, pokuta 900 000 Kč a deset let zákaz činnosti ve fotbale. Mgr. Polanecká se dále vyjádřila k uložené podmínce: *„Náš současný trestní zákoník zvýhodňuje toho, kdo úplatek nabízí, před tím, kdo ho přijímá. Rozhodčí si nechali úplatek slíbit, Horník ho nabízel. Je to případ pro poslaneckou sněmovnu.“*¹¹³ Obdobně jako u synotské kauzy, pak i zde následovala odvolání, dovolání, kdy v listopadu 2007 Nejvyšší soud (dále jen „NS“) v Brně tresty potvrdil. Ivan Horník společně s dalšími odsouzenými podali ústavní stížnost k ÚS v Brně. Horník a spol. namítali nezákonnost odposlechů, i to, že byly odposlechy povoleny soudcem, který měl být vyloučen. Ústavní soud se vyjádřil tak, že: *„V přezkoumávané věci není pochyb, že u stěžovatelů byl zákonný znak ‚dal si slíbit úplatek‘ naplněn. Z učiněných skutkových zjištění zřetelně plyne, že stěžovatelům byla naprosto jasná terminologie (třicetník, padesátník, třicet kilo jablek, čtyřicet litrů nafty apod.) Věděli, o čem je řeč, tj. že ze strany obžalovaného I. H. se jedná o nabídku úplatku. Žádný z nich se vůči této nabídce ani neohradil, ani ji rezolutně a jednoznačně neodmítl...“* Proto ústavní stížnosti byly odmítnuty jako zjevně neopodstatněné.¹¹⁴

Opět v rekapitulaci je sepsáno, jaké tresty byly uloženy v žižkovské aféře. Vzhledem k množství odsouzených jsou zmíněny pouze některé.

¹¹² FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce: historie uplácení v českém fotbale od první republiky po současnost*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8. s. 74-75

¹¹³ Tamtéž s. 78

¹¹⁴ Usnesení (ÚS) Ústavní soud – senát ze dne 22.10.2008 sp. zn. I. ÚS 3265/07 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-17]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

- Ivan Horník, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání sedmi měsíců podmíněně, pokuta 900 000 Kč a desetiletý zákaz činnosti ve fotbale.¹¹⁵
- Pavel Poledník, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání jedenáct měsíců podmíněně, pokuta 50 000 Kč a tříletý zákaz činnosti.
- Karel Vidlák, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání čtrnácti měsíců podmíněně, pokuta 150 000 Kč a pětiletý zákaz činnosti ve fotbale.
- Marcel Hábl, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání dvanáct měsíců podmíněně, pokuta 70 000 Kč a čtyřapůlletý zákaz činnosti.
- Ladislav Míka, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání osmi měsíců podmíněně, pokuta 30 000 Kč a tříletý zákaz činnosti.
- Zbyněk Pustka, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání jedenácti měsíců podmíněně, pokuta 50 000 Kč a tříletý zákaz činnosti ve fotbale.
- Vladimír Pastyřík, jemuž byl uložen trest odnětí svobody v délce trvání osmi měsíců podmíněně, pokuta 30 000 Kč a tříletý zákaz činnosti.¹¹⁶

7.1.2 Akce Šváb

Po šestnácti letech, kdy propukla korupce i do nejvyšších pater fotbalové ligy, se policie zaměřila opět na vysoké funkcionáře a rozhodčí ve fotbale, tzv. „Akce Šváb“. Akce Šváb byla policejní akce vyšetřovacích orgánů, jež dlouhodobě monitorovaly podezření z ovlivňování a zmanipulování fotbalových zápasů. Policie na podzim roku 2020 obvinila devatenáct lidí. Dvacátou obviněnou byla PO, FC Slavoj Vyšehrad. Policie v sídle Fotbalové asociace České republiky (dále jen „FAČR“) zatkla bývalého místopředsedu FAČR Romana Berbra, sportovního ředitele FC Slavoj Vyšehrad Romana Rogoze a bývalého fotbalistu Michala Káníka. Mezi obviněnými dále figuroval např. bývalý policista a rozhodčí Robert Hájek. Případ navíc čítá i několik rozhodčích –

¹¹⁵ V lednu 2012 byl Ivanu Horníkovi trest prominut, na základě jeho žádosti o prominutí zbylé poloviny trestu. Soudkyně Polanecká se k tomu vyjádřila tak, že: „*Minulý týden proběhlo veřejné zasedání, na kterém jsme žádost pana Horníka projednali. A neměla jsem důvod mu nevyhovět, splňoval všechny zákonné podmínky.*“

ČTK. "Ivánek" Horník se může vrátit k fotbalu, soud mu zrušil zbytek trestu - Sport.cz. [online]. Copyright © 1996 [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/fotbal-ceska-1-liga-ivanek-hornik-se-muze-vratit-k-fotbalu-soud-mu-zrusil-zbytek-trestu-196778>

¹¹⁶ FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce: historie uplácení v českém fotbale od první republiky po současnost*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8. s. 84-86

Miloš Vitner, Marek Janoch, Jan Cihlář a mnoho dalších, kteří dostávali nabídky úplatku, úplatek přijímali, či jim byl úplatek slíben.¹¹⁷

Lenka Bradáčová, vrchní státní zástupkyně¹¹⁸ a žalobkyně, se k věci vyjádřila: „*Národní centrála proti organizovanému zločinu zahájila dnešním dnem trestní stíhání u celkem dvaceti osob. Trestní řízení je vedeno v souvislosti s činností organizované zločinecké skupiny zabývající se korupcí při ovlivňování výsledků fotbalových zápasů.*“

Dále Bradáčová uvedla, že: „*Tři osoby podezírám policie z trestných činů zpronevěry a podplácení. U jedné osoby je trestní řízení vedeno pro trestný čin zpronevěry, podplácení a přijetí úplatků. U dalších tří osob jde pouze o trestný čin přijetí úplatku ve prospěch organizované zločinecké skupiny, Dalších třináct osob pak bylo obviněno pouze z trestného činu přijetí úplatku.*“

Stejně tak, jako tomu bylo u korupčních kauz z roku 2004, i zde hlavním důkazním materiálem byly odposlechy.¹¹⁹

Případem se zabývala Ústecká expozitura Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality, jež měla na starost i kauzu Miroslava Pely týkající se přerozdělování sportovních dotací.

Na podzim roku 2022 na výše obviněné podalo Vrchní státní zastupitelství obžalobu k Okresnímu soudu v Plzni. Jak vyplývá z vyjádření Lenky Bradáčové, obžaloba namítá naplnění skutkových podstat TČ, kterými jsou dle § 361 TrZ účast na organizované zločinecké skupině, § 332 TrZ podplácení, § 331 TrZ přijetí úplatku a § 206 TrZ zpronevěra.

Ještě před tím, než byla podána obžaloba k soudu, žalobce nabídl podmíněně zastavit trestní stíhání všech obviněných s výjimkou Berbra, Rogoze, Káníka a Grímma, protože ti měli tvořit organizovanou skupinu. Nabídka

¹¹⁷ BISKUP, Patrik. VACULÍK, Radim. Roman Berbr jde k soudu kvůli fotbalové kauze Šváb. *Novinky.cz - nejčtenější zprávy na českém internetu* [online]. Copyright © 2003 [cit. 19.03.2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-berbr-a-dalsi-obvineni-jdou-k-soudu-40410959>

¹¹⁸ Vedení | Vrchní státní zastupitelství v Praze – Soustava státního zastupitelství ČR. *Soustava státního zastupitelství* [online]. Copyright © 2023 Nejvyšší státní zastupitelství [cit. 19.03.2023]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/vsz-praha/vedeni/>

¹¹⁹ MADL, Luděk; NOHL, Radek; KOUTNÍK, Ondřej. Policejní zásah v českém fotbale, obviněn Berbr a 19 dalších osob. *Seznam Zprávy* [online]. *Seznam.cz*, 2020-10-16 [cit. 2023-19-03]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/policie-zasahuje-ve-fotbale-mistopredseda-berbr-nejspis-zatcen-124659>

se vztahovala hlavně k rozhodčím, kteří ve většině případů měli zmanipulovat fotbalová utkání ve prospěch FC Slavoj Vyšehrad, a to za úplatek. FC Slavoj Vyšehrad na základě ovlivnění zápasů postoupili v sezoně 2018/2019 ze třetí ligy do druhé ligy.

Možnost podmíněně zastavit trestní stíhání přitom upravuje § 307 TrZ. Ustanovení § 307 představuje institut odklonu, který je možné užít v případě přečinů anebo u úmyslných TČ s maximální horní sazbou trestu odnětí svobody v délce pěti let. Což je i důvod, proč nelze trestní stíhání zastavit u čtyř obviněných zmíněných výše, neb jim hrozí trest odnětí svobody vyšší. Další podmínkou pro podmíněné zastavení trestního stíhání je, aby se obviněný k TČ doznal, nahradil škodu, pokud byla způsobena, popř. vydal bezdůvodné obohacení, pokud se obviněný TČ bezdůvodně obohatil. V neposlední řadě je důležitá bezúhonnost. Pokud obviněný splní všechny podmínky pro to, aby mohlo být trestní stíhání podmíněně zastaveno, pak státní zástupce může trestní stíhání zastavit. Jak konstatuje webový server: *„Nabídka na přijetí podmínek podmíněného ukončení trestního stíhání má totiž celkem dlouhou platnost. Využít ji někdo z obviněných může dokonce i v průběhu hlavního líčení u soudu I. stupně. Pak už ovšem o podmíněném zastavení trestního stíhání nerozhoduje státní zástupce, ale soudce.“*¹²⁰

Na závěr je třeba říct, že trestní řízení u plzeňského okresního soudu stále pokračuje, proto pokud čtenáře bude zajímat další průběh řízení, je třeba sledovat média a internetové portály české justice. Rozsudek, podle vyjádření soudce, by měl být vynesena na sklonku roku 2023.¹²¹

7.2 Jaroslav Holík a hra s úplatky

Přestože fotbalové prostředí ztělesňuje velkou část dosud známých korupčních jednání, nesmíme zapomínat, že korupce se lze dopátrat i jinde.

¹²⁰ MÁDL, Luděk. Většina obviněných v kauze Berbr dostala nabídku, jak ukončit stíhání – Seznam Zprávy. [online]. Copyright © Seznam Zprávy, a.s. [cit. 19.03.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/sport-fotbal-jina-liga-vetsina-obvinenych-v-kauze-berbr-dostala-nabidku-jak-ukoncit-stihani-188052>

¹²¹ BISKUP, Patrik. VACULÍK, Radim. Taťko, synku. Obžaloba popisuje, jak si Berbr ve fotbale upevňoval moc. Novinky.cz [online]. Copyright © [cit. 19.03.2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-obzaloba-jak-si-berbr-ve-fotbale-upevnoval-moc-40420414>

V případě ledního hokeje je možné dohledat případ z roku 2002, kdy si bývalý trenér české hokejové reprezentace Jaroslav Holík řekl o úplatek ve výši 50 000 Kč. V roce 2002 se konal světový šampionát juniorů v ledním hokeji, jenž se konal v České republice. Bývalý trenér si tehdy řekl o úplatek za to, aby následně nominoval do reprezentace i obránce Jana Platila. Kauza vyšla na povrch až v roce 2010, kdy přišla do sídla Českého svazu ledního hokeje nahrávka. Případ tehdy vyšetřovala i PČR. K úplatku se vyjádřil i sám Jaroslav Holík, který přiznal, že peníze požadoval, ale nikdy jej nepřijal. Holík prý pouze zkoušel hráčské agenty, kdy „chtěl zjistit, zda někteří adepti na reprezentaci skutečně mají.“¹²² Holík takto zkoušel, kdo by byl schopen dát takové peníze. Jak sám řekl: „Vždycky jsem jim tohle řekl, a když odvětili, že to nedají, věděl jsem, že ten hráč stojí za h...Ale peníze jsem nikdy nebral. S mojí hlavou se to ani neslučuje.“¹²³

Policie poté, co shromáždila všechny podklady, došla k závěru. Mluvčí policejního oddělení v Jihlavě se vyjádřila, že Holík byl zproštěn obvinění z korupce, protože nic nenasvědčovalo tomu, že by došlo ke spáchání TČ.¹²⁴

7.3 Přerozdělování sportovních dotací

Přerozdělování sportovních dotací patří k nejaktuálnějším tématům, které zpovzdálí sleduje širá veřejnost. Takové jednání v sobě spatřuje korupční chování ve smyslu § 329 TrZ, § 256 TrZ či § 331 TrZ a § 332 TrZ. Korupční chování je v obecné rovině, ale i v trestněprávní rovině, velmi těžko dokazovatelné. Většinou je to slovo proti slovu, házení „špíny“ a ukazování jeden a na druhé.

Tato kapitola bude zaměřena na dvě korupční kauzy, které se staly v nedávné době, a na kterých lze velmi dobře prezentovat korupční jednání nejen z pohledu přijetí úplatku či podplácení.

¹²² ČT24. Řekl si kouč Holík před lety o úplatek? Případ začala šetřit policie. Sport.ceskatelevize.cz [online]. [cit. 2023-03-19] Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/hokej/rekl-si-kouc-holik-pred-lety-o-uplatek-pripad-zacala-setrit-policie/5bdfbb270d663b6fe80c9e03>

¹²³ ČTK. Skandál: hokejový trenér Holík si řekl o úplatek coby kouč dvacítky. Lidovky.cz. [online]. [cit. 2023-03-19] Dostupné z: http://www.lidovky.cz/sport/hokej/skandal-hokejovy-kritik-holik-si-rekl-o-uplatek-coby-kouc-dvacitky.A100911_105040_ln-sport-hokej_ant

¹²⁴ TOMAS, Jaroslav. Holík se korupce nedopustil, policie případ hokejové legendy uzavřel. iDnes.cz [online]. [cit. 2023-03-19] Dostupné z: http://www.idnes.cz/hokej/reprezentace/holik-se-korupce-nedopustil-police-pripad-hokejove-legendy-uzavrela.A110103_172223_reprezentace_cig

7.3.1 Korupční kauza Miroslava Pelty

Miroslav Pelta byl policií znám z již známých odposlechů korupční kauzy roku 2004, avšak nikdy se mu korupční jednání neprokázalo. Zlom nastal v době, kdy Pelta předsedal FAČR, tj. v letech 2011-2017. Miroslav Pelta se měl přes bývalou náměstkyni pro řízení sekce sportu a mládeže Mgr. Simonu Kratochvílovou, MBA dostat k informacím o přerozdělování dotací. *„Společně pak údajně proces ovlivňovali ve prospěch nejen FAČR, ale také lidí, s nimiž se Peltovi vyplatilo udržovat dobré vztahy.“*¹²⁵ Pelta měl údajně navést Kratochvílovou: *„aby poskytla dotace 18 konkrétním žadatelům o dotace na úkor jiných žadatelů. Takto zamýšleli způsobit škodu nejméně 175,8 milionu korun. Skutky ale zůstaly ve stadiu pokusu.“*

Případem se začala zabývat policie. Klíčovou důkazní roli sehrály odposlechy.¹²⁶

Dne 3. května 2017 PČR udělala razii na FAČR, kde zadržela několik fotbalových funkcionářů, mezi kterými byl i tehdejší předseda České unie sportu (dále jen „ČUS“) Miroslav Jansta, sekretář ČUS Jan Boháč a bývalý ředitel ministerského odboru sportu na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR (dále jen „MŠMT“) Zdeněk Bříza. Všichni tři byli zadrženi z důvodného podezření manipulace se sportovními dotacemi. Miroslav Pelta společně se Simonou Kratochvílovou byli o dva dny později vzati do vazby.

Státní zástupce Mgr. Ondřej Trčka následně podal obžalobu k Městskému soudu v Praze. Trčka obžaloval Miroslava Peltu ze spáchání TČ podplácení a navedení ke zneužití pravomoci a také Simonu Kratochvílovou, která byla obžalována ze spáchání TČ přijetí úplatku, TČ zneužití pravomoci ve stadiu pokusu, TČ zjednání výhody při zadání veřejné zakázky a TČ porušení povinnosti při správě cizího majetku.

Pelta byl Městským soudem v Praze nepravomocně odsouzen k trestu odnětí svobody v délce šesti let dále k peněžitému trestu ve výši pěti milionu korun

¹²⁵ NOHL, Radek. Trest pro Peltu a Kratochvílovou v kauze sportovních dotací neplatí, řekl soud – Seznam Zprávy. *Seznam Zprávy* [online]. Copyright © Seznam Zprávy, a.s. [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzy-trest-pro-peltu-a-kratochvilovou-v-kauze-sportovnich-dotaci-neplati-rekl-soud-212976>

¹²⁶ Blog Davida Kotory: Protykané sportovní prostředí, kde bossové ne(znají) Míru – Transparency International. *Mapujeme stav korupce v ČR a aktivně přispíváme k jejímu omezení* [online]. [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/blog-davida-kotory-protykane-sportovni-prostredi-kde-bossove-neznaji-miru/>

a pětiletým zákazem činnosti ve statutárních orgánech korporací. Soud také shledal vinou Simonu Kratochvílovou, které uložil trest odnětí svobody v délce šesti a půl let, dále peněžitý trest ve výši dvou milionu korun a zákaz činnosti ve veřejné správě. Oba se proti nepravomocnému rozsudku odvolali. Odvolání podal i státní zástupce Trčka, který požadoval tresty přísnější.¹²⁷

Co se týče Miroslava Jansty, Jana Boháče a Zdeňka Břízy, ti byli soudem zproštěni viny.¹²⁸

V případě odvolání Peltu a Kratochvílové rozhodoval senát Vrchního soudu v Praze. Ten rozhodl o zrušení původního – odsuzujícího rozsudku s tím, že zrušil i zprošťující rozsudky pro Janstu, Boháče a Břízu. Případ se vrátil na stůl Městskému soudu v Praze. Jak cituje jeden webový server: „*Pražská městská soudkyně Lenka Cihlářová, které odvolací soud případ vrátil, konkrétně napsala, že nejméně 18 z 50 dotací v celkovém objemu 454 milionů korun bylo přiděleno v březnu 2017 právě díky zásahům Peltu s Kratochvílovou. Oba nezákonné ovlivňování dělení peněz do sportu od počátku odmítali.*“ Simona Kratochvílová dále přišla se sdělením, že za jejího působení na MŠMT, kdy resort vedla Kateřina Valachová, nic nekonala bez vědomí Valachové a vše činila stejnými postupy a praxí, které bylo na odboru a všeobecně na ministerstvu zvykem.¹²⁹ Kratochvílová tvrdila, že dělala pouze to, co dělali všichni před ní.¹³⁰

Městský soud v Praze se po vrácení případu zabýval doplněním výpovědi obžalovaných s tím, že následně započal i výslechy svědků.¹³¹

¹²⁷ NOHL, Radek. Trest pro Peltu a Kratochvílovou v kauze sportovních dotací neplatí, řekl soud – Seznam Zprávy. [online]. Copyright © Seznam Zprávy, a.s. [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzu-trest-pro-peltu-a-kratochvilovou-v-kauze-sportovnich-dotaci-neplati-rekl-soud-212976>

¹²⁸ Pelta odsouzen k šesti letům vězení a peněžitému trestu pět milionů korun – Transparency International. *Mapujeme stav korupce v ČR a aktivně přispíváme k jejímu omezování* [online]. 26. 11. 2021 [cit. 2023-03-18] Dostupné z: <https://www.transparency.cz/pelta-odsouzen-k-sesti-letum-vezeni-a-penezitemu-trestu-pet-milionu-korun/>

¹²⁹ NOHL, Radek. Trest pro Peltu a Kratochvílovou v kauze sportovních dotací neplatí, řekl soud – Seznam Zprávy. [online]. Copyright © Seznam Zprávy, a.s. [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzu-trest-pro-peltu-a-kratochvilovou-v-kauze-sportovnich-dotaci-neplati-rekl-soud-212976>

¹³⁰ ČTK. Kratochvílová u soudu v kauze dotací zkritizovala obžalobu, Pelta nepřišel – Česká justice. *Homepage – Česká justice* [online]. 30.1.2023 [cit. 2023-03-19] Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2023/01/kratochvilova-u-soudu-v-kauze-dotaci-zkritizovala-obzalobu-pelta-neprišel/>

¹³¹ ČTK. Kratochvílová u soudu v kauze dotací zkritizovala obžalobu, Pelta nepřišel | ČeskéNoviny.cz. *České noviny | ČeskéNoviny.cz* [online]. Copyright © Copyright. 30. 01. 2023 [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/2318684>

7.3.2 Magistrát hlavního města Prahy a manipulace se sportovními dotacemi

Problémy s přerozdělováním sportovních dotací pokračovaly i v roce 2022. Kvůli ovlivňování přerozdělení sportovních dotací na pražském Magistrátu hlavního města Prahy poslala obžaloba k soudu hned devět lidí. Mezi nimiž byl i Karel Březina, bývalý ministr a primátorův náměstek, Antonín Lébl, bývalý předseda magistrátního výboru pro sport a volný čas, Soňa Fáberová, bývalá vedoucí magistrátního odboru pro sport a zastupitelé Jan Volf, Miloš Růžička a Stanislav Nekolný. Obžaloba byla podána pro naplnění skutkových podstat TČ dle § 329 TrZ zneužití úřední osoby, dle § 256 TrZ zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě a § 220 TrZ porušení povinnosti při správě cizího majetku.¹³² Za tyto TČ hrozí obžalovaným trest odnětí svobody v rozmezí pěti až dvanácti let.

Žalobcem v této věci je Městské státní zastupitelství v Praze, konkrétně státní zástupce Mgr. Tomáš Lejnar, který v obžalobě píše o ovlivnění až pěti dotací z let 2018 a 2019.

Žalobce dále tvrdí, že: *„obvinění úředníci pomohli k tomu, aby peníze dostaly projekty podle konkrétních přání jednotlivých politiků nebo vlivných lidí. Zmiňuje například případ klubu SK Dáblice, kdy podle žalobce Tomáše Lejnara využil tehdejší starosta této pražské městské části Miloš Růžička interní informace o tom, že tento projekt nedostal dostatek bodů.“*¹³³ Obžaloba zmiňuje další sportovní kluby, které byly zvýhodněny a zároveň v jejichž prospěch byly sportovní dotace nezákonně ovlivněny a přiděleny. Jedním z takových klubů je i TJ ABC Braník, ve kterém kdysi působil i obžalovaný Antonín Lébl, klub získal tři dotace v hodnotě 630 000 Kč. Zajímavostí je, že tentýž klub v současnosti vede Léblova rodina.

¹³² ČTK. Kvůli rozdělování pražských sportovních dotací jde k soudu devět lidí – Novinky. [online]. Copyright © 2003 [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-kvuli-rozdelovani-prazskych-sportovnich-dotaci-jde-k-soudu-devet-lidi-40402822>

¹³³ NOHL, Radek. Obžaloba: O dotacích rozhodly zájmy vlivných. Miliony dostal i klub Klause – Seznam Zprávy. [online]. Copyright © Seznam Zprávy, a.s., 07.11.2022, [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-obzaloba-o-dotacich-rozhodly-zajmy-vlivnych-miliony-dostal-i-klub-klause-218457>

Státní zástupce argumentuje tím, že: „Podpořeny byly do významné míry projekty, jejichž výběr vycházel především z osobních zájmů členů komise a dalších vlivných osob, požadujících podporu těchto projektů, ze známosti i z toho, jaký bude mít takový výběr projektů přínos pro tyto osoby,“¹³⁴

V prosinci 2022 se případem začal zabývat senát Městského soudu v Praze, jenž započal hlavní líčení výsledkem obžalovaných s výjimkou těch, kteří odmítli vypovídat.¹³⁵

¹³⁴ NOHL, Radek. Obžaloba: O dotacích rozhodly zájmy vlivných. Miliony dostal i klub Klause – Seznam Zprávy. [online]. Copyright © Seznam Zprávy, a.s., 07.11.2022, [cit.18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-obzaloba-o-dotacich-rozhodly-zajmy-vlivnych-miliony-dostal-i-klub-klause-218457>

¹³⁵ PRCHALOVÁ, Barbora. Obžalování v kauze sportovních dotací pražského magistrátu odmítají vinu – Novinky. [online]. Copyright © 2003 12. 12. 2022. [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-obzalovani-v-kauze-sportovnich-dotaci-prazskeho-magistratu-odmitaji-vinu-40417193>

8 Problém korupce ve světě

Stejně tak jako v České republice i ve světě je sport napaden korupcí. Ať na evropské úrovni či světové je korupční chování ve smyslu úplatkářství, nelegálních sázek či ovlivňování sportovních soutěží nezákonné. V následujících kapitolách je představena zákonná úprava vybraných evropských zemí v reakci na enormní korupční problém. Následně je představeno několik případů korupčních kauz, které ovlivnily nejenom přístup zemí k problému jako takovému, ale především donutilo zákonodárce k úpravě doposud platných zákonů tak, aby co nejrychleji, a především efektivněji, reagovali na korupci ve sportu a snažili se ji předejít.

8.1 Vybraná právní úprava zahraničních zemí

I přesto, že se Evropská unie (dále jen „EU“) snaží o soulad, jednotnost a sjednocení právních úprav členských zemí, výjimku tvoří částečně trestní právo. Jde o to, že každý členský stát si zachovává svou národní podstatu, která vychází z vývoje země, jedná se např. o historické či kulturní jedinečnosti. V rámci unifikace trestního práva EU dochází především ke sjednocování trestněprávních norem v oblasti trestné činnosti s přeshraniční povahou, např. majetkové TČ či formy organizovaného zločinu. Řada zemí, včetně ČR, nemá žádnou právní úpravu, jenž by upravovala speciální otázku korupce ve sportu, a proto je nutno vycházet z obecných ustanovení obsažené v TrZ. Je třeba mít na paměti, že i přesto, že některé státy mají speciální ustanovení upravující korupci ve sportu, existují vedle toho i obecná ustanovení o postizích korupce.¹³⁶

Existují státy, které se vymykají a disponují tzv. speciálními sportovně-trestními zákony, jenž upravují a postihují protiprávní jednání ve sportu, např. Itálie, Portugalsko nebo Malta. V případě Itálie lze vyhledat zákon č. 401/1989, jenž je pro oblast korupce ve sportu klíčová. Jedná se o právní úpravu, která přímo postihuje nejen korupční a podvodná jednání ve sportu, ale i nelegální sázení. Vzhledem k častému korupčnímu jednání ve spojitosti s italským organizovaným zločinem Itálie zareagovala tzv. antikorupčním zákonem, který dosavadní úpravu doplnil i v oblasti sportu.

¹³⁶ COUFALOVÁ, Bronislava, Jan PINKAVA a Veronika POCHYLÁ. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014. Teoretik. ISBN 978-80-87576-88-5. s. 98-99

Portugalsko přijalo speciální antikorupční zákon č. 50/2007 až v roce 2007, kdy začala enormně narůstat korupční sportovní činnost, konkrétně ovlivňování sportovních zápasů. Tento zákon nahradil stávající úpravu zákona č. 390/91, která jevila jednak zastaralost a jednak velké množství nedostatků. Například § 9 tohoto zákona upravuje tzv. aktivní korupci, tj. korupční jednání spočívající v předání nebo slíbení „věci“ představující materiální či jiný prospěch jiné osobě.

V neposlední řadě Malta. Malta již v roce 1976 přijala zákon č. 19/1976, o prevenci před korupcí, který je stěžejní pro postihování korupce ve sportu. Tento zákon upravuje a popisuje, obdobně jako u portugalského antikorupčního zákona, korupční jednání aktivní či pasivní a obsahuje i formy sankcionování.¹³⁷

Dále jsou státy, které pouze *doplňily trestní zákony o specifické trestné činy, týkající se manipulace a nezákonného ovlivňování sportu*. Mezi takové státy se řadí Bulharsko či Španělsko. Bulharsko učinilo zásadní zlom v roce 2011, kdy trestní zákon rozšířilo o kapitolu TČ proti sportu. Tato kapitola nicméně obsahuje i ustanovení, která upravují korupci ve sportu. Konkrétně lze mluvit o § 307 bulharského trestního zákona, který postihuje ty osoby, jenž ovlivní nebo zmanipulují výsledek sportovního utkání formou donucení, popř. jiným způsobem přesvědčením osoby. Dále § 327 téhož zákona, který upravuje ustanovení týkající se postihu nedovolených sportovních sázek.

Španělsko disponuje trestním zákonem č. 10/1995, který byl novelizován v roce 2010. V rámci novelizace byla přijata ustanovení týkající se korupce ve sportu v soukromém sektoru. Stejně tak, jako na Maltě či v Portugalsku, i španělský trestní zákon pracuje s aktivní a pasivní korupcí. Španělský trestní zákon upravuje aktivní korupci velmi obdobně, jako náš český TrZ, a to jako jednání, kterým osoba jedná přímo nebo prostřednictvím jiného slíbí, nabídne či poskytne osobě uvedené v tomto ustanovení výhodu či prospěch. Pasivní korupci lze charakterizovat jako jednání, ve které osoba nabídne žádost nebo přijetí výhody či prospěchu. Načež je důležité zmínit, že španělský trestní zákon v ustanovení § 286 odst. 4 pracuje i s oblastí sportovní. Zmiňuje jak pasivní, tak i aktivní korupci směřující k jednání úmyslnému a podvodnému ovlivňování nebo jiné manipulaci sportovních zápasů či her. Bohužel toto ustanovení se týká výhradně

¹³⁷ Tamtéž s. 104-105

profesionálního sportu, nikoli amatérského. Lze předpokládat, že amatérský sport je upraven pouze na rovině obecné.¹³⁸

V neposlední řadě Polsko nebo Řecko tzv. vložily specifická ustanovení týkající se korupčních TČ ve sportu do již existujících sportovních zákonů. Korupci ve sportu Polsko vůbec poprvé upravilo až v roce 2003, kdy přijalo antikorupční dodatek k trestnímu zákonu. Bohužel byl dodatek nedostatečný, proto se zvyšující se korupcí ve sportu byl v roce 2010 přijat nový sportovní zákon, jenž v § 46-47 upravoval postih korupčního jednání ve sportovním prostředí. Ustanovení § 46 tohoto zákona upravuje jak aktivní, tak i pasivní korupci a: *„postihuje jednání toho, kdo v souvislosti se sportovními soutěžemi organizovanými polskou sportovní asociací nebo dalším orgánem spolupracujícím na základě vzájemné dohody s asociací přijme hmotný či osobní prospěch nebo příslib takového prospěchu, nebo požaduje takový prospěch či příslib takového prospěchu výměnou za nesportovní jednání, které může mít za následek ovlivnění sportovního výsledku.“*¹³⁹

V oblasti úpravy korupce ve sportu je pro Řecko klíčová právní úprava ve formě sportovního zákona č. 2725/1999, který oproti Španělsku upravuje jak sport profesionální, tak i sport amatérský. Tento zákon upravuje korupci aktivní a pasivní ve vztahu k manipulaci a ovlivňování sportovních zápasů.

Je tedy záležitostí každého státu, jak zváží úpravu korupce ve sportu. Zda půjdou cestou speciálního sportovního zákona či zůstanou u úpravy obecné. Zvláštní právní úprava má výhodu v tom, že postihuje přímo a jasně specifikované skutkové podstaty, jenž se nacházejí ve sportu a pro orgány činné v trestném řízení se jedná o jednoznačné ohraničení toho, co je a není protiprávní. Zkráceně, která jednání jsou ve sportu zakázána. Nevýhoda takové speciální úpravy ve sportu tkví v omezení pouze na ta jednání, která jsou v úpravě obsažena. Pro ta jednání, která nejsou obsažena ve speciální úpravě, je nutno užít zákon obecný čili trestní zákoník. V trestním zákoníku je rozhodné, která jednání jsou společensky škodlivá a zda je naplněna skutková podstata některého z TČ s tím, že není směrodatné, zda se TČ stal v oblasti sportu či v jiné oblasti.¹⁴⁰

¹³⁸ Tamtéž s. 100-102

¹³⁹ Tamtéž s. 102-103

¹⁴⁰ Tamtéž s. 102-107

8.2. Fotbal

Když se řekne korupce ve sportu, jako první člověka napadne fotbal a Mezinárodní federace fotbalových asociací (dále jen „FIFA“). Tato kapitola je zaměřena na FIFA jako organizaci, která nezvládla tíhu své moci a rok 2015 ji srazil ke dnu. Na následujících stránkách jsou představeny příběhy několika vysokých představitelů FIFA, kteří podlehlí chťiči vlastního obohacení a prospěchu a dopustili se nezákonného korupčního jednání, čímž potopili nejenom sebe, ale především organizaci samotnou.

8.2.1. FIFA – Mezinárodní federace fotbalových asociací

FIFA se stala známá nejenom svojí činností a rozvojem fotbalu, ale bohužel i díky svým korupčním skandálům, které časem přerostly v extrémní rozměry. Převratným rokem byl rok 1974, kdy se prezidentem FIFA stal brazilský podnikatel Joao Havelange. Rok 1974 byl rokem, kdy započala éra klientelismu, vzájemných kontaktů¹⁴¹, které: „*položily začátky firemní kultury, jež vyvrcholila o jednačtyřicet let později v Curychu zatčeními, žalobami a toxickou implozí celé organizace.*“¹⁴²

O prezidentu Havelangovi kolovaly dlouho spekulace, zda přijímal úplatky, které on vždy popíral. Zlom nastal v červenci roku 2012, kdy soudy po mnoha žádostech společnosti BBC nařídily zveřejnění dvačtyřicetistránkového dokumentu. Ten potvrzoval, že během devadesátých let Havelange přijímal úplatky od firmy ISL¹⁴³, které Havelange na oplátku prodával televizní a marketingová práva pro světové šampionáty ve fotbale. Havelange nebyl jediný, který bral úplatky spojené s firmou ISL, dle žalobce se jednalo i o Nicoláse Leoze z Paraguaye, Issa Hayatou z Kamerunu či Ricarda Teixeira z Brazílie.¹⁴⁴ V době, kdy se vedlo řízení s FIFA, vše bylo utajované. Ve zveřejněném dokumentu lze najít pasáž, kde FIFA sama potvrdila: *že úplatky jsou naprosto běžnou součástí života v Jižní Americe a Africe.* Další otázka vyvstala, zda bude švýcarský¹⁴⁵ prokurátor trestně stíhat Havelanga. Švýcarský prokurátor navrhl FIFA mimosoudní dohodu, která spočívala v zaplacení peněžité sumy. FIFA s dohodou

¹⁴¹ CONN, David. *Pád FIFA: milionová korupce v srdci světového fotbalu.* Přeložil Lukáš PEČENĚ. Brno: Host, 2018. ISBN 978-80-7577-469-9. s. 118

¹⁴² Tamtéž s. 19

¹⁴³ Švýcarská sportovní marketingová společnost, International Sport and Leisure, zkráceně ISL

¹⁴⁴ CONN, David. *Pád FIFA: milionová korupce v srdci světového fotbalu.* Přeložil Lukáš PEČENĚ. Brno: Host, 2018. ISBN 978-80-7577-469-9. s. 157-159

¹⁴⁵ Sídlo FIFA je ve Švýcarsku, proto se mluví o švýcarském prokurátorovi

souhlasila a prokurátorem bylo vyšetřování ukončeno. FIFA si tímto „pojistila“, že nebude stíhána za to, že schvalovala či zakrývala korupci a zároveň si touto dohodou zajistila, že se o korupci veřejnost nedozví.¹⁴⁶ Prokurátor se k případu vyjádřil tak, že: „vzhledem k době, která od zločinů uplynula, Havelangovu věku a předpokladu, že se FIFA reformuje, souhlasil žalobce s ukončením vyšetřování a nikoho z trestných činů neobvinil.“¹⁴⁷

První známý případ přišel s Franzem Beckenbauerem, který vedl německou kandidaturu pro pořadatelství světového fotbalového šampionátu pro rok 2006. Volbu pořadatelství Německo opravdu vyhrálo a v roce 2006 se světový šampionát odehrál v Německu. Tento šampionát, jako i mnoho dalších, byl rozporuplný, co se týká způsobu výběru pořadatele. Bývalý prezident FIFA Josepp Blatter tehdy řekl, že nechtěl, aby se šampionát konal v Německu, protože se snažil, aby se mistrovství světa (dále jen „MS“) ve fotbale konalo po celém světě a zvětšoval se tak jeho význam.¹⁴⁸ Ostatně bylo veřejným tajemstvím, že Blatter toužil po Nobelově ceně za mír, proto zde byla evidentní snaha dostat šampionáty na různá místa ve světě. Franz Beckenbauer byl tehdejší fotbalovou ikonou, kterou každý miloval, bohužel si postupně tuto slávu sám zničil, když se dopouštěl nekalých jednání, za které byl obžalován v několika státech.

V roce 2015 novináři z časopisu „Der Spiegel“ objevili korupční fond s deseti miliony švýcarských franků, který měl údajně sloužit k nákupu hlasů členů výkonného výboru FIFA při volbě světového šampionátu na rok 2006.¹⁴⁹ Na toto zveřejnění ihned zareagovalo státní zastupitelství ve Frankfurtu, které zahájilo vyšetřování a s tím spojené šetření v Německém fotbalovém svazu (dále jen „NFS“). V lednu 2016 FBI zahájila také trestní vyšetřování obviněného Franze Beckenbauera v souvislosti s německou kandidaturou na rok 2006. V březnu 2016 na toto zareagovala i etická komise FIFA, která zahájila vyšetřování Franze Beckenbauera, obviněného z úplatkářství a korupce. V neposlední řadě v září 2016 zahájil trestní řízení i švýcarský generální prokurátor s NFS z podezření

¹⁴⁶ CONN, David. *Pád FIFA: milionová korupce v srdci světového fotbalu*. Přeložil Lukáš PEČENĚ. Brno: Host, 2018. ISBN 978-80-7577-469-9. s. 162-163

¹⁴⁷ Tamtéž s. 158

¹⁴⁸ Tamtéž s. 86-87

¹⁴⁹ Tamtéž s. 261

podvodu, praní špinavých peněz a dalších deliktů.¹⁵⁰ Mezi podezřelými figuroval Franz Beckenbauer a další představitelé z NFS.¹⁵¹

Zpět k přidělování šampionátů v roce 2010. Nelze opomenout den 2. prosince tohoto roku, kdy FIFA poprvé v historii přidělovala pořadatelství hned dvěma světovým šampionátům najednou, pro roky 2018 a 2022. Obě volby vyvolaly vlnu překvapení, když pořadatelství na rok 2018 vyhrálo Rusko, které porazilo např. Anglii a další velké evropské země, a pořadatelství pro rok 2022 vyhrál Katar, který porazil favorizované Spojené státy americké (dále jen „USA“), Austrálii a další velké neevropské země.

Dodnes budí emoce nejenom pořadatelství MS ve fotbale v Rusku roku 2018, ale především pořadatelství šampionátu v Kataru roku 2022.¹⁵²

Ve vztahu k pořadatelství MS v Kataru vystoupili i poslanci Evropské unie, kteří řekli: „*uvnitř federace FIFA panuje rozšířená, systematická a hluboce zakořeněná korupce*“ a vyjádřili: „*politování nad tím, že volba Kataru jako pořadatele mistrovství světa ve fotbale v roce 2010 neproběhla dostatečně transparentně a že v této souvislosti jednoznačně chybělo odpovědné posouzení rizik...*“ Dále zdůraznili, že: „*FIFA vážně poškodila pověst a integritu celosvětového fotbalu.*“¹⁵³ Lze tedy tvrdit, že výběr neproběhl legitimním způsobem. Vzhledem k tomu, že kandidatur toho roku bylo 5 (Katar, USA, Jižní Korea, Japonsko a Austrálie) a všechny kandidatury procházely několika komisemi. Na základě šetření komisemi Katar dopadl jako nejproblematictější ve všech ohledech (žádná fotbalová infrastruktura, velmi malá země). Původní „plán“ výkonného výboru FIFA vypadal tak, že šampionát pro rok 2022 získá USA, protože Blatter se snažil, aby se šampionáty konaly v různých koutech světa, a proto mělo rok 2018 vyhrát Rusko a rok 2022 USA, jako dva pomyslné protipóly. Problém s hlasováním nastal ve změně názoru Michela Platiniho, tehdejšího předsedy UEFA¹⁵⁴ původem z Francie. Platini v listopadu 2010, měsíc před volbou

¹⁵⁰ Tamtéž s. 273, 302

¹⁵¹ Tamtéž s. 302

¹⁵² ROLLIN, Jack. 2015 FIFA corruption scandal | Explained, Qatar, & 2022 World Cup | Britannica. *Encyclopedia Britannica* | Britannica [online]. Copyright © Pixeljoy Mar 16, 2023 [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/2015-FIFA-corruption-scandal>

¹⁵³ Mistrovství světa v Kataru: FIFA by měla odškodnit rodiny mrtvých pracovníků | Zpravodajství | Evropský parlament. [online]. Copyright © MSM. 24. 11. 2022 [cit. 03.03.2023]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/press-room/20221121IPR56305/mistrovstvi-sveta-v-kataru-fifa-by-mela-odskodnit-rodiny-mrtvych-pracovniku>

¹⁵⁴ Unie evropských fotbalových asociací

pořadatele, navštívil francouzského prezidenta Nicolase Sarkozyho a syna katarského emíra. Sarkozy dal jasně najevo, aby Platini, jako člen výkonného výboru, hlasoval ve volbě pořadatelství pro Katar. Důvod byl jednoduchý. Francie se v té době topila ve finanční krizi a pokud by Katar opravdu vyhrál pořadatelství, pak by Katar na oplátku od Francie zakoupil fotbalový klub Paris Saint-Germain a vlajkové lodi Ligue 2. Po zvolení Kataru jako pořadatele světového šampionátu pro rok 2022 začaly do Francie „téct peníze“ z katarských účtů. Platini nikdy nepřiznal jakékoliv korupční jednání ve vztahu k prezidentovi Francie a ke katarské rodině.¹⁵⁵

Již od roku 2003 FIFA čelila zájmu a houževnatosti britského reportéra Andrewa Jenningse, jenž se zajímal o situaci kolem Seppa Blattera. O pár let později Jennigs vydal knihu „Faul! Tajný svět FIFA: Úplatky, zmanipulované volby a skandály s lístky“, kde popsal fungování FIFA na klientelisticky-korupční bázi. To potvrdil i sociální experiment dvou britských novinářů z The Sunday Times, kteří se před volbou pořadatele mistrovství světa na rok 2022 vydávali za „propagátory USA“. Novináři se snažili o uplacení kohokoli z výkonného výboru, aby dokázali, jak lehce lze někoho uplatit a jak moc je FIFA zkorumpovaná. Novináři dosáhli svého, když narazili na dva členy výkonného výboru – Amose Adamu z Nigérie a Reynalda Temarii, předsedu Fotbalové konfederace Oceánie. Adamu i Temarii na nabídku úplatku přistoupili výměnou za jejich hlas pro USA. Po tomto odhalení následovalo vyšetřování, načež: „*etická komise FIFA vyloučila Adamua z fotbalu na tři roky za porušení kodexu, včetně pravidla o uplacení*“ a Temarii byl suspendován. Oba členové výkonného výboru do hlasování o šampionát nezasáhli.¹⁵⁶

V roce 2015 spadla klec, kdy lze mluvit o prvním doloženém a prokázaným případě korupce ve FIFA. Ve dnech 10.-11. května 2015 se konal kongres v hotelu Hyatt Regency v Trinidadu, kde byla svolána akce Mohammeda Bin Hammáma (člen výkonného výboru), jakožto představení jeho kandidatury na prezidenta FIFA. Jack Warner, bývalý viceprezident FIFA a prezident CONCACAF¹⁵⁷, a s ním i bin Hammám, byli přistiženi, jak předávají finanční hotovost delegátům Karibské fotbalové unie, tzv. „čtyřicet tisíc v hnědých obálkách“, které měly sloužit

¹⁵⁵ CONN, David. *Pád FIFA: milionová korupce v srdci světového fotbalu*. Přeložil Lukáš PEČENĚ. Brno: Host, 2018. ISBN 978-80-7577-469-9. s. 99

¹⁵⁶ Tamtéž s. 93-96

¹⁵⁷ Konfederace fotbalové asociace Severní, Střední Ameriky a Karibiku

jak pozornost za jejich hlas v nadcházejících prezidentských volbách FIFA. Tato událost otrásla světem a upoutala pozornost amerických vyšetřovatelů: „kteří měli důkaz, že se americké dolary staly prostředkem korupce ve světovém fotbale.“¹⁵⁸ Bin Hammán byl za své chování doživotně vykázán z fotbalu, etická komise FIFA ve své zprávě konstatovala, že: „můžeme chování pana bin Hammáma prokazatelně označit za učebnicový akt úplatkářství nebo alespoň za pokus o uplácení.“¹⁵⁹, načež se bin Hammám odvolal k Mezinárodní sportovní arbitráži (dále jen „MSA“). U MSA mimo jiné vypovídala i svědkyně, generální tajemnice Karibské fotbalové unie, která dodala důkazy a následně i svědčila. MSA při svém šetření zjistila, že peníze v hnědých obálkách opravdu pocházely od bin Hammána a měly sloužit ke koupi hlasů. V rozsudku MSA konstatovala, že vina nebyla dostatečně prokázána s tím, že etická komise FIFA nedokázala doplnit fakta. MSA trest Mohammeda bin Hammáma zrušila. I přesto, že byl trest zrušen, zůstal mu trest nejvyšší: je navždy „pošpiněn obviněním z korupce“.¹⁶⁰

Jen o několik dní po obálkové aféře vybuchla ve FIFA další „bomba“. Dne 27. 5. 2015 americké ministerstvo spravedlnosti zveřejnilo obvinění sedmi vedoucích pracovníků FIFA, kteří za více jak 20 let měli obdržet úplatky ve výši 200 milionů dolarů. Švýcarská policie ve spolupráci s americkým ministerstvem spravedlnosti zatkla těchto sedm lidí před volebním kongresem v hotelu Baur au Lac v Curychu, jednalo se o zástupce severoamerického, jihoamerického a středoamerického kontinentu a vedlo ke zpochybnění a fungování struktury FIFA. Těchto sedm zadržených funkcionářů bylo obviněno ze spáchání TČ podvodu, TČ přijímání úplatků, TČ zpronevěry a dalších několika kriminálních deliktů. Dalších sedm zástupců z oblasti sportovního marketingu bylo obviněno americkým ministerstvem spravedlnosti za trestné činy z roku 1991, kdy měli přijímat úplatky výměnou za televizní zakázky. Americké ministerstvo spravedlnosti tvrdilo, že fotbaloví funkcionáři udělali z FIFA zkorumpovaný podnik. Řadu obviněných čekaly vazební cely a výslechy za účelem řízení o vydání do USA. Mezi obviněnými figurovali např. Jack Warner, Nicolás Leos či Ricardo Texeira.

¹⁵⁸ CONN, David. *Pád FIFA: milionová korupce v srdci světového fotbalu*. Přeložil Lukáš PEČENĚ. Brno: Host, 2018. ISBN 978-80-7577-469-9. s. 110-111

¹⁵⁹ Tamtéž s. 132

¹⁶⁰ Tamtéž s. 120-136

Téhož dne 27. května 2015 oznámil i švýcarský generální prokurátor Michel Lauber zahájení vyšetřování z hospodářských TČ a dalších TČ, v souvislosti s volbou pořadatelství dvou světových šampionátů v roce 2010. Švýcarská prokuratura mj. reagovala na tu situaci, že byla dlouhodobě obviňována z napomáhání FIFA ve skrývání korupce. FIFA možné podezření odmítala, a to byl i ten důvod, proč aktivně spolupracovala se švýcarskou prokuraturou. Laubera čekal výslech deseti členů výkonného výboru FIFA, kteří měli právo hlasovat.¹⁶¹

Po masivním zatčení v Curychu se v New Yorku zorganizovala tisková konference, které se zúčastnila Loretta Lynchová, vedoucí obžaloby, dále ředitel Federálního úřadu pro vyšetřování (dále jen „FBI“) James B. Comey a Richard Weber, představitel americké daňové správy.

Loretta Lynchová se za obžalobu vyjádřila, že: *„Obžaloba zadržené viní z korupce, která byla nekontrolovatelná, systematická a hluboce prorostlá do systému. Probíhala v zahraničí i ve Spojených státech. Časově se děla minimálně po dobu dvou různých vedení federace. Představitelé FIFA jsou obviněni z toho, že zneužili své důvěryhodné pozice a obohatili se na úplatcích a provizích o miliony dolarů. Tím vzniklo mnoho obětí, od juniorských fotbalových lig a rozvojových zemí, které měly profitovat ze zisků, jež generovala obchodní práva federace, až po fanoušky po celém světě, díky jejichž podpoře fotbalu mají ona obchodní práva takovou cenu.“* Dále ředitel FBI James B. Comey shledal, že: *„Obžalovaným se dává za vinu, že podporovali kulturu korupce a chamtivosti, která zavedla do světa největšího sportu planety nečistou hru. Nezveřejněné a nelegální platby, provize a úplatky se staly běžným způsobem, jakým se ve FIFA obchodovalo.“¹⁶²*

Po půl roce od masivního zatčení proběhla další vlna zatýkání. Obžaloba obvinila následně sedmadvacet lidí, mezi kterými figuroval i Charles Gordon „Chuck“ Blazer¹⁶³. Chuck Blazer byl jeden ze členů výkonného výboru FIFA. Tato druhá hromadná obžaloba mj. konstatovala, že FIFA fungovala

¹⁶¹ Tamtéž s. 175-176

¹⁶² Tamtéž s. 177

¹⁶³ Bývalý generální tajemník CONCACAF, jenž se stal podezřelým z praní špinavých peněz, podvodu a daňových úniků. Aby zmínil svůj trest či se vyhnul odnětí svobody, pak svou vinu přiznal a spolupracoval s Federálním úřadem pro vyšetřování New York (dále jen jako „FBI“). Mezi fotbalovými funkcionáři FIFA pak působil jako agent (špion), jenž FBI informoval o dalších zkorumpovaných funkcionářích.

na jednoduchém korupčním systému, kde úplatky byly běžnou věcí.¹⁶⁴ V jednotlivých federacích platilo „nepsané pravidlo“, že kdo chtěl mediální práva k některé z akcí konanou federací, pak práva dostal ten, kdo dal úplatek. Blazer byl za své korupční chování obviněn s tím, že měl možnost uzavřít spolupráci s vyšetřovacími orgány za cenu snížení trestu. Blazer souhlasil, a proto ke sklonku svého života fungoval jako tzv. whistleblower.¹⁶⁵

V těchto hromadných obžalobách byl obžalovaný i Jack Warner, o kterém bylo psáno v souvislosti s bin Hammánem a s úplatky v hnědých obálkách v Trinidadu. Obžaloba obvinila Warnera z přijetí úplatku od představitelů Jižní Afriky. Jižní Afrika soupeřila s Německem o to, komu přidělí šampionát na rok 2006. Jack Warner, resp. jeho syn Daryan Warner odletěl do Paříže, aby tam převzal od zástupců Jižní Afriky kufřík s penězi v hodnotě deseti tisíc amerických dolarů. Warner společně s Chuckem Blazerem čelili dalším obviněním. Warner měl pro jeho federaci přijmout deset milionů dolarů od zástupců jihoafrické kandidatury, jakožto podporu finančního programu. Obžaloba tvrdila, že tito dva muži přivedli do FIFA „první korupční metody“. Avšak je třeba myslet na fakt, že v tuto chvíli Blazer figuroval již jako whistleblower, který napomáhal s vyšetřováním.¹⁶⁶

Mezi obžalovanými byl i José Hawilla, který v mnoha obžalobách figuroval i jako klíčový svědek. José Hawilla byl zakladatelem brazilské sportovní a marketingové agentury Traffic Group, která zprostředkovala Brazilské fotbalové konfederaci desetiletou smlouvu se společností Nike. Hawilla stejně jako jiní byl obviněn z korupce, podvodů a dalších trestných činností. Hawillův případ dostal na starost Okresní soud v Brooklynu, konkrétně soudce Raymond Dearie. Hawilla u soudu přiznal spáchání TČ zpronevěry, uplácení, podvody a maření výkonu spravedlnosti. Hawilla byl varován, že za každý jednotlivý TČ může dostat trest odnětí svobody až na dvacet let. Obdobně, jako tomu bylo u Blazera¹⁶⁷, i Hawilla podepsal spolupráci s vyšetřovacím úřadem, ale navíc musel souhlasit

¹⁶⁴ CONN, David. *Pád FIFA: milionová korupce v srdci světového fotbalu*. Přeložil Lukáš PEČENĚ. Brno: Host, 2018. ISBN 978-80-7577-469-9. s. 177

¹⁶⁵ Označení pro člověka, který upozorňuje na nekalé, nezákonné jednání, jinak také donašeč

¹⁶⁶ CONN, David. *Pád FIFA: milionová korupce v srdci světového fotbalu*. Přeložil Lukáš PEČENĚ. Brno: Host, 2018. ISBN 978-80-7577-469-9. s. 177-178

¹⁶⁷ Hawilla i Blazer podepsali FBI, že poskytnou pravdivé, kompletní a přesné informace a dále, že se podle pokynů orgánů činných v trestním řízení podílet na aktivitách v utajení.

s propadnutím jmění ve výši sto padesáti jedna milionů dolarů, které doznal jako kompletní výše příjmů, jenž získal díky uzavřeným úplatkům.

Hawilla tvrdil, že ten, kdo ho zatáhl mezi korupční praktiky, byl Nicolás Leoz, někdejšího prezident CONMEBOL¹⁶⁸. Leoz prakticky „naučil“ Hawilla vše, co se týče korupčních praktik. Obžaloba tvrdila, že: „*V roce 1993 nebo 1995 začal obžalovaný Nicolás Leoz požadovat úplatky vždy v období, kdy se turnaj konal. José Hawilla s jejich placením souhlasil. Obžalovaný Nicolás Leoz žádal a obdržel od Hawilly úplatky za každou Copu América¹⁶⁹ až do roku 2011. Platby se postupně zvyšovaly, až dosáhly sedmimístných částek.*“¹⁷⁰ Výslech Leoze byl trochu komplikovanější, protože pobýval v nemocnici. Vzhledem k tomu, že Leozovi v té době bylo přes osmdesát let, soudce Humberto Otazú Leozovi po propuštění z nemocnice nařídil domácí vězení, protože zákon v Paraguayi říká, že lidé nad sedmdesát let se nezavírají před soudním líčením do vazby.¹⁷¹

Malá vsuvka: sama obžaloba označila organizaci FIFA jako „RICO společnost“, v překladu „vlivnou, vyděračskou a zkorumpovanou organizací“.¹⁷² Z toho je zřejmé, že si obžaloba byla velmi dobře vědoma páchání korupční trestné činnosti ze strany vedení FIFA, avšak bylo třeba jej dokázat.

Jednou z posledních postav je Jeffrey Webb, někdejší viceprezident FIFA a prezident CONCACAF. Jeffrey Webb byl další z obžalovaných, který se měl dopustit korupčního jednání. Dle vyjádření amerického ministerstva spravedlnosti si Webb dlouhé roky říkal o úplatky ve spojitosti s prodejem práv ke světovému šampionátu. Jeffrey Webb ve svém vyjádření u soudu vypověděl: „*Když jsem vykonával funkci předsedy asociace na Kajmanských ostrovech a také post předsedy CONCACAF, různými způsoby jsem zneužíval svou pozici k osobnímu obohacení... Své postavení jsem zneužíval k získávání úplatků a provizí, které sloužily k mému osobnímu prospěchu.*“¹⁷³ Dne 23. 11. 2015 se obviněný Webb přiznal ze spáchání TČ korupce, podvodu, praní špinavých peněz a dalších,

¹⁶⁸ Jihoamerická fotbalová federace

¹⁶⁹ Mistrovství Jižní Ameriky ve fotbale

¹⁷⁰ CONN, David. *Pád FIFA: milionová korupce v srdci světového fotbalu*. Přeložil Lukáš PEČENĚ. Brno: Host, 2018. ISBN 978-80-7577-469-9. s. 182

¹⁷¹ Tamtéž s. 179-182

¹⁷² Tamtéž s. 195

¹⁷³ Tamtéž s. 208

kdy mu soudem byla uložena povinnost domácího vězení společně se sledovacím GPS zařízením a dále zaplatit desetimilionovou kauci, aby se vyhnul vazbě.¹⁷⁴

Mezi dalšími obviněnými byl i Alejandro Burzaco, bývalý generální ředitel sportovní marketingové společnosti, jenž zaplatil přes sto milionů dolarů na úplatcích. Dne 16. 11. 2015 se přiznal i Burzaco brooklynskému soudu a ke korupci řekl: „...aktivně jsem se podílel na korupčním systému. Svého rozhodnutí lituji, nebylo správné.“¹⁷⁵

Další obviněný byl Jihokorejec Chung Mong-Joon, bývalý viceprezident FIFA, jenž byl zapojen do nabídkového řízení na mistrovství světa 2018 a 2022. Mong-Joon přiznal vinu a dostal zákaz činnosti na šest let.

Rok 2015 byl rokem, ve kterém byla odhalena první kolektivní kriminalita v rámci organizace. K rozsáhlému obvinění přispěl i bývalý americký státní zástupce, právník a tehdy i hlavní vyšetřovatel vyšetřovací komory FIFA Michael Garcia. Garcia přišel se třístapadesátistránkovou zprávou, která vykreslovala organizaci FIFA založenou na chamtivosti, utajování a korupci. Tato zpráva byla zaměřena právě na to, jaké praktiky se užívají při výběru a hlasování v FIFA se zaměřením na Rusko a Katar. FIFA tuto zprávu odmítla zveřejnit a veřejnosti nabídla „jen“ čtyřiceti dvoustránkový dokument, který byl v podstatě nicneříkající. Garcia tento zkrácený dokument odmítl s tím, že neobsahuje podstatu věci a brzy rezignoval na svůj post v etické komisi.¹⁷⁶

Na základě Garciaovy zprávy podala FIFA trestní oznámení, podle kterého švýcarský generální prokurátor zahájil trestní vyšetřování v souvislosti s průběhem kandidatury na pořádání šampionátu na rok 2018 a 2022.¹⁷⁷

Pár dní po velké obžalobě v květnu roku 2015 byl Sepp Blatter jmenován znovu prezidentem FIFA, avšak vzhledem k výše uvedeným událostem o pár dní později Blatter přišel s rezignací.¹⁷⁸

¹⁷⁴ Tamtéž s. 201-209

¹⁷⁵ Tamtéž s. 205-206

¹⁷⁶ ROLLIN, Jack. 2015 FIFA corruption scandal | Explained, Qatar, & 2022 World Cup | Britannica. *Encyclopedia Britannica* | Britannica [online]. Copyright © Pixeljoy Mar 16, 2023 [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/2015-FIFA-corruption-scandal>

¹⁷⁷ CONN, David. *Pád FIFA: milionová korupce v srdci světového fotbalu*. Přeložil Lukáš PEČENĚ. Brno: Host, 2018. ISBN 978-80-7577-469-9. s. 301

¹⁷⁸ ROLLIN, Jack. 2015 FIFA corruption scandal | Explained, Qatar, & 2022 World Cup | Britannica. *Encyclopedia Britannica* | Britannica [online]. Copyright © Pixeljoy Mar 16, 2023 [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/2015-FIFA-corruption-scandal>

Když v roce 2015 vybuchla bomba s masivním zatýkáním, oznámil švýcarský generální prokurátor, že vyšetřuje podezřelou platbu dvou milionů švýcarských franků, která Platinimu dorazila na účet přesně pár týdnů před prezidentskými volbami FIFA. Seppem Blatterem a Michele Platiniem tato situace z roku 2011 otřásla. Platini požadoval po FIFA zaplacení dvou milionů švýcarských franků jako dluh za jeho služby. Dne 17. ledna 2011 Platini zaslal do FIFA fakturu na částku dvou milionů švýcarských franků s názvem „splátky mzdy“, jež FIFA proplatila následující měsíc téhož roku. V říjnu roku 2015 etická komise vynesla rozsudek, v němž suspendovala Blattera i Platiniho na 90 dnů. V prosinci téhož roku stejný výbor uvalil na Blattera a Platiniho osmiletý trest. Etická komise FIFA původně zvažovala variantu, že se oba zmínění dopustili úplatkářství a korupce, načež toto obvinění úspěšně vyvrátili. Komise vyvodila, že určená částka nesloužila jako úplatek Platinimu za jeho hlas v prezidentských volbách 2011, nýbrž je shledala vinnými z „nabízení a přijímání darů a dalších výhod“. Platini se proti tomu odvolal k MSA, která jeho trest snížila na čtyři roky a také snížila jeho finanční trest. Co se týče Blatterera, pak MSA jeho odvolání zamítla.¹⁷⁹

Důležitou osobou v korupčním skandálu FIFA sehrála tlumočnice a whistleblowerka Phaedra Almajid, která působila na úseku mezinárodního tiskového oddělení katarské kandidatury. Almajid poskytla přímé svědectví o tom, jak se nabízely úplatky,¹⁸⁰ když přetlumočila na jednom setkání rozhovor: „*Dáme vám 1,5 milionu dolarů pro vaši federaci a vy si s nimi dělejte, co chcete. Na oplátku hlasujte pro nás.*“¹⁸¹

Zhruba dvacet vysokých fotbalových funkcionářů z FIFA bylo potrestáno u amerických soudů. Mnozí z nich jsou ve vazbě či někteří byli potrestáni za jiné trestné činnosti, zejména za manipulaci s prodejem vysílacích práv a zpronevěru.

Nové vedení reprezentované Italem Gianniem Infantinem deklarovalo, že chce FIFA očistit. Došlo k několika reformám, nejdůležitější spočívala ve způsobu volby pořadatele šampionátu. Za Seppa Blattera rozhodoval

¹⁷⁹ CONN, David. *Pád FIFA: milionová korupce v srdci světového fotbalu*. Přeložil Lukáš PEČENĚ. Brno: Host, 2018. ISBN 978-80-7577-469-9. s. 224-242

¹⁸⁰ Tamtéž s. 285

¹⁸¹ KÁBELE, Viktor. Tlumočnice promluvila o korupci kolem fotbalového šampionátu v Kataru. Z emirátu musela utéct. *Česká televize* [online]. 10. 11. 2022 [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3542543-tlumocnice-promluvila-o-korupci-kolem-fotbaloveho-sampionatu-v-kataru-z-emiratu-musela>

o pořadateli výkonný výbor, jakožto exekutiva, kterou tvořilo 24 lidí. Nyní o pořadatelství šampionátu nerozhoduje výkonný výbor, ale nově celý kongres 211 členských zemí. Existuje zde idea, že je mnohem těžší uplatit 211 hlasujících oproti 24 funkcionářů.

Při jednom z posledních rozhovorů, které Sepp Blatter poskytl, připustil jednu zásadní věc. S lítostí přiznal, že američtí vyšetřovatelé opravdu objevili velkou korupci nevídaného rozsahu napříč fotbalovými federacemi.¹⁸²

8.3. Olympijské hry

Obdobný problém jako u výběru pořadatelství mistrovství světa ve fotbale v 2010 byl i výběr pořadatelství na Zimních olympijských hrách (dále jen „ZOH“) v Salt Lake City v roce 2002. Představitelé Mezinárodního olympijského výboru (dále jen „MOV“) brali výhody ze své pozice, aby svými hlasy ovlivnili místo konání ZOH. Salt Lake City se již dříve ucházelo o ZOH, avšak neúspěšně. V roce 1995, kdy se hlasovalo o pořadatelství ZOH 2002, Salt Lake City pořadatelství skutečně vyhrálo. Na problém s hlasováním a s braním úplatků upozornil jeden ze členů Mezinárodního olympijského výboru v roce 1995.¹⁸³ I přesto, že nebylo zahájeno trestní stíhání konkrétních osob, vyšetřovací orgán konstatoval, že se jednalo o hrubé porušení pravidel.

Ke stejnému vyšetřování v souvislosti s letními olympijskými hrami došlo i v roce 2000 v Sydney, kde vzniklo podezření u některých členů MOV z přijímání úplatků. V závěru své zprávy vyšetřovací orgán konstatoval, že zde míra „korupce a úplatků“ nedosahovala takové roviny, aby se mohlo mluvit o korupci a úplatkářství.¹⁸⁴

Jak napsala Coufalová ve své publikaci: „*V rozhodovacím procesu je určitá míra lobbingu patrně běžná, avšak neměla by překročit určitou hranici. Pokud se objeví okolnosti nasvědčující tomu, že došlo k uplácení nebo korupci obecně, mělo by být s dotýčnými osobami zahájeno trestní stíhání.*“

¹⁸² CONN, David. *Pád FIFA: milionová korupce v srdci světového fotbalu*. Přeložil Lukáš PEČENĚ. Brno: Host, 2018. ISBN 978-80-7577-469-9. s. 309

¹⁸³ BUREŠ, Radim. *Proč není sport imunní vůči korupci?* [online]. Česká republika, 2009 [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/sport_studie_CJ.pdf

¹⁸⁴ *World: Asia-Pacific, Sydney Olympics bid 'broke rules'* [online]. BBC.co.uk, 15. března 1999 [cit. 2023-03-05] Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/296910.stm>

Důvodů ke korupci ve sportu je mnoho, typicky se jedná o ekonomickou stránku věci. Protože jak si dokážeme představit, pořadatelství sportovních soutěží přináší značný finanční výnos dané zemi, dochází ke ztraktivnění určitých destinací, ke zvýšení turismu a návštěvnosti, popř. zvýšení investičních příležitostí a přilákání sponzorů.¹⁸⁵

8.4. Basketbal

I když to na první pohled nevypadá, pak i v basketbalu lze nalézt korupční chování. Např. v roce 2011 bylo obžalováno deset osob z řad trenérů a dalších funkcionářů z týmu University of San Diego Toreros. Obvinění měli plánovat od roku 2008 ovlivňování basketbalových utkání. Těchto deset lidí bylo obžalováno tzv. federální velkou porotou z ovlivňování zápasů, podplácení hráčů a nedovolených sázek.¹⁸⁶ Až na jednoho bylo devět obviněných vzato do vazby. FBI a Úřad amerického prokurátora odmítli odpovědět na dotaz, které hry byly ovlivněny nebo kolik peněz bylo vsazeno.¹⁸⁷

S podobným skandálem přišla FBI v roce 2017. FBI obvinila deset lidí z řad funkcionářů, kteří se měli dopustit úplatkářství na univerzitách napříč zemí. Mezi obviněnými figurovali trenéři, poradci, ale i ředitel sportovního marketingu společnosti Adidas James Gatto. Jak cituje webový server ze zprávy FBI: „*vyšetřování odhalilo případy úplatků vyplácených trenérům na univerzitách NCAA divize I a související případy poskytování vysokých částek minimálně jednou sportovní a oděvní firmou sportovcům a ředitelům i rodinám studentů na podnět basketbalových trenérů na několika univerzitách NCAA divize I. To vše výměnou za dohody, že po ukončení studia podepíší smlouvy se společností, která jim za to dávala úplatky*“.¹⁸⁸ Státní zástupce oznámil obvinění Jamese Gatta a dalších funkcionářů za spiknutí s cílem podvést univerzity. Obvinění měli posílat nezákonné platby rodinám středoškolských a vysokoškolských basketbalových

¹⁸⁵ COUFALOVÁ, Bronislava, Jan PINKAVA a Veronika POCHYLÁ. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014. Teoretik. ISBN 978-80-87576-88-5. s. 91-92

¹⁸⁶ KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5. s. 156

¹⁸⁷ GRAHAM, Marty. Ex-college coach, players charged with fixing games | Reuters. *Reuters | Breaking International News & Views* [online]. Copyright © 0 Reuters. All Rights Reserved. [cit. 07.03.2023]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-usa-basketball-fix-idUSTRE73A80M20110411>

¹⁸⁸ HD. Skandál v USA – zástupce Adidasu měl uplácet univerzitní basketbalisty i kouče In: *sport.ceskatelevize.cz* [online]. 26. září 2017 [cit. 2023-02-07]

Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/basketbal/skandal-v-usa-zastupce-adidasu-mel-uplacet-univerzitni-basketbalisty-i-kouce/5bca287759841d79e18ad610>

hráčů. Avšak tyto platby byly výhradně zakázány univerzitními pravidly a pravidly NCAA¹⁸⁹. Robert S. Khazumi, státní zástupce, v překladu řekl: *„Dnešní odsouzení odhalují podzemní kulturu nezákonných plateb, podvodů a korupce ve světě vysokoškolského basketbalu. Tito obžalovaní jsou nyní usvědčeni nejen z nedodržování pravidel, ale i z porušování zákona za účelem vlastního prospěchu. Jak nyní zjistila porota, obžalovaní nejenže podvedli univerzity a pod falešnou záminkou jim vydali stipendia, ale připravili univerzity o jejich ekonomická práva a pošpinili ideál, díky němuž je vysokoškolský sport milovanou tradicí mnoha fanoušků po celém světě. Ze zjištění federální poroty se lze dočíst, že Gatto společně s dalšími „financovali = upláceli“ středoškolské a vysokoškolské basketbalisty s tím, že na školách budou jednak sponzorováni společností Adidas, a jednak, a to je podstatné, v budoucnu podepíší lukrativní smlouvy o podpoře se společností Adidas. Např. Gatto si v květnu 2017 vyhlédl tehdy nejlépe hodnoceného středoškolského basketbalistu s úmyslem „uplatit“ otce tohoto hráče, aby v budoucnu nastoupil na Universitu v Louisville, kde sportovní programy sponzoruje právě Adidas. Jak bylo výše zmíněno, tyto platby = úplatky byly jak nezákonné, tak i v rozporu s pravidly NCAA. Gatto a další lidé platby úmyslně před univerzitou zatajili a peníze převedli skrze prostředníka. Další případ se týkal Severokarolínské státní univerzity, v květnu roku 2015 se Gatto s rodinou nadaného středoškolského basketbalisty dohodli na úplatku 40 000 USD, aby mladíkovi zabránili se odhlásit ze Severokarolínské státní univerzity, kde sportovní program sponzorovala společnost Adidas. Obdobný případ se objevil i v souvislosti s univerzitou v Kansasu.*

Gatto a jeho spolupachatelé byli odsouzeni za spiknutí v úmyslu spáchání podvodu v maximální sazbě odnětí svobody na dvacet let. Trestní stíhání je dále vedeno asistenty státních zástupců, s tím, že případ dále vyšetřuje Oddělení úřadu pro veřejnou korupci.¹⁹⁰

¹⁸⁹ National Collegiate Athletic Association je sportovní asociace, která v sobě zahrnuje přes 1250 institucí, organizací a jednotlivců, kteří organizují sportovní projekty a plány na vysokých školách a univerzitách v USA a Kanadě

¹⁹⁰ SOUTHERN DISTRICT OF NEW YORK, Adidas Executive And Two Others Convicted Of Defrauding Adidas-Sponsored Universities In Connection With Athletic Scholarships. In: *justice.gov*. 24 October 2018, [cit. 2023-03-07] [online]. Dostupné z: <https://www.justice.gov/usao-sdny/pr/adidas-executive-and-two-others-convicted-defrauding-adidas-sponsored-universities>

8.5. Snooker

Snooker, kulečnicková hra, kterou by s korupcí takřka nikdo nespojoval. V roce 2010 přišlo obvinění tehdejší světové jedničky a šampiona Johna Higginsa a jeho manažera z přijímání úplatků. Dva novináři z deníku News of the World předstírali, že chtějí pořádát turnaj ve snookeru. Novináři, jakožto pořadatelé, přišli za Higginsem a jeho manažerem do hotelového pokoje s tím, zda nechce Higgins prohrát čtyři zápasy ve čtyřech různých turnajích za finanční „odměnu“ ve výši 300 000 EUR. Novináři v utajení společně s Higginsem a jeho manažerem mluvili o způsobu ovlivnění hry, o jaké turnaje se bude jednat či jakým způsobem peníze převedou. Po vydání příspěvku, v němž jej novináři obvinili z přijímání úplatku a byl Higgins ihned odvolán ze hry a jeho manažer rezignoval na svůj post WPBSA¹⁹¹, kde působil ve vedení světové organizace ve snookeru. Higgins v reakci na příspěvek vydal prohlášení, ve kterém vše popřel a napsal, že souhlas s úplatky pouze předstíral, neboť se údajně bál o své bezpečí. Dle jeho slov v tom byla zapletená ruská mafie. Soud ve věci rozhodl, že prohlášení Higginsa bylo míněno vážně a: „*stáhl obvinění z ovlivňování zápasu*“, avšak shledal ho vinným z „vyvolání dojmu“, že by mohl pravidla porušit a zároveň z toho, že takové jednání neoznámil příslušnému orgánu. Proto byl Higgins potrestán „jen“ zákazem činnosti v délce šesti měsíců a byla mu uložena pokuta ve výši 75 000 liber.¹⁹²

8.6. Kriket

I když by se zdálo, že kriket s korupcí nemá nic společného, opak je pravdou. Na přelomu roku 2010-2011 byli tři pakistánští hráči kriketu obviněni z ovlivňování zápasu proti Anglii. Konkrétně byli obviněni dle zákona proti korupci z roku 1996 za TČ přijetí úplatku a dále dle zákona o hazardních hrách z roku 2005 z TČ podvádění.

Obvinění byli Královským soudem v Southwarku ve Velké Británii odsouzeni. Prvnímu obviněnému byl uložen trest odnětí svobody v délce dva a půl roku, druhému byl uložen trest odnětí svobody v délce šesti měsíců a třetí obviněný dostal trest odnětí svobody v délce dva roky a osm měsíců. První dva odsouzení se měli dopustit zmanipulování zápasu, zatímco třetí z obviněných se navíc dopustil

¹⁹¹ Světová profesionální kulečnicková a snookerová asociace

¹⁹² KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5. s. 158-159

zprostředkování korupce, protože přijal úplatek ve výši 150 000 liber od zástupce sázkové kanceláře. Obdobně, jako tomu bylo v jiných případech, pak i zde „zástupce sázkové kanceláře“ byl jen novinář dnes již zrušených novin.

„Soudce Jeremy Cooke prohlásil, že aféra poškodí kriket trvale. ‚Když teď dojde k překvapivému výsledku, budou se lidi ptát, jestli šlo o férový souboj. Zdá se, že korupce může být rozšířená více než jen v tomhle případě,‘ uvedl soudce.“¹⁹³

Navíc byli všichni tři uznáni vinnými i Mezinárodním tribunálem kriketového soudu, kde jim byla zakázána činnost v délce pěti let.¹⁹⁴

¹⁹³ ČTK.Korupční skandál v kriketu: tři Pákistánci jdou do vězení - Sport.cz. [online]. Copyright © 1996 [cit. 07.03.2023]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/ostatni-ostatni-korupni-skandal-v-kriketu-tri-pakistanci-jdou-do-vezeni-193570>

¹⁹⁴ KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5. s. 157

9 Závěr

Korupci lze všeobecně nazvat negativním fenoménem, který postihuje větší či menší část společenských činností. Některé jeho projevy jsou potrestány v rovině disciplinárních či trestněprávních předpisů, popř. nejsou potrestány vůbec pro nedostatek důkazů nebo nejsou vůbec odhalena.

Korupce ve sportu je velmi specifická oblast, která se projevuje nejčastěji formou uplácením rozhodčích, funkcionářů, hráčů nebo samotných klubů. Ale také ovlivňováním sportovních výsledků, nedovoleným ovlivňováním sportovních dotací nebo přidělování vysílacích práv.

Účelem diplomové práce bylo seznámit čtenáře s jednotlivými pojmy korupce a sportu a s jejich provázáním. Následně byla pozornost upřena na právní úpravu sportu a korupce. Česká republika patří mezi státy, které nemají korupci upravenou žádným speciálním zákonem. Český právní řád upravuje korupci pouze na obecné úrovni. V obecné rovině je stěžejní zákon č. 40/ 2009 Sb., trestní zákoník. I přesto, že trestní zákoník nezná trestný čin korupce, lze korupční jednání zařadit pod oblast trestných činů úplatkářských. V následující kapitole byly prezentovány dílčí stadia korupce, přičemž velká pozornost byla dána největším korupčním kauzám, které ovlivnily sportovní prostředí.

Česká republika bojuje s korupcí ve sportovním odvětví od nepaměti, ale až v posledních dvaceti letech se korupce rozmohla natolik, že došlo k trvalému narušení kontrolních mechanismů. Korupčních případů na území České republiky je mnoho, avšak problémem je jejich dokazování. Na základě zmiňovaných případů jsou znatelným důkazem, jakožto nejúčinnějšího důkazního institutu trestního řízení, odposlechy. Avšak ne vždy byly odposlechy natolik průkazné, aby šlo s jistotou říci, že se jednalo o korupční jednání.

Vzhledem k výše uvedeným korupčním aférám lze říct, že ČR absencí zákonné úpravy trestných deliktů ve sportu tzv. trpí v potírání korupčního jednání. Vláda ČR sice reaguje pravidelným usnesením o strategii v boji proti korupci, ovšem pouze na obecné rovině, nikoli ve sportu. Ve vztahu ke sportu nejnovější

usnesení demonstrovalo pouze: „zavedení rejstříku sportovních organizací žádajících o podporu ze státního rozpočtu a nový zákon o podpoře sportu.“¹⁹⁵

Sport je společenská oblast, která v českém právní řádu nemá dostatečné zákonné zastoupení. Chybí speciální úprava kriminálních deliktů ve sportovním prostředí, popř. novelizace TrZ o speciální TČ ve sportu. Okolní evropské státy velmi dobře odpověděly na situaci, kdy korupce narůstala do enormních rozměrů a přijaly taková opatření, která efektivně řešila a výrazně omezila korupční činnost ve sportu.

Je možné připustit, že: „*neexistence právní úpravy je pro český sport velkou brzdou.*“¹⁹⁶

¹⁹⁵ ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2018 až 2022. In: *Vláda.cz* [online]. 2018, s. 15 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/dokumenty/aktuality/Vladni-koncepce-boje-s-korupci-na-leta-2018-az-2022.pdf>

¹⁹⁶ JURKA, Helena. *Právní úprava profesionálního sportu v České republice a zahraničí*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-883-4. s.4

Resumé

This graduate thesis deals with corruption in sport as an institution from the perspective of criminal law. The thesis was first directed towards defining the term corruption from various perspectives, as well as the term sport. Corruption can be defined as an act by which the perpetrator, as a third party, interferes with the position or authority of another person in order to enrich himself. Corruption in sport is most often manifested in the form of accepting bribes, bribery, but also as an abuse of power by an official. Sport can be understood as any physical activity in which it is possible to compete.

In order to grasp the theme of the thesis it was necessary to introduce the interdependence of the individual terms and to mention the functions of criminal law in the context of sport. A substantial part of the thesis is the legal regulation and forms of corruption in relation to sport. The Czech Republic is one of the states, which does not have any special law on corruption. The Czech legal system regulates corruption only at a general level. At a general level Act No 40/2009 Coll., the Criminal Code, is the key law. Even though the Criminal Code does not provide for the offence of corruption, corrupt behaviour can be classified under the area of bribery offences. This thesis presents the dominant offences that are most prevalent in relation to sport. In order to grasp the topic holistically, four stages of corruption have been defined, ranging from accidental corruption, which is manifested by petty bribes, to systemic corruption, where it is impossible to function without bribes.

Corruption in sport is most prevalent in the football environment, whether in the Czech Republic or worldwide. Apart from football, other sports or sports organisations are also mentioned in this thesis, in which corruption has been proven.

The Czech Republic has been fighting corruption in the sports sector since time immemorial. Over the last twenty years, corruption has grown to such an extent that control mechanisms have been permanently disrupted. There are many cases of corruption in the Czech Republic, but the problem is proving them. On the basis of the cases in question, wiretaps are mentioned as the most effective evidence in criminal proceedings. However, wiretaps have not always been sufficiently conclusive to be able to say with certainty that a corrupt act has been committed.

In this thesis, foreign legislation was also highlighted, which could be an inspiration for Czech lawmakers. Last but not least, the most famous sports corruption cases in the world were presented to illustrate the whole picture of corruption in sport.

10 Seznam použitých pramenů

10.1 Monografie

CONN, David. *Pád FIFA: milionová korupce v srdci světového fotbalu*. Přeložil Lukáš PEČENĚ. Brno: Host, 2018. ISBN 978-80-7577-469-9.

COUFALOVÁ, Bronislava, Jan PINKAVA a Veronika POCHYLÁ. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014. Teoretik. ISBN 978-80-87576-88-5.

ČORBA, Jozef. *Otázky sportovního práva*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2008. ISBN 978-80-904024-1-6.

CHMELÍK, Jan, František NOVOTNÝ a Simona STOČESOVÁ. *Trestní právo hmotné: obecná část*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. Právnícké učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-583-8.

CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-866-6.

FELT, Karel. *Fotbal v chapadlech korupce: historie uplácení v českém fotbale od první republiky po současnost*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3511-8.

FRIČ, Pavol. *Korupce na český způsob*. Praha: G plus G, 1999. Zde a nyní (G plus G). ISBN 80-86103-26-9.

FRIEDRICH, C. J.: Corruption Concepts in Historical Perspective 1972. In Heidenheimer A.J., Johnson M., Levine S., Political Corruption: A Handbook, New Brunswick, New Jersey, Transition Publishers 1990

JURKA, Helena. *Právní úprava profesionálního sportu v České republice a zahraničí*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-883-4

KLAVEREN, J. van: Corruption as a Historical Phenomenon, 1957. In Heidenheimer A.J., Johnson M., Levine S., Political Corruption: A Handbook, New Brunswick, New Jersey, Transition Publishers 1990

KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5.

KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. Praha: C.H. Beck, 2001. Populárně odborné příručky. ISBN 80-7179-532-1.

NYE, J. S.: Corruption and Political Development A Cost-Benefit Analysis, 1967. In: Heidenheimer A.J., Johnston M., Levine S., Political Corruption: A Handbook, New Brunswick, New Jersey, Transition Publishers 1990

ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2020]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

TAUCHEN, Jaromír a Karel SCHELLE, ed. Korupce – včera a dnes: (sborník z kolokvia pořádaného katedrou dějin státu a práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity a The European Society for History of Law). Ostrava: Key Publishing, 2013. ISBN 978-80-7418-177-1.

10.2 Internetové zdroje

BISKUP, Patrik. VACULÍK, Radim. Roman Berbr jde k soudu kvůli fotbalové kauze Šváb. *Novinky.cz - nejčtenější zprávy na českém internetu* [online]. Copyright © 2003 [cit. 19.03.2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-berbr-a-dalsi-obvineni-jdou-k-soudu-40410959>

BISKUP, Patrik. VACULÍK, Radim. Taťko, synku. Obžaloba popisuje, jak si Berbr ve fotbale upevňoval moc. *Novinky.cz* [online]. Copyright © [cit. 19.03.2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-obzaloba-jak-si-berbr-ve-fotbale-upevnoval-moc-40420414>

Blog Davida Kotory: Protykané sportovní prostředí, kde bossové ne(znají) Míru – Transparency International. *Mapujeme stav korupce v ČR a aktivně přispíváme k jejímu omezení* [online]. [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/blog-davida-kotory-protykane-sportovni-prostredi-kde-bossove-neznaji-miru/>

BUREŠ, Radim. *Proč není sport imunní vůči korupci?* [online]. Česká republika, 2009 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/sport_studie_CJ.pdf.

BYSTROV, Michal. *Policie rozkryla slovinskou sportovní mafii, která uplácela také český fotbal* Zdroj: https://www.denik.cz/ze_sveta/policie-na-balkane-rozkryla-sportovni-mafii-ktera-uplacela-take-cesky-fotbal-20171219.html. *Deník.cz* [online]. 19. 12. 2017, 2017 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sveta/policie-na-balkane-rozkryla-sportovni-mafii-ktera-uplacela-take-cesky-fotbal-20171219.html

Co je to korupce? - Transparency International. *Mapujeme stav korupce v ČR a aktivně přispíváme k jejímu omezení* [online]. 28. 07. 2014 [cit. 2023-02-02] Dostupné z: <https://www.transparency.cz/co-je-to-korupce/>

ČESKO. Zákon č. 70/2002 Sb. m. s. Trestněprávní úmluva o korupci. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 14.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/ms/2002-70>

ČESKO. § 158 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon – znění od 1. 4. 2009. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 28. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140/zneni-20090401#p158>

ČESKO. § 162 odst. 2 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon – znění od 1. 4. 2009. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 13. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140/zneni-20090401#p162-2>

ČESKO. § 163 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon – znění od 1. 4. 2009. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 27. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140/zneni-20090401#p163>

ČESKO. § 40 zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů – znění od 1. 7. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 12. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-341#p40>

ČESKO. § 71a zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky – znění od 28. 6. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 12. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273#p71a>

ČESKO. Zákon č. 140/1961 Sb., Trestní zákon. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-10]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

ČESKO. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 11. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-418>

ČT24. Řekl si kouč Holík před lety o úplatek? Případ začala šetřit policie. Sport.ceskatelevize.cz [online]. [cit. 2023-03-19] Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/hokej/rekl-si-kouc-holik-pred-lety-o-uplatek-pripad-zacala-setrit-policie/5bdfbb270d663b6fe80c9e03>

ČTK. "Ivánek" Horník se může vrátit k fotbalu, soud mu zrušil zbytek trestu - Sport.cz. [online]. Copyright © 1996 [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/fotbal-ceska-1-liga-ivanek-hornik-se-muze-vratit-k-fotbalu-soud-mu-zrusil-zbytek-trestu-196778>

ČTK. Korupční skandál v kriketu: tři Pákistánci jdou do vězení - Sport.cz. [online]. Copyright © 1996 [cit. 07.03.2023]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/ostatni-ostatni-korupcni-skandal-v-kriketu-tri-pakistanci-jdou-do-vezeni-193570>

ČTK. Kratochvílová u soudu v kauze dotací zkritizovala obžalobu, Pelta nepřišel – Česká justice. *Homepage – Česká justice* [online]. 30.1.2023 [cit. 2023-03-19] Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2023/01/kratochvilova-u-soudu-v-kauze-dotaci-zkritizovala-obzalobu-pelta-neprišel/>

ČTK. Kratochvílová u soudu v kauze dotací zkritizovala obžalobu, Pelta nepřišel | ČeskéNoviny.cz. *České noviny | ČeskéNoviny.cz* [online]. Copyright © Copyright. 30. 01. 2023 [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/2318684>

ČTK. Kvůli rozdělování pražských sportovních dotací jde k soudu devět lidí – Novinky. [online]. Copyright © 2003 [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-kvuli-rozdelovani-prazskych-sportovnich-dotaci-jde-k-soudu-devet-lidi-40402822>

ČTK. Nejvyšší soud potvrdil trest za fotbalový "třicetník" - Novinky. [online]. Copyright © 2003 [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-nejvyssi-soud-potvrdil-trest-za-fotbalovy-tricetnik-40129959>

ČTK. Skandál: hokejový trenér Holík si řekl o úplatek coby kouč dvacítky. Lidovky.cz. [online]. [cit. 2023-03-19] Dostupné z: http://www.lidovky.cz/sport/hokej/skandal-hokejovy-kritik-holik-si-rekl-o-uplatek-coby-kouc-dvacitky.A100911_105040_In-sport-hokej_ant

Evropská charta sportu.PDF, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 14.02.2023]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/38361>

GRAHAM, Marty. Ex-college coach, players charged with fixing games | Reuters. Reuters | Breaking International News & Views [online]. Copyright © 0 Reuters. All Rights Reserved. [cit. 07.03.2023]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-usa-basketball-fixidUSTRE73A80M20110411>

HD. Skandál v USA – zástupce Adidasu měl uplácet univerzitní basketbalisty i kouče In: sport.ceskatelevize.cz [online]. 26. září 2017 [cit. 2023-02-07] Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/basketbal/skandal-v-usa-zastupce-adidasu-mel-uplacet-univerzitni-basketbalisty-i-kouce/5bca287759841d79e18ad610>

INTERNÍ PROTIKORUPČNÍ PROGRAM MINISTERSTVA VNITRA. Co je korupce – Policie České republiky. Úvodní strana – Policie České republiky [online]. Copyright © 2023 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 07.02.2023]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-korupce.aspx>

Joseph Nye | Harvard Kennedy School. Harvard Kennedy School | Harvard Kennedy School [online]. Copyright © 2023 The President and Fellows of [cit. 31.01.2023]. Dostupné z: <https://www.hks.harvard.edu/faculty/joseph-nye>

KÁBELE, Viktor. Tlumočnice promluvila o korupci kolem fotbalového šampionátu v Kataru. Z emirátu musela utéct. Česká televize [online]. 10. 11. 2022 [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3542543-tlumocnice-promluvila-o-korupci-kolem-fotbaloveho-sampionatu-v-kataru-z-emiratu-musela>

Korupce z pohledu českého trestního práva | Všehrd – Spolek Českých Právníků. Všehrd – Spolek Českých Právníků [online]. [cit. 2023-02-11] Dostupné z: https://www.vsehrd.cz/clanek/korupce-z-pohledu-ceskeho-trestniho-prava_5d29763a-97d9-4ff1-86e3-7658fef3b2b8

KUBÍČEK, Jiří. Specifika a zásady sportu [online]. In: <https://www.jirikubicek.cz>. [cit.2023-02 03]. Dostupné z: https://www.jirikubicek.cz/data/sportovni_pravo/1.%20Sportovni%20pravo%20-%20prednasky/1.3%20Specifika%20a%20zasady%20sportu.pdf

MÁDL, Luděk; NOHL, Radek; KOUTNÍK, Ondřej. Policejní zásah v českém fotbale, obviněn Berbr a 19 dalších osob. *Seznam Zprávy* [online]. *Seznam.cz*,

2020-10-16 [cit. 2023-19-03]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/policie-zasahuje-ve-fotbale-mistopredsed-berbr-nejspis-zatcen-124659>

MÁDL, Luděk. Většina obviněných v kauze Berbr dostala nabídku, jak ukončit stíhání – Seznam Zprávy. [online]. Copyright © Seznam Zprávy, a.s. [cit. 19.03.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/sport-fotbal-jina-liga-vetsina-obvinenych-v-kauze-berbr-dostala-nabidku-jak-ukoncit-stihani-188052>

Mistrovství světa v Kataru: FIFA by měla odškodnit rodiny mrtvých pracovníků | Zpravodajství | Evropský parlament. [online]. Copyright © MSM. 24. 11. 2022 [cit. 03.03.2023]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/press-room/20221121IPR56305/mistrovstvi-sveta-v-kataru-fifa-by-mela-odskodnit-rodiny-mrtvych-pracovniku>

Nejvyšší státní zastupitelství. *Metodický návod k postupu státních zástupců ve věcech trestných činů souvisejících s korupcí. SL 52/2006* [online]. Brno, 9. září 2010 [cit. 01. března 2023], s. 20. Dostupné na <<portal.justice.cz/nsz/soubor.aspx?id=85487>>.

NOHL, Radek. Obžaloba: O dotacích rozhodly zájmy vlivných. Miliony dostal i klub Klause – Seznam Zprávy. [online]. Copyright © Seznam Zprávy, a.s., 07. 11. 2022, [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-obzaloba-o-dotacich-rozhodly-zajmy-vlivnych-miliony-dostal-i-klub-klausa-218457>

NOHL, Radek. Trest pro Peltu a Kratochvílovou v kauze sportovních dotací neplatí, řekl soud – Seznam Zprávy. *Seznam Zprávy* [online]. Copyright © Seznam Zprávy, a.s. [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzu-trest-pro-peltu-a-kratochvilovou-v-kauze-sportovnich-dotaci-neplati-rekl-soud-212976>

Pelta odsouzen k šesti letům vězení a peněžitému trestu pět milionů korun – *Transparency International. Mapujeme stav korupce v ČR a aktivně přispíváme k jejímu omezení* [online]. 26. 11. 2021 [cit. 2023-03-18] Dostupné z: <https://www.transparency.cz/pelta-odsouzen-k-sesti-letum-vezeni-a-penezitemu-trestu-pet-milionu-korun/>

PRCHALOVÁ, Barbora. Obžalování v kauze sportovních dotací pražského magistrátu odmítají vinu – Novinky. [online]. Copyright © 2003 12. 12. 2022. [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-obzalovani-v-kauze-sportovnich-dotaci-prazskeho-magistratu-odmitaji-vinu-40417193>

ROLLIN, Jack. 2015 FIFA corruption scandal | Explained, Qatar, & 2022 World Cup | Britannica. *Encyclopedia Britannica | Britannica* [online]. Copyright © Pixeljoy Mar 16, 2023 [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/2015-FIFA-corruption-scandal>

SOUTHERN DISTRICT OD NEW YORK, Adidas Executive And Two Others Convicted Of Defrauding Adidas-Sponsored Universities In Connection With Athletic Scholarships. *In: justice.gov*. 24 October 2018, [cit. 2023-03-07] [online].

Dostupné z: <https://www.justice.gov/usao-sdny/pr/adidas-executive-and-two-others-convicted-defrauding-adidas-sponsored-universities>

Stanovisko (Rt) Nejvyšší soud ČR – kolegium ze dne 26.01.1988 sp. zn. Tpjf 28/87 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Transparency International. *Mapujeme stav korupce v ČR a aktivně přispíváme k jejímu omezení* [online]. [cit. 2023-03-025] Dostupné z: <https://www.transparency.cz>

TOMAS, Jaroslav. Holík se korupce nedopustil, policie případ hokejové legendy uzavřel. *iDnes.cz* [online]. [cit. 2023-03-19] Dostupné z: http://www.idnes.cz/hokej/reprezentace/holik-se-korupce-nedopustil-policie-pripad-hokejove-legendy-uzavrela.A110103_172223_reprezentace_cig

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2018 až 2022. In: *Vláda.cz* [online]. 2018, s. 15 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/dokumenty/aktuality/Vladni-koncepce-boje-s-korupci-na-leta-2018-az-2022.pdf>

Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 09.01.2019 sp. zn. 7 Tdo 1585/2018 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-21]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 10.12.2008 sp. zn. 7 Tdo 1057/2008 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-10]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 11.04.2007 sp. zn. 8 Tdo 396/2007 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-12]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 14.10.2009 sp. zn. 7 Tdo 932/2009 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-1]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 17.10.2007 sp. zn. 3 Tdo 510/2007 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-13]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Usnesení (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 28.08.2008 sp. zn. 6 Tdo 272/2008 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-10]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Usnesení (ÚS) Ústavní soud – senát ze dne 16.12.2008 sp. zn. II. ÚS 1932/07 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-13]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Usnesení (ÚS) Ústavní soud – senát ze dne 22.10.2008 sp. zn. I. ÚS 3265/07 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-17]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Usnesení, Ústavní soud, 19.12.2012, III. ÚS 666/09, CODEXIS®. CODEXIS® [online]. [cit. 16.03.2023] Dostupné z: <https://next.codexis.cz/judikatura/JD186608?dokumentVyraz=III.+ÚS+666%2F09&hash=match-0#match-0>

Vedení | Vrchní státní zastupitelství v Praze – Soustava státního zastupitelství ČR. *Soustava státního zastupitelství* [online]. Copyright © 2023 Nejvyšší státní zastupitelství [cit. 19.03.2023]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/vsz-praha/vedeni/>

World: Asia-Pacific, Sydney Olympics bid 'broke rules' [online]. BBC.co.uk, 15. března 1999 [cit. 2023-03-05] Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/296910.stm>

10.3 Právní předpisy

Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád

10.4 Zdroje ke grafům

CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. Korupce a úplatkářství. Praha: Linde, 2011.

ISBN 978-80-7201-866-6. s. 21

Seznam grafů

Graf 1 – Korupční klima. Graf Jan Chmelík.....	6
--	---